

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling - Europeiska
investeringar i landsbygdsområden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska
hav- och fiskerifonden

REGIONAL HANDLINGSPLAN FÖR LANDSBYGDSPROGRAMMET OCH HAVS- OCH FISKERIPROGRAMMET 2014-2020 samt förlängningsåren 2021 och 2022

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Uppdaterad 2022-02-01

Godkänd av Jordbruksverket 2022-02-14

Träder ikraft 2022-02-14

FÖRORD

Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet, som gäller under programperioden 2014-2020, syftar till att tillsammans med de övriga strukturfonderna bidra till att uppnå målen för EU-2020 strategin: En smart och hållbar tillväxt för alla med hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning. Handlingsplanen är ett styrdokument som bland annat beskriver målen som ska uppnås under programperioden, Jönköpings läns prioriteringar och urvalskriterier samt en kommunikationsplan. Aktuell information om handlingsplanen, budget, beslutsomgångar och utlysningar finns på Länsstyrelsens webbsida.

Varje län har sina unika förutsättningar. Jönköpings län präglas av en lång företagard tradition med ett stort antal lantbruks- och landsbygdsföretag med många olika inriktningar. Jönköpings län präglas också av de många hävdade betesmarkerna där en viktig utmaning för att behålla det öppna och varierade odlingslandskapet samt uppnå miljömålen, är tillgången på betesdjur för dessa marker. Ett öppet och varierat odlingslandskap har stor betydelse för företagandet och attraktiviteten att leva och bo på landsbygden.

En av de främsta arbetsuppgifterna för Länsstyrelsen är att bidra till en fortsatt positiv landsbygdsutveckling samt att skapa förutsättningar för konkurrenskraftiga och lönsamma företag på landsbygden. Genom att verka för ökade möjligheter för företagare på landsbygden och investera i människor och idéer som utvecklar landsbygden, kan länet utvecklas till sin fulla potential. I ännu högre grad ska stöden och de kompetenshöjande åtgärderna synliggöras och hamna där de gör mest nytta.

Länsstyrelsen i Jönköpings län arbetar för att ge goda förutsättningar för företagande på landsbygden, att verka för de nationella miljömålen, att utöka bredbandsutbyggnaden, att bidra till kommersiell service på landsbygden samt att i arbetet beakta underrepresenterade grupper inom de dominerande branscherna på landsbygden, så som kvinnor, unga och utlandsfödda.

I Jönköpings län arbetar Länsstyrelsen efter värdeorden professionell, samverkande och engagerad. Värdeorden ska genomsyra alla våra verksamheter, inte minst framtagningen, genomförandet och uppföljningen av arbetet med landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Länsstyrelsens förhoppning med programperioden 2014-2020 och förlängningsåren 2021 och 2022 är att landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska bidra till en levande landsbygd, där fler människor vill bo, leva och verka. Tillsammans utvecklar vi framtidens landsbygd!

Helena Jonsson

Landshövding Jönköpings län

SAMMANFATTNING

Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet, som gäller under programperioden 2014-2020 samt för förlängningsåren 2021 och 2022, syftar till att tillsammans med de övriga strukturfonderna bidra till att uppnå målen för EU-2020 strategin: En smart och hållbar tillväxt för alla med hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning. Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska genom stöd och ersättningar stödja landsbygden inklusive fiskerinäringen och stöden ska gå till investeringar som annars inte har möjlighet att genomföras.

Länsstyrelsen har upprättat en handlingsplan som beskriver hur landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska genomföras i Jönköpings län under programperioden 2014-2020 och för förlängningsåren 2021 och 2022.

Handlingsplanen är ett styrdokument som bland annat beskriver målen som ska uppnås under programperioden, Jönköpings läns prioriteringar, urvalskriterier, kommunikationsplan samt en beskrivning av hur handlingsplanen har tagits fram. Under våren 2013 fick Länsstyrelsen i regeringsuppdrag att ta fram en SWOT-analys över landsbygden i Jönköpings län inför programperioden. En SWOT-analys innebär en analys av, i detta fall, landsbygdens styrkor (strengths), svagheter (weaknesses), möjligheter (opportunities) samt hot (threats).

SWOT-analysen resulterade i en beskrivning av länets behov och utmaningar, dessa har legat till grund för handlingsplanen och regionala urvalskriterier som användas vid handläggning av flertalet åtgärdsområden inom landsbygdsprogrammet. Syftet med de regionala urvalskriterierna är att de ska öka måluppfyllelsen med landsbygdsprogrammet och att de ska svara upp mot de regionala behoven. För havs- och fiskeriprogrammet används enbart nationella urvalskriterier. Ett partnerskap har formerats för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet som har en viktig roll i framtagningen, genomförandet och uppföljningen av programmen. Genom samarbete mellan partnerskapet och Länsstyrelsen har regionala urvalskriterier skapats. Deltagarna i partnerskapet är delaktiga vid de årliga revideringar som genomförs av handlingsplanen och de regionala urvalskriterierna.

Några av de huvudsakliga prioriteringarna inom länet, som också går i linje med prioriteringarna för EU:s målsättning med programperioden, är livskraftiga jordbruksföretag på landsbygden, främja och bevara den biologiska mångfalden, innovation och ekonomisk utveckling samt att stödja övergången till en mer klimattålig ekonomi.

I Jönköpings län arbetar Länsstyrelsen efter värdeorden professionell, samverkande och engagerad. Vi strävar efter att värdeorden ska genomsyra framtagningen, genomförandet och uppföljningen av arbetet med landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län strävar efter att, i den utsträckning det är möjligt, beakta underrepresenterade grupper inom berörda branscher vid handläggning. Handlingsplanen har jämställdhetsintegrerats bland annat genom beskrivningar av hur prioriteringar och urvalskriterier påverkar förutsättningarna för kvinnor och män som söker stöden, samt att kompetens om jämställdhet finns representerat i partnerskapet. I SWOT-analysen, som handlingsplanen till stor del grundas på, har en könskonsekvensanalys använts genom bland annat könsuppdelad statistik.

Länsstyrelsens förhoppning med programperioden 2014-2020 och för förlängningsåren 2021 och 2022, är att landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska bidra till att fler människor kan bo, leva och verka på landsbygden. Tillsammans utvecklar vi framtidens landsbygd!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	2
Sammanfattning	3
Innehållsförteckning	4
1. Syftet med handlingsplanen	6
2. EU:s mål styr innehållet i programmen	7
2.1 Landsbygdsprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020.....	8
2.2 Havs- och fiskeriprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020.....	9
2.3 Åtgärder och prioriteringar i landsbygds-programmet.....	10
2.4. Åtgärder och prioriteringar i havs- och fiskeriprogrammet	14
3. Partnerskapet	18
3.1 Partnerskapets utformning.....	18
3.2. Roller och ansvar	19
3.3. Roller och ansvarsfördelning i förhållande till andra grupperingar	21
4. Gemensamt för prioriteringar, urvalskriterier, mål och hantering av beslut i landsbygdsprogrammet	22
4.1. Urvalskriterier.....	22
4.2. Indikatorer och målvärden	23
4.3. Beslutsomgångar och utlysningar	24
5. Kompetensutveckling och rådgivning (åtgärd 1 och 2)	26
5.1. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat (1.1, 1.2, 2.1/ 4abc och 5cd)	26
5.2. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning för att skapa nya jobb (1.1, 1.2, 2.1/ 6a).....	38
5.2.1. Övergripande prioriteringar.....	38
5.3. Stöd till rådgivning för kommersiell service (2.1/6b).....	45
6. Investeringar inom jordbruk och trädgård (åtgärd 4)	51
6.1. Investeringstöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruks- och trädgårdsföretag (4.1/2a) ..	51
6.2. Investeringstöd för energieffektivisering samt energigrödor inom jordbruks- och trädgårdsföretag (4.1/5bc)	62
6.3. Investeringstöd för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak inom jordbruks- och trädgårdsföretag (4.1/5d)	67
6.4. Förädlingsstöd för kort livsmedelskedja och lokala marknader (4.2/3a)	71
6.5. Förädlingsstöd för att skapa nya jobb (4.2/6a)	78
7. Miljöinvesteringar (åtgärd 4.4 och 7.6)	85
7.1. Stöd till stängsel mot rovdjur (4.4/4a)	85
7.3. Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet (7.6/4abc).....	92
7.4. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald (7.6/4abc)	96
7.5. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet (7.6/4abc).....	101
7.7. Reglerbar dränering (4.4/4abc)	109
8. Jordbruks- och affärsutveckling (åtgärd 6)	112
8.1. Startstöd (6.1/2b)	112
8.2. Investeringstöd till förnybar energi (6.4/5bc)	118
8.3. Investeringstöd till gödselbaserad biogas (6.4/5d)	123
8.4. Investeringstöd för att skapa nya jobb (6.4/6a)	127
9. Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd (åtgärd 7)	138

9.1. Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur (7.2/6b)	138
9.2. Stöd till bredband (7.3/6c)	143
9.3. Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden (7.4/6b)	148
9.4. Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation (7.5/6b)	158
9.5. Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö (7.6/6b).....	163
10. Samarbete (åtgärd 16)	174
10.1. Stöd till samarbeten för att skapa nya jobb (Länsstyrelserna 16.2/6.a)	174
10.2. Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan (16.4/3.a)	182
11. Kommunikation.....	187
11.1. Kommunikationsplan.....	187
12. Arbete med andra mål och lokal utveckling.....	199
12.1. Synergier med fonder och planer som ska bidra till samma mål	199
12.2. Arbete med lokal utveckling	205
13. Revidering av handlingsplan.....	206
14. Bilagor.....	207
14.1. Bilaga 1: SWOT-analys och identifiering av regionala behov	207
14.2. Bilaga 2: Budget och mål	208
14.29. Bilaga 3: Miljö.....	210
14.30. Bilaga 4: Stödprocent för bredband	214

1. SYFTET MED HANDLINGSPLANEN

Den regionala handlingsplanen för landsbygdsprogrammet ska användas för att styra vårt arbete med prioritering och urval av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och samordning med andra fonder samt annan regional och lokal utveckling.

Stöden till landsbygdsutveckling som finns i landsbygdsprogrammet regleras i första hand genom EU-förordningen^[1], landsbygdsförordningen^[2] och forskriften om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar^[3]. Handlingsplanen är ett komplement till dessa bestämmelser och används för att vi ska kunna anpassa våra prioriteringar efter våra förutsättningar. I den regionala handlingsplanen ingår också att ange sådana uppgifter som vi har beslutat om för vissa stöd, som högsta stödbelopp, stödnivå och regionala urvalskriterier.

Det är Jordbruksverket som godkänner handlingsplanen. Jordbruksverket är förvaltande myndighet för landsbygdsprogrammet.

Den regionala handlingsplanen gäller även för havs- och fiskeriprogrammet. Men vi gör inte några egna prioriteringar för havs- och fiskeriprogrammet i handlingsplanen. Stöden i havs- och fiskeriprogrammet regleras i första hand genom EU-förordningen^[4], fiskeförordningen^[5] samt forskriften om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar. För havs- och fiskeriprogrammet finns en nationell handlingsplan.

När vi fattar ett beslut om stöd, ska den handlingsplan som gällde när ansökan kom in ligga till grund för stödnivåer och högsta stödbelopp. I övriga fall ska den senast gällande handlingsplanen ligga till grund för beslutet.

^[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005

^[2] Förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder

^[3] Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:19) om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling

^[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006, och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011

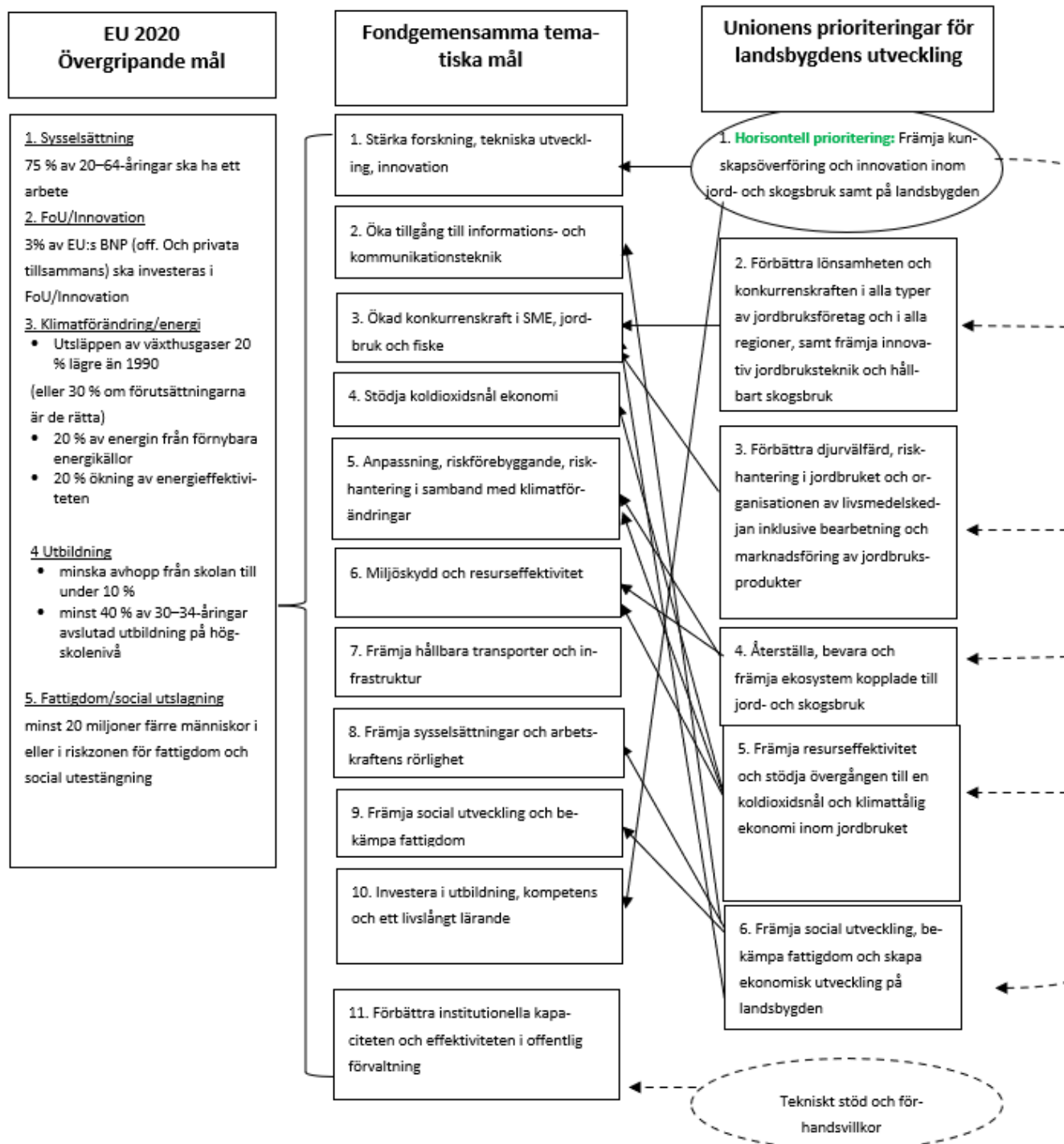
^[5] Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

2. EU:S MÅL STYR INNEHÅLLET I PROGRAMMEN

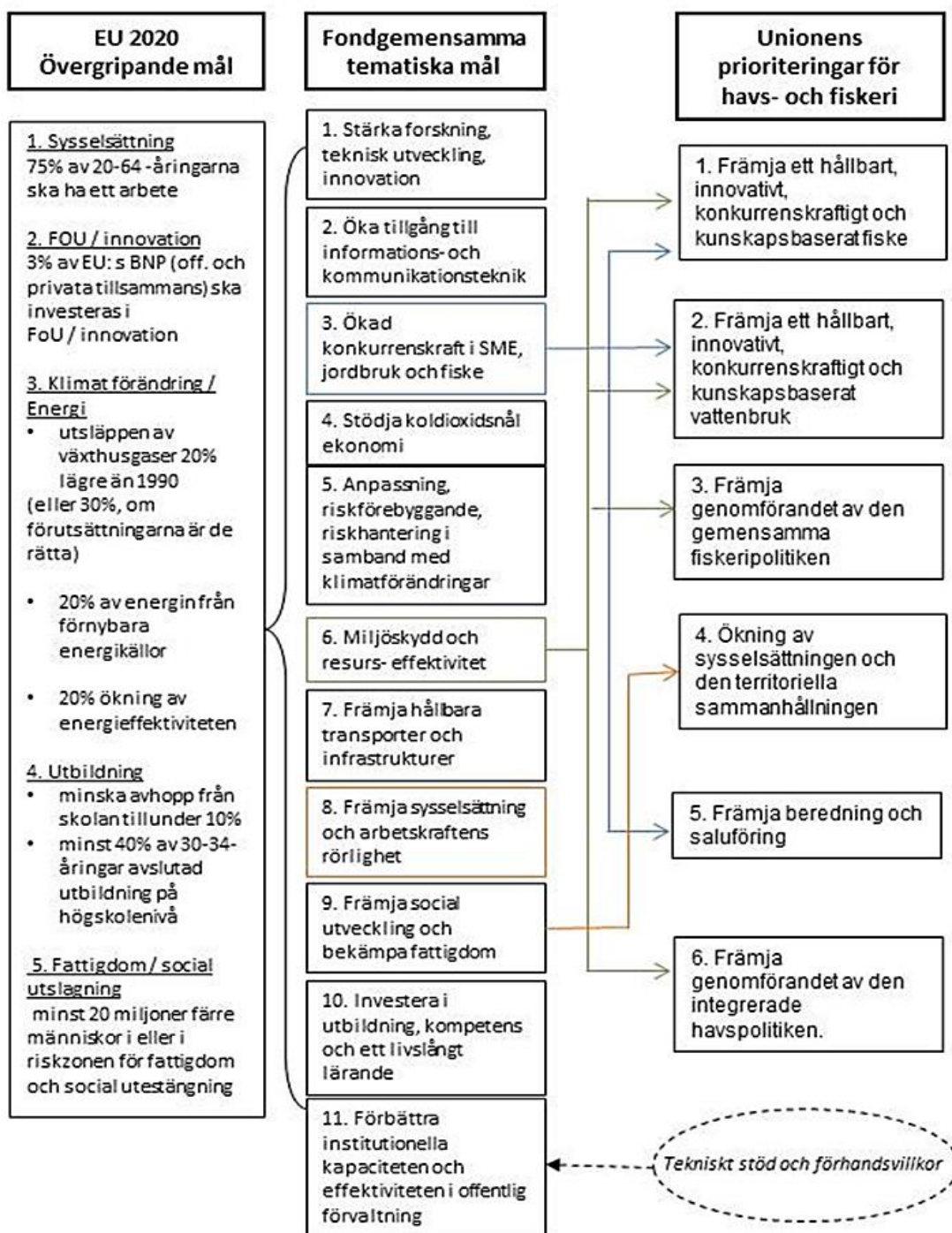
Alla landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets prioriteringar bidrar till EU:s övergripande mål, EU 2020. EU 2020 är EU:s tillväxtstrategi för en smart och hållbar ekonomi med hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning.

I Sverige ska landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet, de regionala strukturfondsprogrammen och socialfondsprogrammet gemensamt bidra till de fondgemensamma tematiska målen, se bilderna nedan. Alla dessa mål bidrar i sin tur till EU 2020. De fondgemensamma målen på miljösidan stöds också av LIFE fonden. En ny typ av projektform kommer att införas under programperioden 2014-2020 som kallas integrerade projekt (IP). Syftet är att skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet.

2.1 Landsbygdsprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020

2.2 Havs- och fiskeriprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020

2.3 Åtgärder och prioriteringar i landsbygds-programmet

Det svenska landsbygdsprogrammet är uppdelat i 6 prioriterade områden och 15 mer detaljerade fokusområden. Regeringen har beslutat hur programmets pengar ska fördelas på fokusområden och delåtgärder. Fokusområdena 1 abc ska genomsyra samtliga åtgärder och finns därför inte med i tabellen "landsbygdsprogrammet 2014-2020". 1 abc handlar om kunskapsöverföring och innovation.

Följande prioriteringar och fokusområden används inom det svenska landsbygdsprogrammet:

1. Främja kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk samt på landsbygden.
 - a) främja innovation, samarbete och kompetensutveckling på landsbygden
 - b) stärka banden mellan jordbruk och livsmedelsproduktion samt forskning och innovation, även i syfte att utveckla miljöledning och miljö kvalitet
 - c) främja livslångt lärande och yrkesutbildning inom jord- och skogsbruk
2. Förbättra lönsamheten och konkurrenskraften i alla typer av jordbruksföretag och i alla regioner, samt främja innovativ jordbruksteknik och hållbart skogsbruk
 - a) konkurrenskraft, omstrukturering, diversifiering inom jordbruk, trädgård, rennäring och skog
 - b) underlätta för unga med rätt kompetens att starta företag inom jordbruk-, trädgård- samt rennäring
3. Förbättra djurvälstånd och organisationen av livsmedelskedjan, inklusive bearbetning och marknadsföring av jordbruksprodukter
 - a) förbättra konkurrenskraften genom kort livsmedelskedja samt bättre djurvälstånd.
4. Återställa, bevara och främja ekosystem kopplade till jord- och skogsbruk
 - a) återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden
 - b) förbättra vattenförvaltningen och hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel
 - c) förebygga markerosion och förbättra markskötseln
5. Främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruket
 - b) effektivisera energianvändningen inom jordbruket
Gränsdragningen mellan fokusområdena 5b och 5c är ofta svår att göra, varför dessa insatser av förenklingskäl hanteras under fokusområde 5c, på så sätt kan en resursmässig splittring på flera fokusområden undvikas (från programmet).
 - c) främja tillgången till och användningen av energi från förnybara källor och andra förnybara biologiska resurser som inte är avsedda till livsmedel
 - d) minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak

6. Främja social utveckling och skapa ekonomisk utveckling på landsbygden
- främja diversifiering, skapande och utveckling av nya små företag och arbetstillfällen
 - främja lokal utveckling på landsbygden
 - anläggning och projektering av passiv bredbandsstruktur

Här ser du de åtgärder som finns i landsbygdsprogrammet och hur dessa ska bidra till olika fokusområden. Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Tillväxtverket är andra myndigheter som handlägger stöd och ersättningar i landsbygdsprogrammet.

I handlingsplanens kapitel 5-10 finns de åtgärder som Länsstyrelsen handlägger.

Landsbygdsprogrammet 2014-2020										
Kod för åtgärd och delåtgärd	Fokusområde									
	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c	
	Konkurrenskraft och lönsamhet	Unga	Korta leveranskedjor och diurvälstånd	Miljö i jordbruket	Energieffektivisering och förnybar energi	Minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak	Nya jobb och diversifiering	Lokal utveckling	Bredband	
1	Kompetensutveckling	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
1.1	Stöd till kompetensutveckling	x		x	x			x	x	
1.2	Stöd till demonstrationer och information	x		x	x			x	x	
2	Rådgivning	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
2.1	Stöd till rådgivningstjänster	x		x	x			x	x	
2.3	Stöd till fortbildning av rådgivare	x		x	x			x		
4	Investeringar till jordbruk, trädgård och rennärning	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
4.1	Investeringsstöd inom jordbruk, trädgård och rennärning	x				x	x			
4.2	Förädlingsstöd			x				x		
4.4	Miljöinvesteringar									
4.4	Stängsel mot rovdjur				x					
4.4	Engångsröjning av betesmark				x					
4.4	Reglerbar dränering				x					
6	Jordbruks- och affärsutveckling	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
6.1	Startstöd		x							
6.4	Investeringsstöd för jobb och klimat					x	x	x		
7	Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
7.2	Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur								x	
7.3	Stöd till bredband									x
7.4	Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden								x	
7.5	Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation								x	
7.6	Stöd till utveckling av natur och kulturmiljö								x	
7.6	Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet				x					
7.6	Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald				x					
7.6	Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet				x					
7.6	Anlägga tvåstegsdiken				x					
7.6	Återskapa och restaurera kulturmiljöer i renkötselområdet				x					

Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet

8	Stöd för miljöåtgärder i skogen	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
8.4	Stöd till återställande av skadad skog				x					
8.5	Stöd för att bevara och utveckla skogens miljövärden				x					
10	Miljö- och klimatvänligt jordbruk	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
10.1	Miljöersättningar				x					
	Betesmarker och slåtterängar				x					
	Komplement - Lieslätter				x					
	Komplement - Efterbete				x					
	Komplement - Höhantering				x					
	Komplement - Lövtäkt				x					
	Komplement - Bränning				x					
	Komplement - Svårtilgängliga platser				x					
	Fäbodrar				x					
	Restaurering av betesmarker och slåtterängar				x					
	Vallodling				x					
	Skötsel av våtmarker och dammar				x					
	Minskat kväveläckage				x					
	Skyddszoner				x					
	Hotade husdjursraser				x					
10.2	Projektstöd till lantrasföreningar				x					
11	Ekologisk produktion	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
11.1	Omställning till ekologisk produktion				x					
11.2	Ersättning för ekologisk produktion				x					
13	Kompensationsstöd				x					
14	Djurvårdsersättningar	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
	Extra djuromsorg för suggor			x						
	Extra djuromsorg för får			x						
	Utökad klövhälsövård för mjölkkor			x						
16	Samarbete	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
16.1	Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom Europeiska innovationspartnerskapet, EIP	x		x	x	x	x			
16.2	Stöd till utveckling inom jordbruk-, livsmedel och skog samt pilotprojekt	x		x	x	x	x	x	x	x
16.4	Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan			x						
16.5	Stöd till samarbeten inom miljö	x			x				x	
16.9	Stöd till samarbeten som främjar diversifiering och information om miljö och mat			x	x			x		
19	Lokalt ledd utveckling	2a	2b	3a	4abc	5bc	5d	6a	6b	6c
19.1	Förberedande stöd för lokalt ledd utveckling								x	
19.2	Stöd till genomförande av lokala utvecklingsstrategier								x	
19.3	Stöd till samarbetsåtgärder inom lokalt ledd utveckling								x	
19.4	Löpande kostnader och ledning								x	

2.3.1. Landsbygdsprogrammets landsbygdsdefinition

Landsbygdsdefinitionen i landsbygdsprogrammet består av fyra huvuddelar; jordbruksföretag, mindre tätorter, regionala undantag samt särskild definition för Lokalt ledd utveckling. Under vissa omständigheter kan enskilda åtgärder tillämpa en annan definition.

Ingen geografisk avgränsning kommer att tillämpas för de insatser som har anknytning till jordbruksföretag, jordbruksverksamhet, skogsbruksverksamhet, målen för miljö- och klimatvänligt jordbruk eller för investeringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter även om stödmottagaren är lokaliserad i en tätort.

För övriga åtgärder, delåtgärder eller typer av insatser med undantag för Lokalt ledd utveckling, definieras landsbygd som områden utanför tätorter med mer än 3 000 invånare enligt SCBs befolkningsstatistik för år 2015. I de fall där stödmottagaren (projektägaren) är lokaliserad till en tätort med mer än 3 000 invånare ska projektets mervärde och nytta direkt tillfalla landsbygdsområdet. Insatser ska kunna genomföras även i större tätorter om projektet tillför mervärden till landsbygdsområden.

Förekomsten av tätorter i ett annars glest befolkat område kan vara viktiga i genomförandet av programmet. Av denna anledning bör berörda myndigheter som handlägger stöd som riktas till de län där befolkningstätheten är lägre än medelvärdet för riket (22,9 invånare per kvadratkilometer) ges möjlighet att nyansera och utveckla den ovan bestämda huvudregeln. Detta kan göras genom att större tätorter räknas in i tillämpningsområdet för dessa län.

2.3.1.1. Länsstyrelsens landsbygdsdefinition

I Jönköpings län överensstämmer definitionen av landsbygd med den ovanstående nationella definitionen.

2.3.2. Länsstyrelsen definition av fåbodar

I Jönköpings län finns det inga fåbodar som är godkända för miljöersättningen fåbod. Därför är en definition av fåbodar inte aktuell i Jönköpings län.

2.4. Åtgärder och prioriteringar i havs- och fiskeriprogrammet

Det svenska havs- och fiskeriprogrammet är uppdelat i 6 prioriterade områden och 16 fokusområden. Följande prioriteringar och fokusområden finns inom programmet.

1. Främja ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske genom att sträva efter följande specifika mål:

- a) minskad påverkan av havsmiljön, bland annat genom att oönskade fångster så långt som möjligt undviks och minskas
- b) skyddad och återställd biologisk mångfald i vattenmiljöer och i de akvatiska ekosystemen
- c) säkerställd balans mellan fiskekapaciteten och tillgängliga fiskemöjligheter
- d) ökad konkurrenskraft och lönsamhet för företag inom fisket, bland annat för det småskaliga kustfisket, samt förbättrad säkerhets- och arbetsförhållandena
- e) stärkt teknisk utveckling och innovation, här ingår ökad energieffektivitet och kunskapsöverföring.
- f) utvecklad yrkesutbildning, nya yrkeskunskaper och livslångt lärande.

2. Främja ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk genom att sträva efter följande specifika mål:

- a) stärkt teknisk utveckling, innovation och kunskapsöverföring
- b) stärkt konkurrenskraft och ökad lönsamhet för vattenbruket, här ingår förbättrad säkerhet och förbättrade arbetsförhållanden, särskilt för små och medelstora företag
- c) skyddad och återställd biologisk mångfald i vattenmiljöer samt förbättrade ekosystem som är anslutna till vattenbruket samt främja ett resurseffektivt vattenbruk
- d) ett vattenbruk som kan säkerställa en hög nivå av miljöskydd, främja djurhälsa och välbefinnande samt folkhälsa och allmän säkerhet
- e) utvecklad yrkesutbildning, nya yrkeskunskaper och livslångt lärande.

3. Främja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken genom att sträva efter följande specifika mål:

- a) förbättrade vetenskapliga rön som fler kan ta del av samt förbättrad insamling och hantering av data
- b) bättre övervakning, kontroll och tillsyn, förbättrad institutionell kapacitet och en effektiv offentlig förvaltning utan att den administrativa bördan ökar

4. Öka sysselsättningen och den territoriella sammanhållningen genom att sträva efter följande specifika mål:

- ekonomisk tillväxt
- social delaktighet
- ökad sysselsättning genom att fler går att anställa och arbetskraftsrörligheten i de kust- och inlandssamhällen som är beroende av fiske och vattenbruk ökar, här ingår diversifiering av verksamheten inom fisket och inom andra sektorer av den maritima ekonomin

5. Främja saluföring och beredning genom att sträva efter följande specifika mål:

- a) bättre organisation av marknaderna för fiskeri- och vattenbruksprodukter
- b) fler investeringar i berednings- och saluföringssektorerna.

6. Främja genomförandet av den integrerade havspolitikerna.

Här ser du de åtgärder som finns i havs- och fiskeriprogrammet och hur dessa ska bidra till de olika fokusområdena.

Artikel ¹	Specifikt mål	Åtgärd
38, 44.1c	1a	Investeringar inom fiske
37	1a	Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete
39, 44.1c	1a	Nya tekniska lösningar inom fiske
39, 44.1c	1a	Nya former av förvaltning och organisation inom fiske
40.1a	1a	Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp
40.1b, c, i, 44.6a-b	1b	Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald
40.1d-g, 44.6a	1b	Bevarandeprojekt för skyddade områden
36	1c	System för tilldelning av fiskemöjligheter
42, 44.1e	1d	Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk
43.1, 44.1f	1d	Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - förbättrad infrastruktur
43.2	1a	Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - anpassning till landningsskyldigheten
30, 44.4	1d	Diversifiering inom fiske
26, 44.3	1e	Utveckling av produkter och processer inom fiske
28, 44.3	1e	Partnerskap mellan forskare och fiskare
29.1-2, 44.1a	1f	Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske
47	2a	Innovationsprojekt inom vattenbruk
48.1a, d, g-h	2b	Produktiva investeringar i vattenbruk

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden

48.1e, j	2c	Miljöinvesteringar i vattenbruk
52	2b	Startstöd för hållbara vattenbruksföretag
51.1a	2c	Kommunal planering av vattenbruk
56.1a-b	2d	Djurs hälsa och välbefinnande
50	2e	Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk
77	3a	Datainsamling
76	3b	Kontroll och tillsyn av fiske -stöd till ansvarsmyndigheter
76	3b	Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till privata aktörer
63	4	Genomförande av lokala utvecklingsstrategier – lokalt ledd utveckling
64	4	Samarbetsåtgärder – lokalt ledd utveckling
62.1a	4	Förberedande stöd – lokalt ledd utveckling
62.1d	4	Löpande kostnader och ledning – lokalt ledd utveckling
68.1a	5a	Bilda producent- eller branschorganisationer
68.1b-e	5a	Saluföringsåtgärder
66	5a	Produktions- och saluföringsplaner
69.1c-d,f	5b	Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter
80.1b	6a	Skydd av havsmiljön
80.1c	6a	Öka kunskapen om havsmiljön

Det är Jordbruksverket, Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten som handlägger de olika åtgärderna. Följande åtgärder handlägger länsstyrelsen:

- investeringar inom fiske
- investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk
- fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - förbättrad infrastruktur
- fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - anpassning till landningsskyldigheten
- diversifiering inom fiske
- produktiva investeringar i vattenbruk
- miljöinvesteringar i vattenbruk
- startstöd för hållbara vattenbruksföretag
- beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter

Det finns mer information om respektive åtgärd i den nationella handlingsplanen för havs- och fiskeriprogrammet. Här finns också information om budget. Handlingsplanen kommer att finnas på Jordbruksverkets webbplats.

Jönköpings läns förutsättningar inom fiskerinäring och vattenbruk

Både fiskerinäringen och vattenbruket är av relativt blygsam omfattning i Jönköpings län. I länet finns fyra licensierade yrkesfiskare i Vättern samt en fiskare vardera i Bolmen, Rusken och Sommen. I Vättern och Bolmen finns ytterligare ett antal licensierade fiskare bosatta i angränsande län.

De viktigaste arterna för fisket i Vättern är signalkräfta, röding, öring och sik och i de andra sjöarna signalkräfta, gös och sik. Utöver det licensierade yrkesfisket förekommer ett omfattande binäringsfiske efter signalkräfta i många av länets vatten. Fisket bedöms idag bedrivas på ett ekologiskt hållbart sätt, vilket är en grundförutsättning för en långsiktig verksamhet. Bibehållen eller förbättrad vattenmiljö samt ökad övervakning, tillsyn och statistikinsamling av både miljö, fiskbestånd och själva fisket är viktigt för den fortsatta utvecklingen inom fiskerinäringen. Andra exempel på potentiella utvecklingsområden är selektiva fiskemetoder (för minskade bifångster), förbättrat kvalitetsarbete och ökad kompetens. Det finns potentiella fiskevatten för en utveckling av yrkesfisket men det är ändå svårt för nya yrkesfiskare att etablera sig. Främsta hindren är en splittrad ägarbild och att alla, för yrkesfisket, attraktiva fiskevatten idag redan nyttjas av fritidsfiskare och fiskerättsägare. Merparten av länets vatten är förhållandevis lågproduktiva vilket gör att man måste ha tillgång till relativt stora arealer för att kunna bedriva ett yrkesfiske.

I dagsläget finns åtta kända företag som bedriver beredning av fisk och/eller skaldjur i länet. Verksamheten är småskalig och de flesta företag är lokaliserade i anslutning till Vättern. Efterfrågan och prisbildningen på fisk och skaldjur från den småskaliga fiskerinäringen är bra. Även om det råder konkurrens inom beredningsindustrin bör det inom vissa nischer finnas möjlighet att utöka verksamheten. Innovationer som utveckling av nya produkter ökar chansen att slå sig in på marknaden.

Vattenbruk har historiskt sett inte varit någon stor verksamhet i länet. Idag finns 7-8 fiskodlingar. Dessutom finns några få mer eller mindre extensiva odlingar av kräftor (både signal- och flodkräfta). Möjligheten till nyetablering av konventionellt vattenbruk i länets sjöar är dock mycket begränsad eftersom många lämpliga vatten är skyddsvärda och att Sverige enligt EU:s vattendirektiv inte får bevilja tillstånd till verksamhet som försämrar vattnets status. Vattenbruket är dessutom ofta förknippat med höga etableringskostnader, högt risktagande och en låg lönsamhet. Andra problem är en komplicerad tillståndsprövningsprocess, tillgång till foder producerat långsiktigt hållbart samt bristande kompetens inom verksamhetsområdet. Landbaserade recirkulerande system eller system med ordentlig rening av utgående vatten skulle kunna vara alternativa verksamheter inom vattenbruket i länet. Även kräftodling och odling av utsättningsfisk av god kvalitet bedöms ha en utvecklingspotential. För all ny verksamhet inom branschen är en av de största utmaningarna att uppnå lönsamhet.

Viktiga övergripande aktiviteter inom fiskeri- och vattenbruksnäringen är konsumentinformation, kunskap om marknaden, diversifiering av verksamheten, organisation/samverkan/ informations-spridning, förbättrad spårbarhet och förbättrat kvalitetsarbete. Diversifiering kan exempelvis handla om att komplettera med turisticinriktade aktiviteter. Information om fiskets produkter sprids idag främst antingen på nationell nivå eller från enskilda företag. Samverkan mellan företag inom branschen och med företag i andra branscher sker genom många olika formella eller informella nätverk, men kan förbättras. Ett förbättrat arbete med spårbarhet, kvalitet och kvalitetsmärkning bedöms kunna öka den ekonomiska avkastningen.

3. PARTNERSKAPET

3.1 Partnerskapets utformning

I Jönköpings län finns sedan starten av programperioden ett partnerskap för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020. Det övergripande målet med partnerskapet är att alla deltagare i partnerskapet ska bidra till en hållbar, smart och inkluderande tillväxt och utveckling av landsbygderna i Jönköpings län inom ramen för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. De nätverk som deltagare äger eller har tillgång till är avgörande för att information om programmen ska nå de målgrupper som kan bidra till att uppfylla landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets mål. Målen uppnås genom aktivt deltagande och ett löpande kunskapsutbyte.

Partnerskapets deltagare kan kategoriseras inom följande områden²:

- offentliga aktörer inom landsbygdsutveckling,
- näringslivet och arbetsmarknadens organisationer,
- intresseorganisationer och paraplyorganisationer inklusive företrädare för miljö- och klimatarbete samt de som arbetar för social delaktighet, jämställdhet och icke-diskriminering.

Länsstyrelsen har valt att forma ett partnerskap som omfattar 21 aktörer samt länets alla 13 kommuner inklusive Länsstyrelsen. Nedanstående aktörer har identifierats för att ingå i partnerskapet.

• ALMI• Arbetsförmedlingen• Coompanion• Företagarna• Hushållningssällskapet• Jönköping University• Jönköpings läns fiskevattenägareförbund• Lantbrukarnas Riksförbund• Länsbygderådet• Länsstyrelsen• Naturbruksgymnasierna• Naturskyddsföreningen• Region Jönköpings län• Skogsstyrelsen• Smålands turism AB• Smålandsidrotten• Svenska Byggnadsvårdsföreningen	• Svenska Insjöfiskarnas Centralförbund• Träcentrum• Ung företagsamhet• Winnet – Resurscentrum för jämställd tillväxt och utveckling Aneby kommun• Eksjö kommun• Gislaveds kommun• Gnosjö kommun• Habo kommun• Jönköpings kommun• Mullsjö kommun• Nässjö kommun• Sävsjö kommun• Tranås kommun• Vaggeryds kommun• Vetlanda kommun• Värnamo kommun

² I linje med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 5 p.1.

3.2. Roller och ansvar

Länsstyrelsen är sammankallande för partnerskapet som träffas fyra till fem gånger per år. Följande frågor avhandlas på partnerskapsmöten:

- **Landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets måluppfyllelse i länet** Partnerskapet spelar en viktig roll inför beslut om hur programmen ska inriktas för god måluppfyllelse³. Programmens inriktning regleras i den regionala handlingsplanen för Jönköpings län. Det kommer att ske en årlig översyn av den regionala handlingsplanen.
- **Prioritering genom regionala urvalskriterier inom landsbygdsprogrammet** Partnerskapet kommer att vara delaktigt i utformningen av urvalskriterier för prioritering mellan ärenden. De ansökningar som uppnår bäst måluppfyllelse utifrån de nationella och regionala urvalskriterierna kommer att prioriteras och därigenom kunna få stödpengar.
- **Teman för utlysningar inom landsbygdsprogrammet och i samverkan med andra program och fonder** För att kunna utnyttja programmets möjligheter och säkerställa att målen nås kan det ske utlysningar utifrån beslutade teman. Dessa teman utformas i samarbete med partnerskapet.
- **Omvärldsbevakning** Det är viktigt att de aktörer som deltar i partnerskapet genom kompetens inom sitt sakområde delger kunskap och rapporterar händelser som sker i respektive organisations omvärld. Detta skapar goda möjligheter för kunskapsutbyte och en helhetsbild av utvecklingen i länet.
- **Uppföljning av resultat** Partnerskapet kommer kontinuerligt att diskutera information kring ansökningstryck, handläggningstider, budgetutnyttjande samt måluppfyllelse och effekter av landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet.

Partnerskapet ska vara delaktigt under utformningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmen. För ett framgångsrikt samarbete behöver alla parter stötta varandra och använda sina kontakter och nätverk aktivt. Det är också viktigt att varje aktör deltar utifrån sin kompetens inom sitt sakområde och bidrar till en helhetssyn för länet.

Partnerskapets representant från Jönköpings läns fiskevattenägarförbund har en koppling till vattenbruket och därigenom bevakas även vattenbruket genom partnerskapet i Jönköpings län. En regional organisation som enbart representerar vattenbruket finns inte i länet.

I partnerskapet deltar Winnet med kompetens inom jämställdhet och jämställd tillväxt. Under partnerskapsmötena diskuteras jämställdhetsfrågor tillsammans med de övriga horisontella målen inom programmen, det vill säga integration och mångfald samt barn och ungdomar. Partnerskapet har en jämställd representation med 50 procent kvinnor och 50 procent män.

I samband med att partnerskapet formerades skrev varje aktör under en avsiktsförklaring som reglerar deltagarnas roller och ansvar i partnerskapet.

Varje deltagare i partnerskapet ska enligt avsiktsförklaringen:

- sprida information om landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets möjligheter till sina nätverk. På detta sätt medverkar partnerskapets deltagare till att programmets möjligheter når rätt målgrupper.

³ Inom den gemensamma jordbrukspolitikens övergripande ram ska stödet för landsbygdsutveckling, inbegripet för verksamheter inom och utanför livsmedelssektorn samt inom skogsbruket, bidra till uppfyllandet av följande mål: Främja jordbrukets konkurrenskraft, Säkerställa hållbar förvaltning av naturresurser och klimatåtgärder samt Uppnä en territoriellt balanserad utveckling av ekonomier och samhällen på landsbygden, inbegripet skapande och upprätthållande av sysselsättning. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 4.

Den gemensamma fiskeripolitiken ska säkerställa att fiske- och vattenbruksverksamheterna är miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 artikel 2.

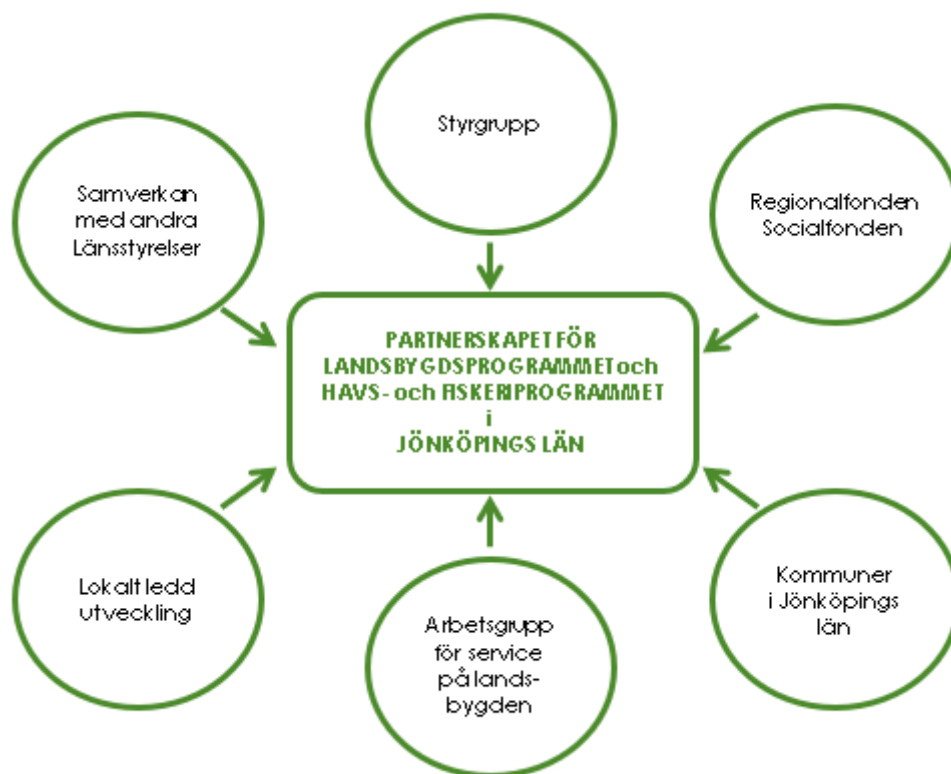
- ha ett tydligt mandat från respektive organisation som deltar i partnerskapet att föra organisationens talan vid möten och även i övrigt företräda sin organisation i de frågor som behandlas i partnerskapet.
- bidra med skriftliga synpunkter på förslag. Inför beslut om och ändringar i länets handlingsplan är synpunkter från partnerskapets aktörer viktiga.

3.3. Roller och ansvarsfördelning i förhållande till andra grupperingar

Partnerskapet kommer att vara den direkta länken till de målgrupper som bidrar till att målen för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet uppfylls. Utöver partnerskapet kommer andra aktörer att få del av information om utvecklingen och genomförandet av programmen genom särskilda utskick samt genom att de erbjuds att delta i remissförfaranden som rör större förändringar av handlingsplanen. Dessa aktörer har tidigare deltagit under framtagandet och remissförfarandet för SWOT-analyserna som ligger till grund för handlingsplanen, och är inte aktörer i partnerskapet.

För att förankra arbetet med landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet internt på Länsstyrelsen fanns en styrgrupp bestående av representanter från samtliga avdelningar samt en representant från Region Jönköpings län vid uppstart av programperioden. Denna grupp kom att operativt styra utformning och uppdatering av handlingsplanen.

Tillväxtverket och ESF-rådet, som handlägger ärenden inom regionalfonden respektive socialfonden, bjuds löpande in och hålls informerade om de regionala processerna för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Ett utbyte kring genomförandet och handläggningen av programmen för att säkerställa god måluppfyllelse kommer att etableras när regler och program finns på plats.

4. GEMENSAMT FÖR PRIORITERINGAR, URVALSKRITERIER, MÅL OCH HANTERING AV BESLUT I LANDSBYGDSPROGRAMMET

Alla stöd i landsbygdsprogrammet ska bidra till EU:s prioriteringar i programmet. I kapitel 5 till och med 10 visas de övergripande prioriteringarna för de projekt- och företagsstöd samt de miljöinvesteringar som Länsstyrelsen ska handlägga. Här visas också de regionala prioriteringar som görs utifrån den SWOT-analys som finns i bilaga 1.

För att välja ut de ansökningar som effektivast leder till programmets prioriteringar finns det urvalskriterier. De nationella urvalskriterierna är samma i hela landet. De ursprungliga regionala urvalskriterierna tog Länsstyrelsen fram genom ett arbete med arbetsgrupper för att få en bred förankring samt för att säkerställa kvaliteten av urvalskriterierna. Arbetsgrupperna bestod av representanter med spetskompetens från olika avdelningar inom Länsstyrelsen samt deltagare från Region Jönköpings län. De regionala urvalskriterierna speglar prioriteringarna i länet utifrån SWOT-analysen och har reviderats efter synpunkter som kom in under en bred remiss samt med hjälp av partnerskapet.

Det finns inte några urvalskriterier som utgår från diskrimineringsgrunderna kön, ålder, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning med mera. Det beror på att kriterier inom dessa områden riskerar att hamna i konflikt med lagstiftning och rättspraxis.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit hänsyn till jämställdhet genom att ha jämställdhetsintegrerat handlingsplanen. Arbetet kommer att ske succesivt under programperioden. I vissa fall går det att använda sig av åtskillnad mellan ansökningar för att öka jämställdheten och för att motverka diskriminering. Det kan ske när två ansökningar har nått samma poäng i urvalskriterierna. För dessa åtgärder finns det en rubrik som visar när detta har valts som alternativ för att prioritera ansökningar, se rubriken 4.1.4. Rangordning av ansökningar med lika många poäng.

Länsstyrelsen har beaktat de horisontella målen vid framtagning av handlingsplanen för en hållbar social utveckling i länet. Länsstyrelsens sakkunniga inom jämställdhet, integration och mänskliga rättigheter har bidragit med inspel löpande under framtagningen av handlingsplanen.

4.1. Urvalskriterier

Urvalskriterierna avgör hur en ansökan prioriteras.

4.1.1. Poängsättning

För varje urvalskriterium finns det poängsättningar. Om det står plustecken för poängsättningen betyder det att den poängsättningen kan räknas tillsammans med andra. Om det inte finns något plustecken räknas enbart den högsta poängnivån som uppfylls. Det totala antalet poäng är alltid mellan 0 och 5 poäng, vilket gör att eventuella poäng över 5 inte räknas.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

4.1.2. Viktning

När ett urvalskriterium är färdigbedömt multipliceras poängen med viktningen. Detta leder till att urvalskriterier som bedöms vara viktigare har en större effekt på hur ansökan ska prioriteras.

4.1.3. Krav på poäng avgör om ansökan prioriteras

För att en ansökan ska prioriteras krävs följande:

- Den viktade summan för urvalskriterier är minst lika hög som minimipoängen som gäller för insatsområdet. Det kan gälla både nationella och regionala urvalskriterier.
- Ansökan måste få poäng i minst två av de angivna urvalskriterierna.

Om båda av dessa krav uppfylls kommer ansökan att prioriteras på det sätt som anges i insatsområdet.

4.1.4. Rangordning av ansökningar med lika många poäng

Huvudregeln är att om två ansökningar har lika många poäng rangordnar vi ansökningarna i följande ordning:

1. den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium
2. den ansökan som kom in först (kronologisk ordning)

4.1.4.1. Rangordning av ansökningar vid underrepresenterad grupp

Detta gäller följande insatsområde/insatsområden:

- Investeringstöd till stöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruk, trädgård och rennäring 4.1/2a
- Förädlingsstöd för kort livsmedelskedja och lokala marknader 4.2/3a
- Förädlingsstöd för att skapa nya jobb 4.2/6a

Om två ansökningar har lika många poäng rangordnar vi ansökningarna i följande ordning:

1. den som söker stöd tillhör en underrepresenterad grupp
2. den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium
3. den ansökan som kom in först (kronologisk ordning)

4.2. Indikatorer och målvärden

För att kunna följa hur det går med landsbygdsprogrammet finns det obligatoriska indikatorer som EU har tagit fram för varje insatsområde. Målvärdena har beräknats av Jordbruksverket utifrån bland annat tidigare erfarenheter. Målvärdena har sedan fördelats enligt samma fördelningsnycklar som budgeten. EU:s indikatorer med målvärden samt budget, finns i bilaga 2 Budget och mål.

Miljöinvesteringar inom delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc

I bilaga 2 har budget och målvärde för följande fyra miljöinvesteringar inom delåtgärd 7.6 fokusområdena 4abc slagits samman, i en gemensam budget och ett gemensamt målvärde:

- anlägga våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet

- anlägga våtmarker och dammar för biologisk mångfald
- miljöinvesteringar – förbättrad vattenkvalitet
- anlägga tvåstegdiken

Reglerbar dränering

För miljöinvesteringen reglerbar dränering har pengarna inte fördelats utan pengarna kan avropas från Jordbruksverket. Den totala budgeten för stödet är 5 miljoner kronor. Det finns ett mål Antal insatser som fått stöd, med målvärde 15 stycken.

Investeringsstöd till gödselbaserad biogas

För investeringsstöd till gödselbaserad biogas har pengarna inte fördelats utan pengarna kan avropas från Jordbruksverket. Den totala budgeten för stödet är 279,3 miljoner kronor. Det finns två mål Antal djurenheter, med målvärde 46 000 stycken samt Total investering, med målvärde 698,3 miljoner kronor.

- Plan för grön infrastruktur
- Kulturmiljöprofil,
- Åtgärdsprogram för hotade arter,
- Odlingslandskapets biologiska mångfald (2011:18).

4.3. Beslutsomgångar och utlysningar

Information om stöden och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. För att ansökan ska hanteras ska den vara komplett och ha kommit in till oss senast det sista angivna datumet för ansökansperioden.

En komplett ansökan innebär att alla frågor i ansökan är besvarade och att alla obligatoriska bilagor enligt e-tjänsten är inskickade. Efter det angivna datumet för ansökansperioden handlägger länsstyrelsen alla kompletta ansökningar som kommit in.

4.3.1. När pengarna i en beslutsomgång inte räcker

Ansökningar som uppfyller alla villkor men som inte ryms inom budgeten för en beslutsomgång för vi över till nästa beslutsomgång om den som söker stöd vill det. Vi för över en ansökan högst en gång därefter avslås ansökan.

Undantag från denna huvudregel gäller för insatsområde startstöd 6.1/2b.

4.3.2. När pengarna i en beslutsomgång eller en utlysning inte räcker till hela sista ansökan

Om pengarna i beslutsomgången inte räcker till hela sista ansökan kommer ansökan ändå att beviljas i sin helhet under förutsättning att 80 procent av det beviljade stödbeloppet täcks av beslutsomgångens budget. Nästa beslutsomgångs budget kommer då att minskas med det överskridande beloppet.

4.3.3. När det blir pengar över i en beslutsomgång eller en utlysning

Pengar som inte används i en beslutsomgång återför vi till den tilldelade budgeten. Vi kan då fördela de pengarna igen vid ett senare tillfälle under programperioden.

4.3.4. När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan.

När budgeten för ett insatsområde är slut för alla åtgärder och hela sista ärendet inte ryms sänks stödsatsen. Detta gäller det ärende som rangordnas högst av de ärenden som inte ryms inom budgeten. För alla åtgärder sänks stödsatsen till 20 procent som lägst.

5. KOMPETENSUTVECKLING OCH RÅDGIVNING (ÅTGÄRD 1 OCH 2)

Syftet med kompetensutvecklingen och rådgivningen är att öka kompetensen hos verksamma på landsbygden och därmed även öka effektiviteten och förbättra måluppfyllelsen för övriga åtgärder i landsbygdsprogrammet. I sin helhet ska de två åtgärderna bidra till en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling av landsbygden.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom kompetensutveckling och rådgivning. Det är länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan. Jordbruksverket är den enda myndigheten som handlägger stöd inom kompetensutveckling och rådgivning inom följande områden: ökad konkurrenskraft, djurvälstånd samt kortlivsmedelskedja och lokala marknader.

5.1. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat (1.1, 1.2, 2.1/ 4abc och 5cd)

5.1.1 Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Dessa stöd riktar sig till kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat (delåtgärderna 1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområdena 4abc och 5cd) och syftar till att

- återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden och de europeiska landskapens karaktär (fokusområde 4a),
- förbättra vattenförvaltningen, inklusive hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel (fokusområde 4b),
- förebygga markerosion och förbättra markskötseln (fokusområde 4c),
- effektivisera energianvändningen inom jordbruk och livsmedelsförädling (fokusområde 5b som enligt programmet generellt ingår i fokusområde 5c om förnybar energi),
- minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak (fokusområde 5d).

5.1.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

ETT RIKT ODLINGSLANDSKAP (FOKUSOMRÅDE 4A)

Det småbrutna odlingslandskapet är ett av Smålands karaktärsdrag. Landskapet kännetecknas av naturbetesmarker, små åkerlappar och många stenlämningar i form av till exempel odlingsrösen och stenvägar. I Jönköpings län finns mycket av detta kvar vilket utgör en bra grund för en hög biologisk mångfald knuten till odlingslandskapet.

I länet är djurhållning med nötkreatur den dominerande produktionsinriktningen inom jordbruk vilket är en anledning till de relativt sett stora arealerna naturbetesmark. Arealen som det söks miljöersättning för har varit relativt konstant sedan år 2000 även om den ökat något de senaste åren. Hur kvaliteten på naturbetesmarkerna utvecklas är dock ett frågetecken men det finns indikationer på att utvecklingen är negativ. En av dem är rödlistan från år 2015 där antalet rödlistade arter knutna till odlingslandskapet har ökat jämfört med listan från år 2010. Det finns relativt mycket betesdjur i länet och de ligger på en stabil nivå, men trots detta har inte all naturbetesmark god hävd. Detta kan bero på lokala skillnader i djurtäthet eller att betesdjuren, av till exempel praktiska eller ekonomiska skäl, inte hålls på naturbetesmark utan får beta på åkermark.

För ett län med en stor mängd stenrösen, stenmurar, små åkrar med mera var borttagandet av miljöersättningen för kulturmiljöer negativt både för kulturvärdet och för den biologiska mångfalden som är kopplad till dessa kulturelement.

Insatserna ska inriktas på att bevara och förstärka den biologiska mångfald som finns i odlingslandskapet. En förutsättning är att det finns ett livskraftigt jordbruk med betande djur. Jordbrukarstöd tillsammans med information och rådgivning har hittills varit ett bra koncept för att få jordbrukare och markägare att vidta åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden.

SKÖTSEL AV ÄNGS- OCH BETESMARKER – NÄTVERK, SAMVERKAN OCH NYA METODER (FOKUSOMRÅDE 4A)

Målet är att höja kunskapen om olika skötselmetoder i områden där brist på betesdjur är en sannolik orsak till att marker riskerar utebliven skötsel. För att kunna bevara och utveckla ängs- och betesmarker samtidigt som antalet betande djur minskar kan det krävas olika typer av skötselmetoder. Det kan handla om mer extensivt bete, att betesdjuren flyttas från vall till naturbete, kompletterande skötsel som bränning och slåtter, olika skötselmetoder över tid (till exempel att marken betas vartannat år och slås vartannat), alternativa metoder och teknik för slåtter med mera. I arbetet ingår även att skapa lokala nätverk mellan olika aktörer som kan ha nytta av att samarbeta med varandra, till exempel djurhållare, fastighetsägare utan djur och maskinstallar.

Samarbeten mellan markägare och djurägare kan bidra till att marker fortsatt hålls öppna. Kunskap om hur kostnader kan hållas nere är också viktigt för företag. I samverkan mellan Länsstyrelsens natur- och landsbygdsavdelningar identifieras de områden som behöver särskild uppmärksamhet. På platser med höga värden som hotas på grund av upphörande betesdrift ska information och rådgivning vara uppsökande och inriktas på att göra en rationell betesdrift möjlig. Ett bra underlag för denna verksamhet är det som tas fram i arbetet med en handlingsplan för Grön infrastruktur. Även resultat som forskning och olika projekt, exempelvis LIFE-projekt (LIFE =EU:s finansiella instrument för miljö och klimat), genererar kan användas inom kompetensutveckling för återställande, bevarande samt förbättring av den biologiska mångfalden.

GREPPA NÄRINGEN (FOKUSOMRÅDEN 4BC OCH 5CD)

Sedan 2010 finns Greppa Näringen i Jönköpings län och i dagsläget är cirka 270 lantbrukare rådgivningsmedlemmar i projektet. För att förbättra vattenförvaltningen, förebygga markerosion och förbättra markskötseln har länet identifierat vissa prioriterade områden enligt den regionala övergödningssplanen. Dessa områden är Lillån Draven, Torsjöån, Ingarpsjön, Lillån Bankeryd, Lillån Tenhult-Huskvarna, Huskvarnaån nedre (som nu också är klassat som nitratkänsligt område), Landsjön-Lyckåsån och Röttleån. Svartåns huvudfåra hör också till de områden som finns i övergödningssplanen och här har det under lång tid bedrivits riktad rådgivning till lantbruket. Detta märks genom att anslutningen till Greppa Näringen är högre än i andra områden i länet. Sedan 2016 har olika områden i länets prioriterats för att ansluta nya medlemmar och arbetet kommer under 2021

att fortsätta med nya områden. Arbetet inom Greppa Näringen kommer även fokusera på att redan etablerade medlemmar får fortsatt rådgivning enligt deras rådgivningsplan.

Insatser för en effektivare energianvändning bör utgå från hållbarhetsperspektiven där samverkan mellan aktörer och branscher är en lämplig utgångspunkt. Insatser i form av enskild rådgivning och grupputbildningar är helt avgörande för att få en effektivare energianvändning inom jordbruket. Länsstyrelsen har haft en fortsatt prioritering för dessa insatser under 2021.

Insatser som syftar till att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak bör fokusera på kompetensutvecklingsinsatser som ökar medvetandegraden och kunskapen om jordbrukets klimatpåverkan. Länsstyrelsen har ej för avsikt att genomföra aktiviteter i syfte att minska länets jordbruksproduktion. Effektiva och miljösmarta företag tenderar att bli långsiktigt hållbara och bör därför prioriteras inom åtgärden.

Länsstyrelsen tillämpar den nationella rekommendationen vad gäller deltagande i Greppa Näringens individuella rådgivning, det vill säga företag med mer än 25 djurenheter och/eller 50 hektar åkermark. Om intresset för Greppa Näringens rådgivning blir större än vad det finns pengar till kommer Länsstyrelsen att prioritera de jordbrukare som inte tidigare har deltagit i Greppa Näringen, framför dem som har fullföljt en första treårsperiod med rådgivning.

EKOLOGISK PRODUKTION (FOKUSOMRÅDE 4C)

Jönköpings län är ett djurtätt län. Traditionellt är det mjölk-, nötkötts- och lammproduktion som dominerar inom såväl konventionell som ekologisk produktion. På två tredjedelar av åkermarken odlas vall. Länet har en stor areal naturbetesmark, varav delar hotas av igenväxning. Det är stort fokus på grovfoder och naturbete i produktionen. Det har skett en viss minskning i anslutningen till den ekologiska miljöersättningen. Detta beror sannolikt på osäkerhet som fanns inför utformningen av det nuvarande landsbygdsprogrammet, samt kravet på lösdrift alternativt rastning som trädde i kraft 2014.

Allt fler mjölkproducenter funderar på att ställa om och det lägre avräkningspriset på konventionell mjölk är sannolikt en bidragande orsak till detta. Torkan under våren och sommaren 2018 har dock troligen en dämpande effekt på viljan att ta sig an nya utmaningar. För att ge mjölkproducenter ett bra beslutsunderlag krävs erfarenhetsutbyte med redan omställda, men också en noggrann analys av förutsättningarna på varje enskild gård. För närvarande dämpas intresset för rådgivning inom ekologisk mjölkproduktion av att mejerierna inte tar emot ekologisk mjölk.

Att kunna skörda eget protein i form av ett grovfoder av hög näringsmässig och hygienisk kvalitet är en viktig grund för att bibehålla en hög mjölkavkastning i ekologisk produktion med mindre mängd kraftfoder. En effektiv grovfoderproduktion är också av stor vikt inom ekologisk lamm- och nötköttsproduktion för att hålla utfodringskostnaderna nere.

Många lantbrukare tvekar inför investeringen att bygga om eller bygga nytt. Möjligheter till erfarenhetsutbyte genom studiebesök samt rådgivning på den egna gården krävs i denna situation för att stärka djurhållaren i beslutet.

I ekologisk lammproduktion är parasitkontroll under betesperioden en avgörande faktor, i synnerhet när betet till stor del utgörs av naturbetesmarker. Kurser som rör betesplanering och parasitkontroll är något som efterfrågas bland ekologiska lammproducenter.

Länsstyrelsen ser ett växande intresse för produktionsgrenar som ekologisk grönsaksodling, ekologisk äggproduktion, och ekologisk slaktkycklingproduktion. Det är viktigt att möta detta intresse med ett ökat utbud av rådgivning och annan kompetensutveckling. Bra förebilder i ett inledningskede kan stimulera fler att våga satsa på produktionsgrenar som av tradition är mindre utbredda i länet.

5.1.3

Borttaget

5.1.4

Borttaget

5.1.5 Upphandling, utlysning och Länsstyrelsens eget arbete med kompetensutveckling och rådgivning

ETT RIKT ODLINGSLANDSKAP (FOKUSOMRÅDE 4A)

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Externa föreläsare kan komma att anlitas genom upphandling för aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar. Om ett visst behov identifieras av partnerskapet eller andra aktörer i länet kan aktiviteter för att täcka detta behov komma att upphandlas genom öppen anbudsinsbjudan.

Demonstrationer och information (1.2)

Externa föreläsare kan komma att anlitas genom upphandling för aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar.

Rådgivning (2.1)

Vi planerar att inte göra några upphandlingar under 2021.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Demonstrationer och information (1.2)

Externa föreläsare kan komma att anlitas genom upphandling för de aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar.

Utlisningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Vi planerar att inte göra några utlysningar under 2021. Om partnerskapet eller andra aktörer identifierar ett behov kan dock utlysningar inom detta område komma att göras.

Demonstrationer och information (1.2)

Vi planerar att inte göra några utlysningar under 2021. Om partnerskapet eller andra aktörer identifierar ett behov kan dock utlysningar inom detta område komma att göras.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Demonstrationer och information (1.2)

Vi planerar att inte göra några utlysningar under 2021. Om partnerskapet eller andra aktörer identifierar ett behov kan dock utlysningar inom detta område komma att göras.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Fokusområde 4a har en stark koppling till Länsstyrelsens arbete med jordbruksstöd och naturvård. Samordningsvinsterna mellan dessa verksamheter och alla former av kompetensutveckling inom ett

rikt odlingslandskap är stora. Vinsterna är dels att den kompetensutveckling som Länsstyrelsen kan erbjuda är uppdaterad med de senaste nyheterna inom jordbruksstöd och dels att insatser kan styras till områden där de bäst behövs ur ett naturvårdsperspektiv. Det gör det även möjligt att enkelt engagera personer med kompletterande kompetens från andra delar av Länsstyrelsen när behov finns, vilket är resurseffektivt. Det ger också möjlighet att nyttja den erfarenhet och de lärdomar som Länsstyrelsens rådgivare får genom kompetensutvecklingsverksamheten i andra delar av Länsstyrelsens uppdrag, till exempel genom arbetet med den gröna handlingsplanen. Det är dessutom svårt att i modulform beskriva innehållet i de rådgivningar som kan bli aktuella för fokusområde 4a.

Detta sammantaget gör att aktiviteter inom fokusområde 4a lämpar sig mindre bra för upphandling och kommer att genomföras i egen regi. Länsstyrelsen har lång erfarenhet av att bedriva kompetensutveckling och rådgivning i egen regi. Kompetensutveckling och rådgivning i egen regi är också nödvändigt för att Länsstyrelsen ska kunna upprätthålla kompetens inom projektledning och upphandling. Länsstyrelsen kan också fånga upp ämnesområden och signaler under programperioden som inte exemplifierats ovan, men som kan bli aktuella insatser i länet.

Kompetensutveckling (1.1)

Ett ämnesområde inom ett rikt odlingslandskap är att arbeta för att återskapa grön infrastruktur i ett fragmenterat landskap. Kurser om hamling och lieslätter för att bevara kunskapen om äldre metoder och förstärka och bevara mångfalden i ängsmarker finns med i planeringen. Specialkompetens som behövs för kurser och som inte finns på Länsstyrelsen kommer att direktupphandlas.

Demonstrationer och information (1.2)

Fältvandringar och demonstration med fokus på betande djur och skötsel av betesmarker är ett uppskattat inslag i Länsstyrelsens verksamhet. Detta kommer, om smittläget tillåter, att anordnas under sommarhalvåret liksom vandringar som visar odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Flertalet digitala kurser kommer också att erbjudas, framför allt under vinterhalvåret.

Rådgivning (2.1)

Utöver enskild rådgivning på initiativ från lantbrukare och markägare kommer Länsstyrelsen arbeta med uppsökande verksamhet i prioriterade områden i länet som har behov av förbättrad hävd av betesmarker och slätterängar eller för att förstärka och utvidga värdekärnor och värdestrakter med koppling till odlingslandskapet. Detta i samarbete med åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper, pollineringsuppdraget samt kulturmiljö med flera.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Demonstrationer och information (1.2)

Specialkompetens inom området skötsel av ängs- och betesmarker som inte finns på Länsstyrelsen och som behövs för aktiviteter, kommer att direktupphandlas. Länsstyrelsen underhåller befintliga nätverk och erfarenheter, men vill förstärka nätverket för att öka förståelsen inom området skötsel av ängs- och betesmarker under 2021. Planen är att fortsätta jobba i samverkan med länets djurhållande lantbrukare och andra aktörer som påverkar målgruppens förutsättningar att sköta ängs- och betesmarker. Under 2021 kommer mycket fokus att ligga på en av åtgärderna i det regionala åtgärdsprogrammet Grön Handlingsplan, åtgärd 22- Natur- och kulturvärden i landskapsperspektiv. Genom en bred samverkan, kunskapshöjande insatser och ekonomiska incitament ska åtgärden inspirera till åtgärder som gynnar ett ekologiskt fungerande landskap.

Kunskapsspridning inom ämnet kommer att ske via Länsstyrelsens väletablerade tidskrift Förvetet. Även Länsstyrelsens webbplats kommer att användas som informations- och kunskapsspridningskanal.

GREPPA NÄRINGEN (FOKUSOMRÅDENA 4BC OCH 5CD)

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Om partnerskapet eller andra aktörer i länet identifierar ett behov kan aktiviteter komma att upphandlas genom öppet anbudsförfarande eller genom direktupphandling. I övrigt kommer externa aktörer att upphandlas som föreläsare på aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar.

Demonstrationer och information (1.2)

Om partnerskapet eller andra aktörer i länet identifierar ett visst behov kan aktiviteter komma att upphandlas genom öppet anbudsförfarande eller genom direktupphandling. I övrigt kommer externa aktörer att upphandlas som föreläsare på aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar.

Rådgivning (2.1) Under 2018 gjordes en upphandling med startdatum den 1 oktober. Upphandlingen sträcker sig åren 2018-2020 med möjlighet till förlängning. Avtalet är inne på sitt första förlängningsår.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Om partnerskapet eller andra aktörer i länet identifierar ett behov kan utlysningar inom detta område komma att göras.

Demonstrationer och information (1.2)

Om partnerskapet eller andra aktörer i länet identifierar ett behov kan utlysningar inom detta område komma att göras.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Vad som ska upphandlas och vad som ska utföras av Länsstyrelsen kan förändras över tid. Mycket beror av tillgången på rådgivare, både hos Länsstyrelsen och hos externa aktörer. Kompetensutveckling och rådgivning i egen regi är nödvändigt för att Länsstyrelsen ska kunna upprätthålla kompetens inom projektledning och upphandling. Länsstyrelsen kan också fånga upp ämnesområden och signaler under programperioden som inte exemplifierats här, men som kan bli aktuella insatser i länet.

Kompetensutveckling (1.1)

Kompetensutvecklingsinsatser i egen regi kommer att utföras under 2021. Den allra största delen av aktiviteterna inom kompetensutveckling kommer att ha Länsstyrelsen som arrangör, ofta i samarbete med andra aktörer i länet. Denna kompetensutvecklingsinsats kommer främst beröra medlemmar som redan nyttjat enskild rådgivning eller de mindre lantbruksföretagen som inte uppfyller storlekskravet för enskild rådgivning. Exempel på ämnesområden som kan bli aktuella för träffar/kurser är teknik för hantering och spridning av stallgödsel, hantering av växtskyddsmedel, dränering, markpackning.

Demonstrationer och information (1.2)

Demonstration och information kan bli aktuellt i egen regi under 2021. Informationsmaterial finns i de flesta fall att hämta/rekvirera från centralt håll (Jordbruksverket, Greppa Näringen mm) men vid behov tar Länsstyrelsen fram regionalt informationsmaterial.

För regionala informationsinsatser har Länsstyrelsen en väletablerad informationskanal i form av tidningen Förvetet som delas ut till länets samtliga lantbrukare en fyra gånger per år. Även en omarbeting av Länsstyrelsens webbplats som informationskanal för projektet Greppa Näringen planeras. Det kan även bli aktuellt med riktad informationsutskick till deltagare i Greppa Näringen. Information finns även via www.greppa.nu

Rådgivning (2.1) Rådgivningen inom Greppa Näringen kommer främst att upphandlas och utföras av externa aktörer. Enstaka rådgivningar kan komma att utföras av Länsstyrelsens personal. I de fall inga externa aktörer kan erbjuda rådgivning inom efterfrågade moduler kan rådgivning i egen regi förekomma.

EKOLOGISK PRODUKTION (FOKUSOMRÅDE 4C)

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Om ett visst behov identifieras av partnerskapet eller annan aktör i länet kan aktiviteter för att täcka detta behov komma att upphandlas genom öppet anbudsförfarande eller genom direktupphandling. I övrigt kommer externa aktörer att upphandlas som föreläsare på aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar.

Demonstrationer och information (1.2)

Om ett visst behov identifieras av partnerskapet eller annan aktör i länet kan aktiviteter för att täcka detta behov komma att upphandlas genom öppet anbudsförfarande eller genom direktupphandling. I övrigt kommer externa aktörer att upphandlas som föreläsare på aktiviteter som Länsstyrelsen anordnar.

Rådgivning (2.1)

Under 2021 kommer den största delen av rådgivningen att upphandlas. Detta gäller framförallt omläggningssplaner inom växtodling, djurhållning, ekonomi och byggfrågor. Information om upphandlingarna kommer att finnas på Länsstyrelsens webbplats. Vid önskemål om rådgivning inom områdena gris, grönsaksodling, äggproduktion och slaktkyckling kommer denna rådgivning att direktupphandlas.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Vi planerar att inte göra några utlysningar under 2021. Om partnerskapet eller annan aktör identifierar ett behov kan dock utlysningar inom detta område komma att göras.

Demonstrationer och information (1.2)

Vi planerar att inte göra några utlysningar under 2021. Om partnerskapet eller annan aktör identifierar ett behov kan dock utlysningar inom detta område komma att göras.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Kompetensutveckling och rådgivning i egen regi är nödvändigt för att Länsstyrelsen ska kunna upprätthålla kompetens inom projektledning och upphandling. Länsstyrelsen kan också fånga upp ämnesområden och signaler under programperioden som inte exemplifierats här, men som kan bli aktuella insatser i länet. För informationsinsatser har Länsstyrelsen en väletablerad informationskanal i form av tidningen "Förvetet" som delas ut till länets samtliga lantbrukare fyra gånger per år.

Kompetensutveckling (1.1)

Den allra största delen av aktiviteterna inom kompetensutveckling kommer att ha Länsstyrelsen som arrangör, ofta i samarbete med andra aktörer i länet.

Länsstyrelsen kommer att anordna kurser och studieresor på temana ombyggnation och nybyggnation för ekologiska djur, kurser om effektiv betesdrift samt produktion av ekologiskt grovfoder för nötkreatur och får. Även kurser för främjande av allmän djurhälsa i ekologiska besättningar samt kurser om betesplanering och parasitkontroll kommer att anordnas. Kurser inriktade på omläggning till ekologisk mjölkproduktion är också en del av arbetet 2021, om intresse från lantbrukarna och marknad finns.

Ett ökat intresse för produktionsgrenar som tidigare inte varit så utbredda visar sig i form av önskemål om grönsaksodling, äggproduktion och slaktkycklingproduktion. Även ett ökat intresse för nischgrödor finns. Om underlag finns kommer Länsstyrelsen även att anordna kurser inom dessa områden.

Demonstrationer och information (1.2)

Länsstyrelsen kommer under 2021 att arbeta med demonstrationer och information genom att arrangera fältvandringar med tema betesplanering i ekologisk produktion. Betesvandringarna kommer huvudsakligen att ske i samarbete med fokusområde 4a. Även gårdsvandringar med inriktning på mjölk, nötkött och lamm kommer att genomföras om smittläget när det gäller Covid-19 tillåter.

Arbete med informationsspridning sker i Länsstyrelsens redan väletablerade tidskrift Förvetet. Information om kurser och övriga aktiviteter inom ekologisk produktion skickas ut till länets samtliga lantbrukare tre till fyra gånger per år.

Rådgivning (2.1)

Länsstyrelsens eget arbete med omlägningsrådgivning kommer att vara riktat till framförallt nötköttsproducenter. Även kortare rådgivningar samt telefonrådgivning genomförs vid efterfrågan.

5.1.5.1. Det här gäller för urval av ansökningar

- Den lägsta miniminivån för urvalskriterier är 200 poäng.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

5.1.6. Urvalskriterier

(Delåtgärderna 1.1, 1.2, 2.1 fokusområdena 4abc, 5cd)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning. 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning	10
2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för projektet.	3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet	10
3. Projektets metod bidrar till kunskaps-spridning.	1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	25
4. Det finns ett identifierat behov av projektet.	1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredsställande. 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredsställande. + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår. +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälståndet.	40
5. Projektet har tydliga mål.	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalitet etc.) finns angivna + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

För stöd till kompetensutveckling och rådgivning finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.
- 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet
- +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag
- +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning

För innovation inom kompetensutveckling kan man se till vad det är för kunskap som ska förmedlas. Då kan det handla om kunskap om nya produkter, arbetsmetoder eller tjänster. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i den nya kunskapen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, det vill säga alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen. Hur väl designat projektet är pedagogiskt bedöms i kriteriet om kunskapsspridning.

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde på landsbygden.

2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för projektet

- 3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, *eller* kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör *eller* kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet
- 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet

Tre poäng ges till nya i branschen för att de ska kunna komma in med stöd av relevant samarbetspartner. Det går även att styrka sina kvalifikationer utöver grundkraven via referenser.

3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning

- 1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av kunskapen och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Kunskapsspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Exempel kan vara ogränsnyckel som en app i telefonen. Kvaliteteten på eller behovet och värdet av kunskapen som sprids ska inte vägas in här. Det är sättet och metoden som kunskapen sprids på som ska bedömas, vilket är skilt från kriteriet om behovet av projektet, som ska värdera behovet och värdet av kunskapen.

Eftersom den poäng som tilldelas projektet är beroende av hur stor del av målgruppen som nås är det viktigt att definiera vad som avses med begreppet målgrupp. Målgruppsbegreppet återkommer dessutom i kriterium 4 där värdet för målgruppen bidrar till poängsättningen.

En målgrupp kan anses vara den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av den kunskap som förmedlas i projektet. För nationella projekt gäller

hela landet som område och för regionala aktuell region. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande.
- 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande.
- + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.
- +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälståndet.

Poäng baseras på hänsyn till behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan.

Ordet akut relaterar till att det i praktiken ofta har varit angelägenhetsgraden som varit avgörande för vilka projekt som prioriterats. Om projekt förväntas bidra till att skapa ett stort värde för målgrupp, näring, miljö, klimat eller djurvälstånd ges poäng.

5. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalitet etc.) finns angivna
- + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med och anpassade efter projektets syfte, innehåll och genomförande. Målen ska vara verifierbara. Målen kan t.ex. utgöras av antal kurstillfällen, antal deltagare, nöjdhetsgrad i en utvärdering eller liknande kopplade till det mer direkta genomförandet av projektet. Om effektmål finns beskrivna och de har en konkret koppling till projektets innehåll och dessutom är möjliga att bedöma ges poäng. Effektmål är vad ett projekt kan förväntas leda till för resultat på lång sikt. Det kan till exempel handla om förändrat beteende, tillämpning av ny teknik eller nytt arbetssätt eller effekter på miljö, lönsamhet, produktivitet eller djurvälstånd.

5.1.7. Stödnivå

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.

Inom stöd till kompetensutveckling och stöd till rådgivningstjänster (delåtgärderna 1.1 och 2.1) ges stöd till stödberättigande utgifter som inte täcks av intäkter som kommer från deltagare.

För stöd till rådgivningstjänster (delåtgärd 2.1) ges maximalt 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse⁴. Inom kompetensutveckling och rådgivning gäller inte begränsningen per stödmottagare, utan för den som deltar i kompetensutveckling eller rådgivning. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill

⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som man fått under den tiden räknas med.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som "eget arbete" då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast "eget arbete" som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

5.1.7.1. Avgifter för kompetensutveckling och rådgivning

Mottagaren det vill säga den som deltar i kompetensutvecklingen eller rådgivningen kan i vissa fall betala en avgift.

Kompetensutveckling inom miljö och klimat (delåtgärd 1.1 fokusområdena 4abc, 5cd)

Inget villkor att ta ut deltagaravgift.

Demonstrationer och information, (delåtgärd 1.2 fokusområdena 4abc, 5cd)

Inget villkor att ta in avgifter för demonstrationer och information.

Rådgivning för energieffektivisering (delåtgärd 2.1 fokusområde 5b som enligt programmet generellt ingår i fokusområde 5c om förnybar energi)

Inget villkor att ta ut deltagaravgift.

Övrig miljö- och klimatrådgivning (delåtgärd 2.1, fokusområdena 4abc 5cd)

Inget villkor att ta ut avgift.

5.2. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning för att skapa nya jobb (1.1, 1.2, 2.1/ 6a)

5.2.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta stöd riktar sig till kompetensutveckling och rådgivning för att skapa nya jobb (delåtgärderna 1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområden 6a) och syftar till att

- utveckla småföretag och på så sätt få fler arbetstillfällen på landsbygden genom informationsinsatser och kurser inom andra näringar än jordbruk, men också genom att utveckla och ta tillvara kulturarv och traditionell kunskap
- utveckla småföretag och på så sätt få fler arbetstillfällen på landsbygden genom rådgivning och företagsledningstjänster inom andra näringar än jordbruk.

5.2.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

6a Nya jobb

I Jönköpings län finns ett stort antal landsbygdsföretag med många olika inriktningar. Länsstyrelsen prioriterar insatser som ökar förutsättningarna för företagande på landsbygden och som utvecklar mikro- och småföretagen. Inom detta område ges stöd till aktiviteter som ökar konkurrenskraften för företag och som kan bidra till ökat antal arbetstillfällen.

I Jönköpings län prioriteras särskilt insatser som ökar marknadskunskap och ledarskap, insatser som gynnar företag inom service, upplevelser och besöksnäringen, samt tillverkningsindustrin på landsbygden, insatser som ger ökad medvetenhet kring de horisontella målen, innovationer samt ökad medvetenhet om ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Länsstyrelsens insatser ska dels bidra till utveckling av de enskilda företagen men också till att utveckla samverkansformer mellan företagen. För att detta ska ske finns behov av nätverksträffar mellan branscher som kan, utöver erfarenhetsutbyte och samverkan, ge inspiration och vara ett forum där lösningar och utveckling av verksamheter kan diskuteras. Behovet finns också att kunna arbeta med diversifiering eftersom det är viktigt för att kunna bibehålla arbetstillfällen på landsbygden. Fler olika branscher minskar risken vid ekonomiska störningar. Högskolor och universitet är viktiga för att få en koppling mellan forskning och praktik. Behovet finns att koppla samman högskolan och universiteten med näringarna på landsbygden. Insatserna ska vara framåtsyftande och långsiktigt hållbara.

Ett annat behov är att ytterligare utveckla upplevelse- och besöksnäringen till att bli mer kvalitets-säkrade. Information om utlysningar samt urvalskriterier vid dessa kommer att publiceras på www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Prioriterade områden i Jönköpings län 2021 är insatser som:

- Ökar konkurrenskraften för mikro och småföretag.
- Ökar marknadskunskap och ledarskap
- Ökar medvetenheten kring de horisontella målen
- Gynnar företag inom service
- Gynnar upplevelse- och besöksnäringen
- Gynnar tillverkningsindustrin
- Gynnar innovationer
- Ökar medvetenheten om ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet

5.2.5. Upphandling, utlysning och länets eget arbete med kompetensutveckling och rådgivning

Länsstyrelsen har ett helhetsansvar för landsbygdsprogrammet och kommer att bedriva kompetensutveckling och rådgivning i egen regi i de fall andra aktörer saknas. Kompetensutveckling och rådgivning i egen regi är också nödvändigt för att Länsstyrelsen ska kunna upprätthålla kompetens inom projektledning och upphandling. Länsstyrelsen kan också fånga upp ämnesområden och signaler under programperioden som inte exemplifierats ovan, men som kan bli aktuella insatser i länet.

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Länsstyrelsen kommer att upphandla föreläsare inom området 2021. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör. Länsstyrelsen kan även komma att upphandla aktiviteter inom området.

Demonstrationer och information (1.2)

Länsstyrelsen kommer att upphandla föreläsare inom området 2021. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör. Länsstyrelsen kan även komma att upphandla aktiviteter inom området.

Rådgivning (2.1)

Länsstyrelsen kommer att upphandla föreläsare inom området 2021. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Utlysning kan bli aktuellt under 2021. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör. Det är främst inom marknadskunskap och ledarskap inom de olika prioriterade områdena som kommer bli aktuellt för utlysning. Om utlysning genomförs kommer särskilda regionala urvalskriterier bli aktuellt vilket kommer att framgå av utlysningen.

Demonstrationer och information (1.2)

Utlysning kan bli aktuellt under 2021. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör. Om utlysning genomförs kommer särskilda regionala urvalskriterier bli aktuellt vilket kommer att framgå av utlysningen.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Vad som ska upphandlas och vad som ska utföras av Länsstyrelsen kan förändras över tid. Föreläsare till kurser samt rådgivningar inom de olika områdena kommer huvudsakligen att upphandlas. Grupper som bildas för erfarenhetsutbyte och samverkan och vars behov förändras över tid leds huvudsakligen av Länsstyrelsen, eftersom det är svårt att från början bedöma behovet av insatser.

Utlysningar och tidpunkter kommer att annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Kompetensutveckling (1.1)

Vi planerar att genomföra aktiviteter i egen regi. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör. Föreläsare och experter kommer att upphandlas.

Demonstrationer och information (1.2)

Vi planerar att genomföra aktiviteter i egen regi. Dessa kommer att möta det behov som identifieras av partnerskapet eller annan aktör. Föreläsare och experter kommer att upphandlas.

Rådgivning (2.1)

Länsstyrelsen kommer inte att utföra rådgivning i egen regi.

5.2.5.1. Det här gäller för urval av ansökningar

- Den lägsta miniminivån för urvalskriterier är 200 poäng.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

5.2.6. Urvalskriterier

(Delåtgärderna 1.1, 1.2, 2.1 fokusområde 6a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning. 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning	10
2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för projektet.	3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet	10
3. Projektets metod bidrar till kunskaps-spridning.	1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	25

4. Det finns ett identifierat behov av projektet.	<p>1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredsställande.</p> <p>2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredsställande.</p> <p>+ 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.</p> <p>+1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen</p> <p>+ 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälståndet.</p>	40
5. Projektet har tydliga mål.	<p>1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp</p> <p>3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalitet etc.) finns angivna</p> <p>+ 2 poäng: Effektmål finns beskrivna</p>	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

För stöd till kompetensutveckling och rådgivning finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.
- 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet
- +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag
- +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning

För innovation inom kompetensutveckling kan man se till vad det är för kunskap som ska förmedlas. Då kan det handla om kunskap om nya produkter, arbetsmetoder eller tjänster. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i den nya kunskapen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, det vill säga alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen. Hur väl designat projektet är pedagogiskt bedöms i kriteriet om kunskapsspridning.

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde på landsbygden.

2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för projektet

- 3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, *eller* kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör *eller* kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet
- 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet

Tre poäng ges till nya i branschen för att de ska kunna komma in med stöd av relevant samarbetspartner. Det går även att styrka sina kvalifikationer utöver grundkraven via referenser.

3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning

- 1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av kunskapen och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Kunskapsspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Exempel kan vara ogräsnyckel som en app i telefonen. Kvaliteteten på eller behovet och värdet av kunskapen som sprids ska inte vägas in här. Det är sättet och metoden som kunskapen sprids på som ska bedömas, vilket är skilt från kriteriet om behovet av projektet, som ska värdera behovet och värdet av kunskapen.

Eftersom den poäng som tilldelas projektet är beroende av hur stor del av målgruppen som nås är det viktigt att definiera vad som avses med begreppet målgrupp. Målgruppsbegreppet återkommer dessutom i kriterium 4 där värdet för målgruppen bidrar till poängsättningen.

En målgrupp kan anses vara den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av den kunskap som förmedlas i projektet. För nationella projekt gäller hela landet som område och för regionala aktuell region. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande.
- 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande.
- + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.
- +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälståndet.

Poäng baseras på hänsyn till behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan.

Ordet akut relaterar till att det i praktiken ofta har varit angelägenhetsgraden som varit avgörande för vilka projekt som prioriterats. Om projekt förväntas bidra till att skapa ett stort värde för målgrupp, näring, miljö, klimat eller djurvälstånd ges poäng.

5. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalitet etc.) finns angivna
- + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med och anpassade efter projektets syfte, innehåll och genomförande. Målen ska vara verifierbara. Målen kan t.ex. utgöras av antal kurstillfällen, antal deltagare, nöjdhetsgrad i en utvärdering eller liknande kopplade till det mer direkta genomförandet av projektet. Om effektmål finns beskrivna och de har en konkret koppling

till projektets innehåll och dessutom är möjliga att bedöma ges poäng. Effektmål är vad ett projekt kan förväntas leda till för resultat på lång sikt. Det kan till exempel handla om förändrat beteende, tillämpning av ny teknik eller nytt arbetssätt eller effekter på miljö, lönsamhet, produktivitet eller djurvälstånd.

5.2.7. Stödnivå

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.

Inom stöd till kompetensutveckling och stöd till rådgivningstjänster (delåtgärderna 1.1 och 2.1) ges stöd till stödberättigande utgifter som inte täcks av intäkter som kommer från deltagare.

För stöd till rådgivningstjänster (delåtgärd 2.1) ges maximalt 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse⁵. Inom kompetensutveckling och rådgivning gäller inte begränsningen per stödmottagare, utan för den som deltar i kompetensutveckling eller rådgivning. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som man fått under den tiden räknas med.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som "eget arbete" då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast "eget arbete" som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

⁵ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

5.2.7.1. Avgifter för kompetensutveckling och rådgivning

Mottagaren det vill säga den som deltar i kompetensutvecklingen eller rådgivningen ska i vissa fall betala en avgift.

Kompetensutveckling, (delåtgärd 1.1 fokusområde 6a)

Inget villkor att ta ut deltagaravgift.

Demonstrationer och information (delåtgärd 1.2, fokusområde 6a)

Inget villkor att ta in avgifter för demonstrationer och information.

Rådgivning (delåtgärd 2.1, fokusområde 6a)

Inget villkor att ta ut deltagaravgift.

5.3. Stöd till rådgivning för kommersiell service (2.1/6b)

5.3.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta stöd riktar sig till rådgivning för kommersiell och viss offentlig service. Syftet är att öka kompetensen om hur verksamhet inom lokal service kan utvecklas, bland annat genom affärsutveckling, energikartläggning och energirådgivning hos företagare och verksamma inom lokal service, som dagligvarubutiker, drivmedelsstationer eller annan prioriterad serviceverksamhet (delåtgärd 2.1, fokusområde 6b).

5.3.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

I Jönköpings läns Regionala serviceprogram framgår 39 särskilt prioriterade butiker i länet år 2015. Det regionala serviceprogrammet har förlängts till 2022. Region Jönköpings län har ansvaret för det regionala serviceprogrammet. De prioriterade butikerna är enortsbutiker, det vill säga den sista butiken på orten. Dessa butiker har stor betydelse i länet då det är angeläget att behålla den service som de erbjuder på landsbygden, både för boende och för besökande. I Jönköpings län har Landsbygdsmentorerna, tillsammans med Länsstyrelsen och Region Jönköpings län, arbetat med rådgivning och gett stöd till de 39 enortsbutikerna sedan 2010 inom landsbygdsprogrammet 2007-2013. Rådgivning har även skett för perioden från 15 april 2016 och ska pågå fram till och med 31 december 2019 för landsbygdsprogrammet 2014-2020. Det är av stor vikt att företagare och verksamma inom lokal service, så som dagligvarubutiker eller annan serviceverksamhet, ges möjligheten till rådgivning för att förbättra utbudet och tillgängligheten till service på orten. För att få ytterligare effekt av insatserna inom detta insatsområde kan insatserna samordnas, exempelvis med den aktuella kommunen.

Prioriterade områden i Jönköpings län 2021 är:

- Utveckling av konkurrenskraftiga företag inom kommersiell service.
- Innovativa samverkanslösningar.
- Stärka målgruppens attraktionskraft.
- Insatser som främjar målsättningarna inom det regionala serviceprogrammet.

5.3.5. Upphandling, utlysning och länets egna arbete med kompetensutveckling och rådgivning

Länsstyrelsen har ett helhetsansvar för landsbygdsprogrammet och kommer att bedriva kompetensutveckling och rådgivning i egen regi i de fall andra aktörer saknas. Kompetensutveckling och rådgivning i egen regi är också nödvändigt för att Länsstyrelsen ska kunna upprätthålla kompetens inom projektledning och upphandling. Länsstyrelsen kan också fånga upp ämnesområden och signaler under programperioden som inte exemplifierats ovan, men som kan bli aktuella insatser i länet.

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Enstaka aktiviteter kan komma att upphandlas om en extern aktör kommer med ett bra initiativ. Detta kommer företrädesvis att ske genom direktupphandling.

Demonstrationer och information (1.2)

Vi planerar att inte göra några upphandlingar under 2021.

Rådgivning (2.1)

Vi planerar att inte göra några upphandlingar under 2021.

Utllysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Utllysning kan bli aktuellt under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)

Utllysning kan bli aktuellt under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Vad som ska upphandlas och vad som ska utföras av Länsstyrelsen kan förändras över tid. Specificerade kurser och rådgivningar inom de olika områdena kommer huvudsakligen att upphandlas. Grupper som bildas för erfarenhetsutbyte och samverkan och vars behov förändras över tid leds huvudsakligen av Länsstyrelsen, eftersom det är svårt att från början bedöma behovet av insatser.

Utllysningar och tidpunkter kommer att annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Kompetensutveckling (1.1)

Vi planerar inte att genomföra något arbete i egen regi.

Demonstrationer och information (1.2)

Vi planerar inte att genomföra något arbete i egen regi.

Rådgivning (2.1)

Vi planerar inte att genomföra något arbete i egen regi.

5.3.5.1. Det här gäller för urval av ansökningar

- Den lägsta miniminivån för urvalskriterier är 200 poäng.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

5.3.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 2.1, fokusområde 6b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	<p>1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.</p> <p>2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet</p> <p>+2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag</p> <p>+2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning</p>	10
2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för projektet.	<p>3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet,</p> <p>eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör</p> <p>eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet</p> <p>5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet</p>	10
3. Projektets metod bidrar till kunskaps-spridning.	<p>1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen</p> <p>2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen</p> <p>3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp</p> <p>4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler</p> <p>+1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ</p>	25
4. Det finns ett identifierat behov av projektet.	<p>1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredsställande.</p> <p>2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredsställande.</p> <p>+ 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.</p> <p>+1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen</p> <p>+ 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälståndet.</p>	40
5. Projektet har tydliga mål.	<p>1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp</p> <p>3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalitet etc.) finns angivna</p> <p>+ 2 poäng: Effektmål finns beskrivna</p>	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

För stöd till rådgivning finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.
- 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet
- +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag
- +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning

För innovation inom kompetensutveckling kan man se till vad det är för kunskap som ska förmedlas. Då kan det handla om kunskap om nya produkter, arbetsmetoder eller tjänster. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i den nya kunskapen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, det vill säga alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen. Hur väl designat projektet är pedagogiskt bedöms i kriteriet om kunskapsspridning.

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde på landsbygden.

2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för projektet

- 3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, *eller* kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör *eller* kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet
- 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet

Tre poäng ges till nya i branschen för att de ska kunna komma in med stöd av relevant samarbetspartner. Det går även att styrka sina kvalifikationer utöver grundkraven via referenser.

3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning

- 1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av kunskapen och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Kunskapsspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Exempel kan vara ogränsnyckel som en app i telefonen. Kvaliteteten på eller behovet och värdet av kunskapen som sprids ska inte vägas in här. Det är sättet och metoden som kunskapen sprids på som ska bedömas, vilket är skilt från kriteriet om behovet av projektet, som ska värdera behovet och värdet av kunskapen.

Eftersom den poäng som tilldelas projektet är beroende av hur stor del av målgruppen som nås är det viktigt att definiera vad som avses med begreppet målgrupp. Målgruppsbegreppet återkommer dessutom i kriterium 4 där värdet för målgruppen bidrar till poängsättningen.

En målgrupp kan anses vara den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av den kunskap som förmedlas i projektet. För nationella projekt gäller hela landet som område och för regionala aktuell region. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.⁴ Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande.
- 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande.
- + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.
- +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurväl-färden.

Poäng baseras på hänsyn till behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan.

Ordet akut relaterar till att det i praktiken ofta har varit angelägenhetsgraden som varit avgörande för vilka projekt som prioriterats. Om projekt förväntas bidra till att skapa ett stort värde för målgrupp, näring, miljö, klimat eller djurväl-färd ges poäng.

5. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalitet etc.) finns angivna
- + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med och anpassade efter projektets syfte, innehåll och genomförande. Målen ska vara verifierbara. Målen kan t.ex. utgöras av antal kurstillfällen, antal deltagare, nöjdhetsgrad i en utvärdering eller liknande kopplade till det mer direkta genomförandet av projektet. Om effektmål finns beskrivna och de har en konkret koppling till projektets innehåll och dessutom är möjliga att bedöma ges poäng. Effektmål är vad ett projekt kan förväntas leda till för resultat på lång sikt. Det kan till exempel handla om förändrat beteende, tillämpning av ny teknik eller nytt arbetssätt eller effekter på miljö, lönsamhet, produktivitet eller djurväl-färd.

5.3.7. Stödnivå

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.

Stöd till rådgivningstjänster (delåtgärd 2.1) ges till stödberättigande utgifter som inte täcks av intäkter som kommer från deltagare. För stöd till rådgivningstjänster (delåtgärd 2.1) ges maximalt 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse⁶. Inom kompetensutveckling och rådgivning gäller inte begränsningen per stödmottagare, utan för den som deltar i kompetensutveckling eller rådgivning. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill

⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som man fått under den tiden räknas med.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som "eget arbete" då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast "eget arbete" som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

5.3.7.1. Avgifter för rådgivning

Mottagaren det vill säga den som deltar i rådgivningen ska i vissa fall betala en avgift. Avgiften ska framgå i upphandlingsunderlag, i information om utlysningar och i kursprogram.

Rådgivning (delåtgärd 2.1, fokusområde 6b)

Mottagaren av rådgivningen ska betala 30 procent av upphandlat pris eller stödmyndighetens timkostnad för tjänsten.

6. INVESTERINGAR INOM JORDBRUK OCH TRÄDGÅRD (ÅTGÄRD 4)

Under den här rubriken finns investeringsstöd för företag inom jordbruk och trädgård samt förädlingsstöd.

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget investeringsstöd för ökad konkurrenskraft samt förädlingsstöd med inriktning på rennäring. Sametinget har egen handlingsplan.

6.1. Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruks- och trädgårdsföretag (4.1/2a)

6.1.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till jordbruk och trädgård (delåtgärd 4.1). Syftet är att stärka företagens konkurrenskraft och lönsamhet genom att anpassa företagens generella kapacitet och hållbarhet, samt att påskynda företagens möjligheter att anpassa sig till nya förutsättningar på marknaden. Det kan exempelvis vara att investera i rationella byggnader med god djuromsorg, effektiv och energisnål utrustning eller innovativa metoder (fokusområde 2a).

6.1.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

För att uppnå Jönköpings läns vision om att bli ett plusenergilän till år 2050 är det angeläget att stimulera en utveckling mot ökad produktion och användning av förnybar energi liksom att stödja satsningar som leder till energieffektivisering. Även andra investeringar som bidrar till minskad miljöpåverkan är viktiga.

Länets naturgivna förutsättningar med ett förhållandevis strängt klimat och ett småbrutet landskap i skogsbygd gör att företag med vallodling och animalieproduktion med betesdjur dominerar bland jordbruksföretagen i Jönköpings län. Brukningsenheter är förhållandevis små och det är svårt att få arealunderlag i närområdet för större djurbesättningar. Endast en fjärdedel av länets jordbruksföretag är heltidsföretag. Bland heltidsföretagen dominerar företag med mjölkproduktion. Det är viktigt för länets jordbruk och landsbygd att mjölkproduktionen är konkurrenskraftig. Investeringar i företag med mjölkproduktion är därför prioriterade.

I Jönköpings län finns mycket naturbetesmarker. För att bibehålla ett rikt odlingslandskap är det viktigt med betesdjur i länet och det finns därmed också ett behov av att stödja investeringar för djurvänlig inhysning av betesdjur. Många företag med betesdjur bedrivs på deltid.

Merparten av den fruktodling som bedrivs i landet, norr om Skåne, finns i Jönköpings län. Företag med fruktodling agerar på en marknad med hård konkurrens, och därför är konkurrenskraft viktigt för företagens överlevnad. Investeringsbehovet är stort i dessa företag.

Även annan verksamhet med marknadsförutsättningar inom jordbruk och trädgård bör, i mån av tillgång på pengar inom åtgärden, ges möjlighet till stöd för satsningar som utvecklar företagen och landsbygden.

Nära en fjärdedel av länets jordbruksföretagare är över 65 år. Det finns därför ett stort behov av förnying i yrkeskåren och stöd till generationsskiften.

För branschens attraktivitet är det betydelsefullt med en god arbetsmiljö. En god arbetsmiljö förbättrar företagens möjlighet att kunna anställa personal och förutsättningarna för generationsskiften. En god arbetsmiljö gynnar både kvinnors och mäns möjligheter att vara verksamma inom jordbruks- och trädgårdsnäringarna.

6.1.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

En beslutsomgång består av följande fyra delar:

- Ansökningsperiod – tidsintervallet då ansökningar samlas in
- Urval – ansökningar poängsätts och prioriterade ansökningar väljs ut utifrån urvalskriterierna
- Handläggning - handläggning och komplettering av prioriterade ansökningar
- Beslutsstillfällen – Länsstyrelsen fattar löpande beslut på de ansökningar som är prioriterade förutsatt att de klarar övrig laglighetsprövning

Ansökningar kommer att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd. Inom varje beslutsomgång sker urvalsprocessen vid ett visst tillfälle utifrån urvalskriterierna. Därefter handläggs, kompletteras och beslutas de prioriterade ansökningarna löpande inom respektive beslutsomgång. Länsstyrelsen kommer genomföra tre ansökningsperioder per år. Datum för ansökningsperioder finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten fördelas enligt följande:

Cirka en tredjedel tilldelas första beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 3 september 2014 till och med 26 augusti 2015.

Cirka en tredjedel tilldelas de beslutsomgångar som gäller ansökningar inkomna från och med 27 augusti 2015 till och med 16 december 2016.

Cirka en tredjedel tilldelas de beslutsomgångar som gäller ansökningar inkomna från och med 17 december 2016 till och med 31 mars 2018.

Fördelningen av budget per beslutsomgång kommer att annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Ny tilldelad budget för förlängningsåren:

Budgeten för förlängningsåren fördelas enligt följande:

Cirka en tredjedel tilldelas ansökningar inkomna under åren 2018-2019.

Cirka en tredjedel tilldelas ansökningar inkomna under år 2020.

Cirka en tredjedel tilldelas ansökningar inkomna under år 2021 fram till den 31 augusti 2021.

Vid respektive beslutstillfälle ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar med minst 200 poäng från de nationella urvalskriterierna och med minst 320 medelpoäng från de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd i respektive beslutsomgång i mån av tillgång till medel per beslutsomgång. För ansökningar som är högt nationellt prioriterade, och får minst 450 poäng i de nationella urvalskriterierna, gäller inte minimivån 320 medelpoäng från de nationella och regionala urvalskriterierna.
- Ansökningar rangordnas och ansökningar med högst poäng beviljas stöd så länge budgeten för beslutsomgången räcker.
- Ansökningar med mindre än 200 poäng från de nationella urvalskriterierna, eller 320 medelpoäng från de nationella och regionala urvalskriterierna avslås.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- I de fall ansökningar behöver särskiljas efter att prioritering utifrån underrepresenterad grupp har gjorts, se kapitel 6.1.6.1. Prioritering av underrepresenterad grupp, blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 5 i de nationella urvalskriterierna *Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft* avgörande. Behöver ansökningarna särskiljas efter detta ges den först inkomna ansökan förtur.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1 och 4.3.2.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

6.1.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.1, fokusområde 2a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål +1 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet +1 poäng: Investeringen bidrar till bättre djurvälstånd	20
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	+1 poäng: Lämplig kompetens finns inom företaget för det område investeringen avser, eller för nyföretagare lämplig utbildning eller erfarenhet +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram eller motsvarande +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild	15

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent	15
5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt +1 poäng: Ersättningen per timme ökar +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet +1 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning +1 poäng: Investeringen är en nybyggnation	40
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	3 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning. + 2 poäng: Investeringen möjliggör försäljning under eget varumärke/särskilt koncept eller möjliggör förlängd försäljningssäsong.	30
2. Investeringen bidrar till att förbättra sysselsättningen.	+ 1 poäng: Investeringen förbättrar arbetsmiljön i företaget. + 2 poäng: Investeringen görs i samband med ägarbyte. + 2 poäng: Investeringen leder till att skapa eller bevara arbetstillfälle.	30
3. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+1 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen. + 2 poäng: Investeringen bidrar till bättre djurvälstånd. + 2 poäng: Investeringen görs i - eller för omläggning till ekologisk produktion.	20
4. Investeringen styr mot regionalt prioriterade miljö- och klimatmål.	4-5 poäng: Investeringen gynnar betesdriften i landskapet eller gynnar trädgård eller biodling.	20
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras.

För att investeringen ska kunna få poäng får miljöbelastningen per producerad enhet inte öka. Att producerad enhet används beror på att när en person söker investeringsstöd för att stärka konkurrenskraften i sin verksamhet innebär det ofta att produktionen ökar, vilket i sin tur kan leda till att verksamhetens totala miljöpåverkan blir större jämfört med tidigare. Därför är det bättre att använda sig av miljöpåverkan per producerad enhet istället för total miljöpåverkan.

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål
- +1 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet
- +1 poäng: Investeringen bidrar till bättre djurvälstånd

+2 poäng: *Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål*

+2 poäng får ansökningar som bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål.

+1 poäng: *Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen*

+1 poäng får ansökningar om det ingår delar som inte behövs för själva investeringen men som är bra för miljön. Investeringen ska vara något extra och inte bara standardlösningar som t.ex. LED-lampor och flytgödsel vid nybygge.

+1 poäng: *Investeringen leder till ökad energieffektivitet*

Eftersom energieffektivisering är viktigt för såväl konkurrenskraft som miljö får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift ett extra poäng.

+1 poäng: *Investeringen bidrar till bättre djurvälstånd*

Ett extra poäng får ansökningar som gör något extra för de djur som berörs av investeringen. Den som söker stöd kan aldrig få poäng för sådant som är lagkrav. Det ska vara något extra som bidrar till djurvälståndet.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

- 2 poäng: Investeringen är ny för företaget
- 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller testanläggning

2 poäng: Investeringen är ny för företaget

Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget. Det kan till exempel vara ny driftsinriktning eller ny inredning som tidigare inte har använts.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet

Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. En förutsättning är att det inom länet ska finnas begränsade erfarenheter från liknande verksamhet. Det vill säga att den som söker arbetar inom ett nytt eller för länet okänt område. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan och utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen

Ansökan får fyra poäng när investeringen är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller en testanläggning för en ny produkt.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

Här prioriteras ansökningar där det inom företaget finns kompetens som bidrar till att investeringen ger resultat.

- +1 poäng: Lämplig kompetens finns inom företaget för det område investeringen avser, eller för nyföretagare lämplig utbildning eller erfarenhet.
- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram eller motsvarande
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

+1 poäng: Lämplig kompetens finns inom företaget för det område investeringen avser, eller för nyföretagare lämplig utbildning eller erfarenhet

En poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat. Om det är ett nystartat företag får ansökan poäng när den som söker har uppfyllt minimikraven på utbildning för startstöd.

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Investeringar kan ge påfrestningar på den produktion som eventuellt finns därför är det viktigt att den som söker har kapacitet att genomföra investeringen.

+2 poäng: Den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram eller motsvarande

En poäng ges om den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram. De som inte deltar i ett produktionsuppföljningsprogram kan få poäng genom att visa att de följer upp sin produktion på annat bra sätt som motsvarar ett produktionsuppföljningsprogram.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för din bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

Företag som behöver investeringsstödet för att kunna genomföra investeringen prioriteras.

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen mindre än 1
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

+ 1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen

En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen

En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet

Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1

En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges 1 extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1

Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges en extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft

Konkurrenskraftiga investeringar prioriteras. Det kan vara företag som ökar sin lönsamhet.

- +1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt
- +1 poäng: Ersättningen per timme ökar
- +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet
- +1 poäng: Investeringen bidrar på annat sätt till ökad marknadsanpassning
- +1 poäng: Nybyggnation av djurstallar

+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt

Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut nuvärdet av investeringen. Är nuvärdet med stöd positivt ges ett poäng extra.

+1 poäng: Ersättningen per timme ökar

Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut timersättningen. Medför investeringen med stöd att ersättningen per timme uppgår till minst 140 kr och dessutom ökar ges ett poäng extra.

+1 poäng: Investeringen leder till en minskad sårbarhet

En poäng ges om investeringen leder till minskad sårbarhet för företaget. Ett exempel kan vara diversifiering.

+1 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning.

En poäng får också ansökan om investeringen innebär att den som söker stödet anpassar sig till marknaden. Det kan till exempel vara om investeringen ingår i en marknadsstrategi för försäljning av företagets produkter eller om den på annat sätt bidrar till en ökad marknadsanpassning.

+1 poäng: Investeringen är en nybyggnation

En poäng ges till investeringar som är nybyggnationer. En nybyggnation kan ge bättre förutsättningar för skötsel och tillsynsrutiner samt ett effektivt arbete med bra logistik för transport av djur, gödsel och foder med mera. En nybyggnation av djurstallar leder ofta till en bättre miljö för djurens hälsa och för produktionsresultaten. Nybyggnation kan därför ses som en långsiktig investering för bra konkurrenskraft.

Regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.

3 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning.

Exempel kan vara att investeringen gynnar en produkt på en nischmarknad, möjliggör försäljning under eget varumärke eller möjliggör förlängd försäljningssäsong. Det kan också handla om att investeringen bidrar till att utveckla teknik och processer i företaget som minskar kostnaderna i produktionen och/eller ökar effektiviteten eller på annat sätt bidrar till ökad marknadsanpassning.

+2 poäng: Investeringen möjliggör försäljning under eget varumärke/ särskilt koncept eller möjliggör förlängd försäljningssäsong.

Investeringen syftar till marknadsanpassning i företagets försäljningsled, utöver enbart ökade volymer. Ovan nämnda försäljning ska vara väl etablerad inom företaget samt utgöra en betydande del av företagets försäljning. Poäng kan också ges om investeringen är en direkt förutsättning för ovan nämnda försäljning. Det ska i så fall finnas konkreta planer på hur sådan försäljning ska ske och denna typ av försäljning ska ha potential att utgöra en betydande del av företagets försäljning. Poäng ges inte för exempelvis endast försäljning av köttlådor i mindre skala. Två extra poäng ges heller inte enbart för ekologisk produktion, eftersom det ger extra poäng i annat kriterium.

2. Investeringen bidrar till att förbättra sysselsättningen.

+1 poäng: *Investeringen förbättrar arbetsmiljön i företaget.*

Ett poäng ges till investeringar som medför medvetna satsningar på arbetsmiljön och som skapar ett bättre arbetsklimat och/eller som underlättar arbetet.

+2 poäng: *Investeringen görs i samband med ägarbyte.*

Ägaren ska vara under 40 år vid ansökan om investeringsstöd och äga minst halva företaget. Ägarbytet eller företagsstarten ska ha skett tidigast tre år före ansökan om investeringsstöd och vara genomfört vid påbörjad handläggning av ansökan om investeringsstöd. För poäng krävs också att den nystartade företagaren uppfyller minimikraven på utbildning för startstöd vid påbörjad handläggning av ansökan om investeringsstöd.

+2 poäng: *Investeringen leder till att skapa eller bevara arbetstillfälle.*

Investeringen bidrar till ökad eller bibehållen sysselsättning i företag med beräknat arbetsbehov om minst 1 720 tim/år efter investeringen, där minst 900 tim/år avser primärproduktion. Med ökad eller bibehållen sysselsättning avses att totalt antal arbetade timmar i företaget blir minst lika många efter investeringen som före investeringen.

3. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

+1 poäng: *Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen.*

I investeringen ingår det delar som inte behövs för själva investeringen men som är bra för miljön. Det kan till exempel vara att vid en ombyggnad av ett stall ingår det en investering i flytgödselbehållare som medför övergång från fast- till flytgödselhantering. En sådan investering är bra för miljön eftersom den leder till minskad ammoniakavgång.

+2 poäng: *Investeringen bidrar till bättre djurvälstånd.*

Investeringen ska bidra till minskad skaderisk och/eller ökat välbefinnande för djuren. Exempel kan vara investering som medför övergång från uppbundet system till lösdrift eller investering i ny skonsammare golvbeläggning. Det får inte vara något som är lagkrav. Poäng ges inte för investering i uppbundet system eller spaltgolvsboxar.

+2 poäng: *Investeringen görs i - eller för omläggning till ekologisk produktion.*

Sökanden ska vara ansluten till ett av Jordbruksverkets godkänt kontrollorgan för ekologisk produktion.

4. Investeringen styr mot regionalt prioriterade miljö- och klimatmål.

4-5 poäng: *Investeringen gynnar betesdriften i landskapet eller gynnar trädgård eller biodling.*

4 poäng ges om:

Investeringen gynnar betesdriften i landskapet eller gynnar trädgård eller biodling.

Investeringen ska i huvudsak avse byggnad för inhysning av betesdjur (driftsinriktning mjölk- och/eller köttproduktion avseende nötkreatur, får, get) för att anses gynna betesdriften i landskapet. För att bibehålla ett rikt odlingslandskap är det viktigt med betesdjur i länet. Mjolkproduktion är en prioriterad produktionsinriktning i länet och anses gynna betesdriften i länet genom beteskrav för mjölkkor och rekryteringsdjur. Fyra poäng ges även om investeringen gynnar trädgård eller biodling.

5 poäng ges om även nedanstående uppfylls (utöver det som krävs för fyra poäng ovan):

Investeringen gynnar betesdriften i landskapet och bidrar till öppethållande av betesmarker med dokumenterat höga natur- och kulturvärden.

Med betesmarker med dokumenterat höga natur- och kulturvärden avses betesmarker godkända för miljöersättning med särskilda värden eller motsvarande eller skyddade områden (naturresevat, Natura 2000-områden, biotopskyddsområden och dylikt) där skyddet utgår från betesmarkens natur-

och kulturvärden. Om sökanden sköter annans mark, och den inte ingår i sökandens miljöersättningsåtagande, ska skötselavtal finnas eller ska sökanden på annat sätt styrka att sökanden sköter marken.

6.1.6.1. Prioritering av underrepresenterad grupp

I Jönköpings län är nära en fjärdedel av jordbruksföretagarna över 65 år och endast cirka fyra procent är under 35 år. Unga företagare är således underrepresenterade inom branschen.

Eftersom unga företagare i nuläget är underrepresenterade inom branschen kommer ansökningar som ökar andelen unga företagare att beaktas när ansökningar i övrigt uppnår samma poäng inom urvalskriterierna. Målsättningen är att få in fler yngre företagare i branschen. Investeringar som görs av en företagare som vid tiden för ansökan om stöd är under 40 år och minst hälftenägare i företaget ges förtur vid jämförelse mellan ansökningar med samma poäng. Åldersgränsen 40 år har valts för att den även används i andra sammanhang, exempelvis inom startstödet.

I Jönköpings län ska kvinnor och män ha lika förutsättningar att starta och utveckla företag. I nuläget är kvinnor företagsledare i mindre utsträckning än män. Sysselsättningen för kvinnor inom jordbruket har ökat och den trenden vill Länsstyrelsen gynna för att möjliggöra ökad sysselsättning i jordbrukssektorn för både kvinnor och män. Cirka 80 procent av företagarna inom jordbruk, skogsbruk och fiske är män i Jönköpings län. Samma fördelning mellan kvinnor och män gäller även för andel sysselsatta inom jordbruk, skogsbruk och fiske i Jönköpings län.

Eftersom kvinnor i nuläget är underrepresenterade kommer ansökningar som ökar jämställdheten att beaktas när ansökningar i övrigt uppnår samma poäng inom urvalskriterierna. Målsättningen med prioritering av underrepresenterad grupp är att öka andelen kvinnliga företagare och andelen sysselsatta kvinnor inom branschen. Investeringar som görs i företag där en kvinna äger minst hälften av företaget eller där sysselsättningen väntas öka i företaget och en kvinna får ökad sysselsättning ges förtur vid jämförelse mellan ansökningar med samma poäng.

I de fall ansökningar fortfarande behöver särskiljas efter att prioritering utifrån underrepresenterad grupp har gjorts, blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 5 i de nationella urvalskriterierna *Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft* avgörande. Behöver ansökningarna särskiljas efter detta ges den först inkomna ansökan förtur.

6.1.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.1.8. Stödnivå

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp. För stöd till uppförande av ny anläggning för dränering är istället stödnivån 30 procent av de stödberättigande utgifterna upp till högsta stödbelopp.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. I normalfallet begränsas stödtaket till ett företag och eventuella andra företag inom samma företagsområde.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procent i stöd. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 1 000 000 kronor per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. Stöd till strukturkalkning beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

Enhetskostnader används för stöd till nybyggnation av följande stallar:

Djurkategori	Enhetskostnad per förprovad plats		Enhetskostnad per kvadratmeter stallyta
	Oisolerat	Isolerat	Oisolerat
Mjölkkö vid förprovning av 0-150 platser	88 000 kr	93 300 kr	
Mjölkkö vid förprovning av mer än 150 platser	72 800 kr	78 100 kr	
Kalvar 0-3 mån	24 300 kr		
Ungdjur, nötkreatur, i liggbås	27 600 kr		
Dikor i liggbås	48 000 kr		
Sugga i produktion		62 500 kr	
Slaktsvin		7 400 kr	
Slaktkyckling		186 kr	
Djupströ med skrapad gång för nötkreatur			3 900 kr

I de fall inget storleksintervall anges under djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett storlek på stall och antal förprovade platser.

I de fall inget särskilt inhysningssystem anges under djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett inhysningssystem.

De redovisade kostnaderna är inklusive allt såsom mark, byggnad, inredning, el, VA, utfodring, gödsellagring samt projekteringskostnad. Vid nybyggnation av stallarna i tabellen ovan går det därför inte att få något stöd utifrån faktiska utgifter.

Stödet beräknas utifrån ovanstående kostnad och aktuell stödnivå, 30-60 procent.

- Stödbelopp om schablonen utgår ifrån enhetskostnad per förprovad plats = stödnivå x enhetskostnad per förprovad plats x antalet förprovade platser i stallet. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp.
- Stödbelopp om schablonen utgår ifrån enhetskostnad per kvadratmeter stallyta = stödnivå x enhetskostnad per kvadratmeter stallyta x antalet kvadratmeter stall, yttermått. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp.

6.2. Investeringsstöd för energieffektivisering samt energigrödor inom jordbruks- och trädgårdsföretag (4.1/5bc)

6.2.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till jordbruk och trädgård (delåtgärd 4.1) och syftar till att få mer energieffektiva företag samt mer förnybar energi genom produktion av fleråriga energigrödor (fokusområde 5bc).

Det kommer inte att tillföras pengar inom detta insatsområde under förläningsåren 2021-2022

6.2.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Sedan år 2011 driver Länsstyrelsen i Jönköpings län ett strategiskt klimat- och energiarbete genom samverkansorganisationen Klimatrådet. Klimatrådet består av länets alla kommuner, näringsliv och andra organisationer och ska bidra till att uppfylla visionen med att bli ett plusenergilän år 2050. Det innebär att länet ska minska energianvändningen och öka produktionen av förnybar energi till ett överskott.

Inom delåtgärden ges stöd till jordbruksföretag och trädgårdsföretag för investeringar för energieffektivisering samt för energigrödor. Stödet riktar sig till investeringar för att effektivisera energianvändningen genom exempelvis energieffektivare ventilation, belysning, värmeväxlare eller isolering. Stöd kan även sökas för plantor och plantering av fleråriga energigrödor.

Exempel på investeringar inom åtgärdsområdet kan vara återanvändning av energi, lokala kretsloppslösningar och energibesparing i byggnader. En stor del av jordbruket är beroende av större maskiner som drivs av fossila bränslen. Gällande transporter och maskiner inom jordbruket är det mest önskvärda en konvertering från fossila bränslen till biogas.

Stöd kan ges till teknikbyte för konvertering till drivmedel av förnybar energi och andra investeringar som gynnar miljön. Pilotgårdar där lokala kretsloppslösningar testas prioriteras.

6.2.5 Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de nationella urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten för insatsområdet är öppen. Det innebär att ansökningar som uppfyller villkoren samt får poäng över lägsta poängnivå för urvalskriterier kan beviljas stöd.

6.2.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.1, fokusområde 5bc)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning, bedömningsgrunder	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål.	3 poäng: Investeringen bidrar till stor energieffektivisering 5 poäng: Investeringen bidrar till mycket stor energieffektivisering eller 3 poäng: Investeringen bedöms bidra till en god produktion av biomassa för energiändamål +2 poäng: Det finns en marknad för den producerade biomassan +2 poäng: Investeringen gynnar andra miljömål utöver energiomställning	50
2. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	5 poäng: Energikartläggning eller motsvarande har gjorts eller +1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
3. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till energiomställning. + 3 poäng: Investeringen är en tydlig del av ett kretslopp.	30
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika nationella miljö- och klimatmål.

Om ansökan gäller energieffektivisering

För att avgöra om en ansökan ger mycket stor eller stor energieffektivisering kan frågorna i tabell 1 besvaras.

Tabell 1. Frågor som kan användas för att bedöma om en investering ger stor eller mycket stor energieffektivisering.

	Poäng
Ersätts direktverkande eluppvärmning med icke fossilt bränsle eller värmepump?	+3 poäng
Minskar elförbrukningen?	+1 poäng
Ersätts en förbränningsmotor med en elmotor?	+3 poäng
Minskar energiförluster till omgivning (spillvärme)?	+1 poäng
Utnyttjas spillvärme genom återvinning och/eller utnyttjas frikyla?	+2 poäng
Sker kapacitetsreglering med frekvensreglering eller liknande styrsystem?	+3 poäng

Den fjärde frågan, som handlar om minskade energiförluster, kan ge en ansökan poäng för exempelvis isolering eller byte till LED-belysning (som avger mindre värme än övriga ljuskällor).

Den femte frågan, som handlar om utnyttjande av spillvärme eller frikyla, kan ge en ansökan poäng om den spillvärme som uppstår nyttjas eller om kallvatten eller kallluft används för kylning istället för en kylkompressor. Exempelvis kan mjölk förkylas med kallvatten.

Den sjätte frågan handlar om frekvensreglering eller liknande system. Frekvensstyrningen justerar kapaciteten (mängd luft/vatten som flyttas). Om den aktuella fläkten/pumpen måste eller bör regleras på något sätt kan detta annars göras med olika typer av strypspjäll och ventiler, vilket innebär energiförluster och bör undvikas. Alla pumpar och fläktar kan i princip frekvensstyras.

3 poäng Investeringen bidrar till stor energieffektivisering

Tre poäng ges när en investering anses bidra till stor energieffektivisering. Då ska svaren på frågorna i tabell 1 leda till att ansökan sammanlagt får två eller tre poäng.

5 poäng Investeringen bidrar till mycket stor energieffektivisering

Fem poäng ges när en investering anses bidra till mycket stor energieffektivisering. Då ska svaren på frågorna i tabell 1 leda till ansökan sammanlagt får fyra poäng eller mer.

eller

Om ansökan gäller energiskog

3 poäng: Investeringen bedöms bidra till en god produktion av biomassa för energiändamål

En ansökan tilldelas tre poäng om förutsättningarna är sådana att investeringen kan förväntas leda ge en energiskog med god tillväxt och hög produktion av biomassa för energiändamål. Det kan exempelvis handla om iordningställande av mark som inte använts på länge men som kan vara lämplig förödling av energiskog. Det kan också handla om investeringar i plantor och plantering av plantor som är lämpliga för de lokala förhållandena. I områden där vilttrycket är högt kan stöd också beviljas till stängsling av energiskogsodlingar.

+2 poäng: Det finns en marknad för den producerade biomassan

En poäng ges till investeringar som bedöms möta en befintlig efterfrågan. Förhållandena varierar mycket mellan olika delar av Sverige. I ett område kanske exempelvis värmeverken efterfrågar biomassa från jordbruket medan det i ett annat område inte finns någon efterfrågan. Denna poäng möjliggör således en regional anpassning.

+2 poäng: Investeringen gynnar andra miljömål utöver energiomställning

två poäng ges om investeringen bidrar till andra miljömål, exempelvis minskat näringsläckage i områden där det finns ett behov av att förbättra vattenmiljön, ökad biodiversitet i områden där det finns brist på lövskog eller odling för att sluta kretslopp (slam- eller avloppsvatten) eller rening av mark.

2. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.

Om ansökan gäller energieffektivisering

5 poäng: Energirådgivning eller motsvarande har gjorts.

Åtgärder som valts ut till följd av att en energirådgivning gjorts prioriteras och ges fem poäng, eftersom en energirådgivning borgar för att företagaren vet var i företaget energianvändningen är störst och var åtgärder kan vidtas. Annan förkunskap som motsvarar energirådgivning, och också ger ansökan fem poäng, är LCA-beräkningar, kurser (om den sökande exempelvis deltagit vid en kurs om sparsam körning eller andra för ansökan relevanta kurser) eller om den sökande tagit in uppgifter om energieffektivitet från flera tillverkare av produkten.

eller

Om ansökan gäller energiskog

+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild kompetens kan ansökan tilldelas denna poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare

Två poäng ges när det finns erfarenhet eller kunskap inom företaget om hur driften eller underhållet av investeringen ska göras. Om företaget har god kompetens om investeringen ökar chanserna att den blir hållbar och ger förväntat resultat. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild erfarenhet kan ansökan tilldelas dessa poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

3. Det finns ett identifierat behov av projektet.

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till energiomställning.

Investeringen innebär teknikbyte för konvertering till drivmedel av förnybar energi.

+3 poäng: Investeringen är en tydlig del av ett kretslopp.

Investeringen innebär återanvändning av energi eller lokala kretsloppslösningar. Exempelvis återanvändning av värme från bland annat avföring, mjölk eller komposter kan spara energi och därför ha en positiv påverkan på miljö och klimat.

6.2.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.2.8. Stödnivå

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 1 000 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. I normalfallet begränsas stödtaket till ett företag och eventuella andra företag inom samma företagssammanhang.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procent. För stöd till energieffektivisering beviljas inte stöd till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. För stöd till fleråriga energigrödor det vill säga salix, hybridasp och poppel beviljas inte stöd till ansökningar om stöd med mindre än 50 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Enhetskostnader används för etablering och stängsling av fleråriga energigrödor det vill säga salix, poppel och hybridasp enligt följande:

- Plantor och plantering samt extra utgifter förknippade med iordningställande av mark före produktion, stödnivå 5 800 kronor per hektar.
- Stängsling runt planteringar av fleråriga energigrödor, stödnivå 10 000 kr per hektar.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

6.3. Investeringsstöd för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak inom jordbruks- och trädgårdsföretag (4.1/5d)

6.3.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till jordbruks- och trädgårdsföretag (delåtgärd 4.1) och syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak (fokusområde 5d).

Det kommer inte att tillföras pengar inom detta insatsområde under förläningsåren 2021-2022

6.3.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Insatser inom jordbruksföretag och trädgårdsföretag bidrar till att nå de uppsatta målen för utsläpp inom Jönköpings län. Utsläpp av växthusgaser i Jönköpings län är de lägsta på 20 år, en positiv utveckling som delåtgärden kan bidra till att upprätthålla.

Utsläppsmål för EU, Sverige och Jönköpings län:

- EU:s mål till år 2020 är minskade utsläpp med minst 20 procent jämfört med år 1990.
- Sveriges mål till år 2020 är att minska Sveriges utsläpp med 40 procent jämfört med år 1990. Visionen är att Sverige år 2050 inte ska ha nettoutsläpp av växthusgaser.
- Jönköpings läns övergripande energi- och klimatmål är att utsläppen av koldioxid år 2050 ska vara lägre än 1 ton per år och invånare. Målet avser enbart koldioxid.

Gödselhantering är en källa till avgång av växthusgaser och ammoniak. Avgång av ammoniak kan reduceras exempelvis genom nedmyllning vid spridning av stallgödsel och genom att gå från fast till flytgödselhantering. Avgång av växthusgaser kan reduceras exempelvis genom att undvika spridning av stallgödsel på hösten, eftersom höstspridning medför risk för ökad avgång av lustgas. Att öka lagringskapaciteten, så att höstspridning kan undvikas, kan därmed vara en insats som bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser.

Inom delåtgärden ges stöd till jordbruksföretag och trädgårdsföretag för insatser som minskar utsläpp av växthusgaser och ammoniak. Exempel på insatser som det går att söka stöd för inom delåtgärden är investeringar som minskar utsläppen vid gödselhantering, rötresthantering för jordbruksföretagets egna behov, surgörning av stallgödsel, lagringskapacitet av gödsel utöver lagkrav samt teknik för nedmyllning och spridning av gödsel.

6.3.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de nationella urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten för insatsområdet är öppen. Det innebär att ansökningar som uppfyller villkoren samt får poäng över lägsta poängnivå för urvalskriterier kan beviljas stöd.

6.3.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.1, fokusområde 5d)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktnig
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	2 poäng: Investeringen bidrar till att minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas. 5 poäng: Investeringen bidrar till att betydligt minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas. +1 poäng: Investeringen bidrar till något annat nationellt miljö kvalitetsmål utöver minskad avgång av metan, lustgas eller ammoniak.	40
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget. 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet. 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen. 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning.	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen. +2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare. +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.	20
4. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+ 3 poäng: Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet. + 2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.	30
Summa viktnig		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

2 poäng: Investeringen bidrar till att minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas.

Poängen ges till investeringar som bidrar till att minska utsläppen av ammoniak eller växthusgaser till atmosfären. Exempel på investeringar som bidrar till att minska avgången av ammoniak är rening av frånluft från stallar, surgörning av flytgödsel, täckning av lagerbehållare för flytgödsel, urin och rötrest, övergång från fast- till flytgödsel samt släpslangsramp, släpfotsramp eller myllningsaggregat för spridning av stallgödsel. Ett exempel på en investering som bidrar till att minska avgången av växthusgaser är rötning av stallgödsel till biogas, vilket minskar metanavgången. Ett annat är ökad lagringskapacitet för stallgödsel (exempelvis satellitbrunnar) som ger ett större tidsmässigt handlingsutrymme för gödselspridning och därmed effektivare kväveanvändning.

5 poäng: Investeringen bidrar till att betydligt minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas.

Poängen ges till investeringar som betydligt minskar avgången av ammoniak eller växthusgaser.

Exempel på investeringar som kan minska ammoniakavgången betydligt är surgörning av flytgödseln och övergång från fast- till flytgödsel. Vid investeringar som rör täckning av lagerbehållare för flytgödsel, urin och rötresters bedöms de som ger en reduktion på 90 procent eller mer minska avgången betydligt. Det är när behållarna täcks med till exempel betongblock, tätslutande tak av plastduk, flytande plastduk och sexkantiga plastelement. Slätfotsramp och myllningsaggregat bedöms ge bättre effekt än släpslangsramp och får därmed fem poäng.

Bland de exempel på investeringar som minskar utsläppen av växthusgaser som presenteras ovan bedöms rötning av stallgödsel minska avgången betydligt.

+1 poäng: Investeringen bidrar till något annat nationellt miljökvalitetsmål utöver minskad avgång av metan, lustgas eller ammoniak.

En poäng ges till åtgärder vars huvudsakliga syfte är att minska ammoniakavgången men som också minskar avgången av växthusgaser eller till åtgärder vars huvudsakliga syfte är att minska växthusgasavgången men också minskar ammoniakavgången. Exempelvis kan surgörning av flytgödsel, övergång från fast- till flytgödsel och täckning av lagerbehållare för flytgödsel och rötrest bidra till att minska så väl avgången av ammoniak som avgången av växthusgaser. Poängen ges också till åtgärder som bidrar till något annat miljökvalitetsmål. Exempelvis kan vissa typer av rening av frånluft från stallar även minska lukt, investeringar som minskar ammoniakavgången från stallgödsel vid lagring och spridning ger bättre kväveutnyttjande, rötning till biogas ger också förnybar energi och en effektivare kväveanvändning (genom exempelvis utökad lagringskapacitet) minskar även risken för kväveläckage.

Observera att den sökande maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli mer.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

Investeringar som har en innovativ inriktning, det vill säga bidrar till att ta fram eller använda nya idéer, bör prioriteras. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget.

Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet.

Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. Kunskap inom området behöver spridas mer för att på ett bättre sätt kunna minska utsläppen av ammoniak och växthusgaser. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan dels utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen.

Fyra poäng ges till investeringar som är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning.

Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.

+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen.

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens,

antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild kompetens kan ansökan tilldelas denna poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare. Två poäng ges när det finns erfarenhet eller kunskap inom företaget om hur driften eller underhållet av investeringen ska göras. Om företaget har god kompetens om investeringen ökar chanserna att den blir hållbar och ger förväntat resultat. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild erfarenhet kan ansökan tilldelas dessa poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild.

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet.

+ 3 poäng: Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet.

Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet. Poäng ges dock inte för att klara lagkrav.

+ 2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.

Investeringen ingår i ett samarbete eller annan innovativ lösning. Samarbete mellan olika företag kan leda till ökad konkurrenskraft. Exempel på innovativa lösningar kan vara olika former av jordbearbetning för att minska lustgasavgången.

6.3.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.3.8. Stödnivå

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 1 000 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. I normalfallet begränsas stödtaket till ett företag och eventuella andra företag inom samma företagssammanhang.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procent. Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

6.4. Förädlingsstöd för kort livsmedelskedja och lokala marknader (4.2/3a)

6.4.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till mikroföretag samt till små företag (delåtgärd 4.2). Förädlingsstödet syftar till att öka konkurrenskraften för primärproducenter inom livsmedelsproduktion där företagen genom förädling ökar produkternas värde eller ger förutsättningar för korta livsmedelskedjor eller försäljning av livsmedel på en lokal marknad (fokusområde 3a).

6.4.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Syftet med delåtgärden är att öka konkurrenskraften för producenter inom livsmedelsproduktionen. Konkurrenskraften kan öka genom att produkternas värde ökar genom förädling, att leveranskedjor kortas av eller genom försäljning på lokal marknad. Med korta leveranskedjor menas i detta fall att det högst får vara en mellanhand mellan primärproducenten och konsumenten. Lokala marknader innebär i detta fall handel inom landskapets gränser eller till angränsande landskap. Jönköpings län har jämförelsevis få förädlingsföretag i relation till hur mycket jordbruksverksamhet som finns i länet. Det finns en stor potential på landsbygden och inte minst finns ett ökat intresse att förädla småskaligt. Förädling skapar en uniktet bland produkter och innebär en konkurrensfördel kring egenskaper i stället för priskonkurrens.

Det finns ett behov av att synliggöra lokala råvaror och produkter och att göra dem tillgängliga för den lokala marknaden både direkt till konsument men även till restauranger och matställen. Under våren 2017 beslutade Sveriges riksdag om en Livsmedelsstrategi för Sverige. Därefter har Länsstyrelsen i samverkan med ett antal aktörer i länet tagit fram en Regional livsmedelsstrategi. Under 2020 kommer handlingsplaner tas fram i syfte att arbeta mer strategiskt med länets livsmedelsproduktion fram till 2030.

6.4.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Ändring från beslutsomgångar till löpande hantering av ärenden. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 300 poäng för de nationella urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 300 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten fördelades enligt följande när beslutsomgångar tillämpades: Cirka två tredjedelar tilldelas den beslutsomgång som gäller ansökningar inkomna från och med stödets öppnande till och med 13 mars 2017. Cirka en tredjedel tilldelas den beslutsomgång som gäller ansökningar inkomna från och med 14 mars 2017 till och med 31 mars 2018.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Vid beslutstillfället ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar med mindre än 300 poäng från urvalskriterierna avslås.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- I de fall ansökningar behöver särskiljas efter att prioritering utifrån underrepresenterad grupp har gjorts, se kapitel 6.4.6.1. Prioritering av underrepresenterad grupp, blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 5. *Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft* avgörande. Behöver ansökningarna särskiljas efter detta ges den först inkomna ansökan förtur.
- De ansökningar med högst poäng och som rymmer inom avsatt budget kommer att beviljas stöd.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1 och 4.3.2.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

6.4.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.2, fokusområde 3a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet	15
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt +1 poäng: Ersättningen per timme ökar +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet +2 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning	30
6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks. + 3 poäng: Investeringen görs i mikroföretag.	20
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet

2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål

Två poäng får ansökningar där investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål.

+2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen

Två poäng får ansökningar om det ingår delar som inte behövs för själva investeringen men som är bra för miljön. Det kan till exempel vara investeringar som ingår i helhetslösningar som har positiva effekter på miljön.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet

En poäng ges till de företag som med investeringen för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter väljer energieffektiva lösningar.

2 Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 2 poäng: Investeringen är ny för företaget
- 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget

Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget det kan till exempel vara ny produktionsinriktning eller ny utrustning som tidigare inte har använts.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet

Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. En förutsättning är att det inom länet ska finnas begränsade erfarenheter från liknande verksamhet. Det vill säga att den som söker arbetar inom ett nytt eller för länet förhållandevis okänt område. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan dels utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen

Ansökan får fyra poäng när investeringen är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning för en ny produkt.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare

Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering, bättre marknadsanpassningar och kan innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

+ 1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen

En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen

En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet

Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1

En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditeten. Om kassalikviditeten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.

+1 poäng: Självföfinansieringsgraden är mindre än 1

Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges ett extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft

- +1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt
- +1 poäng: Ersättningen per timme ökar
- +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet
- +2 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning

+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt

Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut nuvärdet av investeringen. Är nuvärdet med stöd positivt ges 1 extra poäng.

+1 poäng: Ersättningen per timme ökar

Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut timersättningen. Medför investeringen med stöd att ersättningen per timme uppgår till minst 140 kr och dessutom ökar ges ett poäng extra.

+1 poäng: Investeringen leder till en minskad sårbarhet

Ett poäng ges om investeringen leder till minskad sårbarhet för företaget. Ett exempel kan vara diversifiering.

+2 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning

Två poäng ges om investeringen innebär att den som söker stödet anpassar sig till marknaden. Det kan till exempel vara om investeringen ingår i en marknadsstrategi för försäljning av företagets produkter eller om den på annat sätt bidrar till en ökad marknadsanpassning.

6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks.

Olika former av samverkanslösningar kan bidra till en ökad trygghet och konkurrenskraft för företag och aktörer.

+ 3 poäng: Investeringen görs i mikroföretag.

Investeringen genomförs i företag som vid tidpunkten för ansökan definieras som mikroföretag, det vill säga företag med 1-9 anställda samt med en balansomslutning eller omsättning som inte överstiger 2 miljoner euro per år.

6.4.6.1 Prioritering av underrepresenterad grupp

I Jönköpings län ska kvinnor och män ha lika förutsättningar att starta och utveckla företag. I nuläget är kvinnor företagsledare i mindre utsträckning än män. Sysselsättningen för kvinnor inom tillverkning har ökat och den trenden vill Länsstyrelsen gynna för att möjliggöra ökad sysselsättning i

tillverkningssektorn för både kvinnor och män. Cirka 85 procent av företagen inom tillverkningsbranschen är män i Jönköpings län. Eftersom kvinnor i nuläget är underrepresenterade kommer ansökningar som ökar jämställdheten att beaktas när ansökningar i övrigt uppnår samma poäng inom urvalskriterierna. Målsättningen med prioritering av underrepresenterad grupp är att öka andelen kvinnliga företagare och andelen sysselsatta kvinnor inom branschen. Investeringar som görs i företag där en kvinna äger minst hälften av företaget eller där sysselsättningen väntas öka i företaget och en kvinna får ökad sysselsättning ges förtur vid jämförelse mellan ansökningar med samma poäng.

I de fall ansökningar fortfarande behöver särskiljas efter att prioritering utifrån underrepresenterad grupp har gjorts, blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 5 *Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft* avgörande. Behöver ansökningarna särskiljas efter detta ges den först inkomna ansökan förtur.

6.4.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.4.8. Stödnivå

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande kostnader upp till högsta stödbelopp. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 600 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procent.

I de fall den förädlade produkten inte är en jordbruksprodukt begränsas stödbeloppet enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse⁷. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

⁷ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

6.5. Förädlingsstöd för att skapa nya jobb (4.2/6a)

6.5.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till mikroföretag samt till små företag (delåtgärd 4.2). Förädlingsstödet syftar till att öka konkurrenskraften för primärproducenter inom livsmedelsproduktion och därigenom öka antalet arbetstillfällen inom förädling (fokusområde 6a).

6.5.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Syftet med denna delåtgärd är att bevara eller öka antalet arbetstillfällen inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter. En av länets styrkor är att det finns god tillgång på råvaror såsom mjölk, kött, frukt och bär och skog. Genom att öka förädlingen av råvarorna kan sysselsättningen på landsbygden bevaras och antalet arbetstillfällen kan också öka.

Vid tidpunkten för framtagandet av SWOT-analysen för Jönköpings län fanns i länet 81 produktions- och processanläggningar som bearbetar eller processar råvaror till produkter såsom ost, chark, fiskprodukter, grönsaker, bröd och olja. Drygt 30 av dessa anläggningar är större anläggningar för förädling av livsmedel som är registrerade för kontroll hos Livsmedelsverket och mestadels relaterade till kött och beredning av köttprodukter. Inom länet finns det fyra slakterier. Ett av dem är godkänt av Livsmedelsverket för slakt av nöt, gris, får och lamm medan två är godkända för slakt av får och lamm och det fjärde tar hand om fäلت storvilt. Det finns också åtta företag som förädlar fiskprodukter. Två av dessa drivs av yrkesfiskare som är verksamma i Vättern och som använder sin fångst till förädlingsverksamheten. Två företag bedriver fiskodling.

Jönköpings län har jämförelsevis få förädlingsföretag i relation till hur mycket jordbruksverksamhet som finns i länet. Det finns en stor potential på landsbygden och inte minst finns ett ökat intresse att förädla småskaligt. Förädling skapar en uniktet bland produkter och innebär en konkurrensfördel kring egenskaper i stället för priskonkurrens. Under våren 2017 beslutade Sveriges riksdag om en Livsmedelsstrategi för Sverige. Därefter har Länsstyrelsen i samverkan med ett antal aktörer i länet tagit fram en Regional livsmedelsstrategi. Under 2020 kommer handlingsplaner tas fram i syfte att arbeta mer strategiskt med länets livsmedelsproduktion fram till 2030.

6.5.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Ändring från beslutsomgångar till löpande hantering av ärenden. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 300 poäng för de nationella urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 300 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten fördelades enligt följande när beslutsomgångar tillämpades:

Cirka två tredjedelar tilldelas den beslutsomgång som gäller ansökningar inkomna från och med stödets öppnande till och med 13 mars 2017. Cirka en tredjedel tilldelas den beslutsomgång som gäller ansökningar inkomna från och med 14 mars 2017 till och med 31 mars 2018.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Vid beslutstillfället ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar med mindre än 300 poäng från urvalskriterierna avslås.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- I de fall ansökningar behöver särskiljas efter att prioritering utifrån underrepresenterad grupp har gjorts, se kapitel 6.5.6.1. Prioritering av underrepresenterad grupp, blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 5. *Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden* avgörande. Behöver ansökningarna särskiljas efter detta ges den först inkomna ansökan förtur.
- De ansökningar med högst poäng och som rymmer inom avsatt budget kommer att beviljas stöd.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1 och 4.3.2.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

6.5.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.2, fokusområde 6a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning,	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet	15
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
5. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden	1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året	30
6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	+ 2 poäng: Investeringen görs i mikroföretag. + 2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks. +1 poäng: Investeringen ingår i samarbete med besöksnäringen.	20
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet

2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål

Två poäng får ansökningar där investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål.

+2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljö kvalitetsmålen

Två poäng får ansökningar om det ingår delar som inte behövs för själva investeringen men som är bra för miljön. Det kan till exempel vara investeringar som ingår i helhetslösningar som har positiva effekter på miljön.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet

En poäng ges till de företag som med investeringen för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter väljer energieffektiva lösningar.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 2 poäng: Investeringen är ny för företaget
- 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget

Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget det kan till exempel vara ny produktionsinriktning eller ny inredning som tidigare inte har använts.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet

Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. En förutsättning är att det inom länet ska finnas begränsade erfarenheter från liknande verksamhet. Det vill säga att den som söker arbetar inom ett nytt eller för länet förhållandevis okänt område. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan dels utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen

Ansökan får fyra poäng när investeringen är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning för en ny produkt.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare

Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering, bättre marknadsanpassningar och kan innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen

En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen

En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet

Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1

En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1

Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges ett extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

5. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden

Arbetstillfällen ska vara nyskapade och bestående räknat som årsarbetskrafter. Bestående innebär att arbetstillfället ska finnas kvar på längre sikt, inte bara under projektiden. I detta inkluderas även "egenföretag" (alla företagsformer), där personen helt eller delvis övergår till att arbeta i sitt företag. Ideellt arbete räknas inte som arbetstillfällen. Arbetstillfällen genom underleverantörer med egen F-skattsedel räknas med om de skapats som en direkt följd av investeringen.

- 1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
- 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
- 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
- +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid

Ett poäng ges om investeringen ger heltidssysselsättning för en person som tidigare har arbetat deltid i företaget. Deltid är mindre än 1720 timmar.

3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget

Tre poäng ges om investeringen leder till att företaget kan sysselsätta en ny person på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 procent av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Personen har inte varit anställd i företaget tidigare.

4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget

Fyra poäng ges om investeringen leder till att mer än en ny person får sysselsättning i företaget på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 procent av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Berörda personer har inte varit anställda i företaget tidigare.

+1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

Ett extra poäng ges till investeringar som räknas som mer än enbart säsongarbete.

6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

+2 poäng: Investeringen görs i mikroföretag.

Investeringen genomförs i företag som vid tidpunkten för ansökan definieras som mikroföretag, det vill säga företag med 1-9 anställda samt med en balansomslutning eller omsättning som inte överstiger 2 miljoner euro per år.

+2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks.

Olika former av samverkanslösningar mellan företag eller aktörer kan bidra till en ökad trygghet och konkurrenskraft för företagen.

+1 poäng: *Investeringen ingår i samarbete med besöksnäringen.*

Besöksnäringen är prioriterad inom länet och tillhör en bransch med stor potential. Ett extra poäng ges om samarbete finns med besöksnäringen.

6.5.6.1. Prioritering av underrepresenterad grupp

I Jönköpings län ska kvinnor och män ha lika förutsättningar att starta och utveckla företag. I nuläget är kvinnor företagsledare i mindre utsträckning än män. Sysselsättningen för kvinnor inom tillverkning har ökat och den trenden vill Länsstyrelsen gynna för att möjliggöra ökad sysselsättning i tillverkningssektorn för både kvinnor och män. Cirka 85 procent av företagen inom tillverkningsbranschen är män i Jönköpings län. Eftersom kvinnor i nuläget är underrepresenterade kommer ansökningar som ökar jämställdheten att beaktas när ansökningar i övrigt uppnår samma poäng inom urvalskriterierna. Målsättningen med prioritering av underrepresenterad grupp är att öka andelen kvinnliga företagare och andelen sysselsatta kvinnor inom branschen. Investeringar som görs i företag där en kvinna äger minst hälften av företaget eller där sysselsättningen väntas öka i företaget och en kvinna får ökad sysselsättning ges förtur vid jämförelse mellan ansökningar med samma poäng.

I de fall ansökningar fortfarande behöver särskiljas efter att prioritering utifrån underrepresenterad grupp har gjorts, blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 5 *Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden* avgörande. Behöver ansökningarna särskiljas efter detta ges den först inkomna ansökan förtur.

6.4.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.5.8. Stödnivå

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande kostnader upp till högsta stödbelopp. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 600 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procent.

I de fall den förädlade produkten inte är en jordbruksprodukt begränsas stödbeloppet enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse⁸. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

⁸ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

7. MILJÖINVESTERINGAR (ÅTGÄRD 4.4 OCH 7.6)

I landsbygdsprogrammet 2014-2020 finns flera miljöinvesteringar. Vi har dock valt att samla samtliga miljöinvesteringar på ett och samma ställe i handlingsplanen oavsett om de ligger under åtgärd 4 eller åtgärd 7. Under åtgärd 4 finns de ersättningar som har fast ersättning, inom åtgärd 7 finns de miljöinvesteringar som ska hanteras enligt så kallade faktiska utgifter.

Det finns flera myndigheter som handlägger miljöinvesteringar. Det är länsstyrelserna, Sametinget och Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsens stöd kallas för stöd för att bevara och utveckla miljövärden i skogen. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

7.1. Stöd till stängsel mot rovdjur (4.4/4a)

7.1.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för stängsel mot rovdjur (delåtgärd 4.4 och fokusområde 4a). Syftet är att betesmarker och betesvallar även fortsatt ska kunna hävdas i områden där det finns risk för angrepp av rovdjur.

7.1.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

I Jönköpings län finns mycket naturbetesmarker. För att bibehålla ett rikt odlingslandskap är det viktigt med betesdjur i länet. Många jordbrukare, speciellt i skogsbygden, bedriver en diversifierad verksamhet med djurhållning i företaget. Antalet företag i länet med fårproduktion har ökat med cirka 40 procent under den senaste tioårsperioden och det finns nu fler företag med får än med mjölkproduktion i länet. En förutsättning för att bevara och öka fårproduktionen i länet är att djurägarna kan freda sina djur från rovdjursangrepp.

I länet har varg tidigare enbart förekommit i form av vandringsvargar, men vintern 2020/2021 etablerade sig ett vargpar i nordvästra delen av länet. Vargparet har bildat ett revir som sträcker sig in i Västra Götalands län. Under samma period kunde även en stationär varg konstateras i trakterna av Gnosjö kommun. Det har tidigare skett få vargangrepp på tamdjur med undantag av vissa enstaka år. Under 2020 ökade antalet vargangrepp markant. Angreppen ägde främst rum i länets västra delar. Även om det funnits en sakta växande risk för vargangrepp på tamdjur de senaste decennierna gör de senaste årens ökade vargförekomst att behovet av att sätta upp rovdjursavvisande stängsel har ökat.

Utgångspunkten för prioriteringarna inom åtgärden är vargförekomsten i länet. Lodjur har visat sig vara svåra att stängsla ut, då de är mer benägna att hoppa över ett stängsel, varför en skadesituation relaterad till lodjur inte är lika prioriterad.

Får-/getbesättningar är mer utsatta för rovdjursangrepp än besättningar med större djur. Av denna anledning prioriteras stöd till dessa besättningar. Denna miljöinvestering avser permanenta betes- och åkermarker som är avsedda för bete på blocklagd mark som uppfyller gårdsstödsreglerna. Vid Naturum, Store Mosse nationalpark, och i kulturresevatet Åsens by, Aneby kommun, har två demonstrationsstängsel satts upp. De visar hur ett rovdjursavvisande stängsel kan vara utformat.

Betesmarker som inte ligger på blocklagd mark prioriteras inte inom åtgärden. Stöd för denna typ av mark kan istället sökas ur viltskadeanslaget, via blanketter från Viltskadecenter, som skickas in till Länsstyrelsen i Jönköpings län.

7.1.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom denna delåtgärd räknade Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal, men en ökning är att vänta under 2021-2022 med anledning av den tätare och kontinuerliga vargförekomsten. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Stödet är av en sådan karaktär att investeringarna ofta inte kan vänta. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för denna delåtgärd. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 400 poäng för de regionala urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 400 poäng avslås. Mer information om stödet finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

När pengarna är slut i Länsstyrelsens budget kan efterkommande ansökningar komma att hanteras via avrop från Jordbruksverket. Skulle även Jordbruksverkets medel ta slut kommer möjligheten att ge ersättning via viltskadeanslaget, även till blocklagda marker, att övervägas.

7.1.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.4, fokusområde 4a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen görs i ett område där risk för rovdjursangrepp är påtaglig (styrkt av Länsstyrelsen).	5 poäng: Jordbruksmarken ligger inom ett rovdjursrevir, alternativt har besättningen tidigare haft angrepp av rovdjur. 3 poäng: Jordbruksmarken ligger i anslutning till ett revir eller på en plats med risk för rovdjursangrepp.	30
2. Investeringen gynnar geografiskt utpekade områden.	5 poäng: Stängsel runt värdefull betesmark med hög artrikedom eller höga kulturmiljövärden (särskilda värden, restaureringsmark, mosaikbete och skogsbete). Merparten av arealen ska ha dessa kvalitéer. 3 poäng: Stängsel runt betesmark eller betesvall med allmänna värden.	10
3. Investeringen gynnar prioriterade djurslag.	5 poäng: Stängslet ska skydda får eller getter alternativt besättningar med växelbete där får/get ingår (minst 10 tackor). 1 poäng: Stängslet ska skydda andra djurslag och typer av besättningar.	60
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen görs i ett område där risk för rovdjursangrepp är påtaglig (styrkt av Länsstyrelsen).

5 poäng: Jordbruksmarken ligger inom ett revir, alternativt har besättningen tidigare haft angrepp av rovdjur.

Satsningen genomförs på grund av förekomst av stationär varg (revirmarkerande vargpar, vargrevir med föryngring, familjegrupp eller ensam stationär varg)

3 poäng: Jordbruksmarken ligger i anslutning till ett revir eller på en plats med risk för rovdjursangrepp.

Tre poäng ges om Jordbruksmarken ligger i anslutning till ett vargrevir eller i ett område med sporadisk vargförekomst. Det innebär att jordbruksmark inom hela länet kan få 3 poäng då vandringsvargar kan förekomma i hela länet.

Bedömning sker i samråd med vilthandläggare och all förekomst av varg måste vara styrkt av Länsstyrelsen. Underlag som är inrapporterade och kontrollerade av vilthandläggare ligger till grund för bedömning av hur vargförekomsten är inom det ansökta området.

2. Investeringen gynnar geografiskt utpekade områden.

5 poäng: Stängsel runt värdefull betesmark med hög artrikedom eller höga kulturmiljövärden (särskilda värden, restaureringsmark, mosaikbete och skogsbete). Merparten av arealen ska ha dessa kvalitéer.

Investeringen gynnar betesdriften i landskapet och bidrar till öppethållande av betesmarker som finns registrerade i blockdatabasen med dokumenterat höga natur- och kulturvärden.

3 poäng: Stängsel runt betesmark eller betesvall med allmänna värden.

Investeringen gynnar betesdriften i landskapet och bidrar till öppethållande av betesmarker som finns registrerade i blockdatabasen.

3. Investeringen gynnar prioriterade djurslag.

5 poäng: Stängslet ska skydda får eller getter alternativt besättningar med växelbete där får/get ingår.

Ersättning ges till de som har en besättning av minst 10 tackor/hondjur i medeltal per år. Även de med besättning under uppbyggnad ska få ersättning. Detta på grund av att det kan finnas en osäkerhet i att utvidga besättningen innan rovdjursavvisande stängsel är uppsatt.

1 poäng: Stängslet ska skydda andra djurslag och typer av besättningar.

Stängslet ska skydda andra betesdjur.

7.1.7. Stödbelopp

Den som söker stöd för stängsel mot rovdjur får 50 kronor per meter för stängsel som blir godkänt. Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 1000 kronor.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

7.2.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för engångsröjning av betesmark (delåtgärd 4.4 och fokusområde 4a). Syftet är att öka natur- och kulturvärden i betesmarker och slätterängar som delvis har vuxit igen så att hela marken uppfyller betesmarksdefinitionen och kan ingå i miljöersättningen för betesmarker och slätterängar med särskild skötsel.

7.2.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

En fortsatt hävd av ängs- och betesmarker motverkar igenväxning och artförluster samtidigt som kulturvärden kan bevaras och synliggöras. Hävdade, öppna marker ger även mervärden så som rekreativsmöjligheter och biologisk mångfald.

Denna delåtgärd syftar till att öka natur- och kulturvärden på betesmarker och slätterängar genom att den aktuella marken ska uppfylla betesmarksdefinitionen och därefter kunna ingå i miljöersättningen för betesmarker och slätterängar med särskild skötsel.

Variationer i landskapet är även en nyckel till långsiktig hållbarhet då det ger både livsmiljöer och spridningsmöjligheter för den biologiska mångfalden. Många naturvärden och ekosystemtjänster i länet är knutna till den småskalighet som finns i länets landskap. I Jönköpings län finns mycket naturbetesmarker och cirka 30 procent av länets jordbruksmark utgörs av betesmark, jämfört med riksgenomsnittet som är cirka 15 procent. I länet finns knappt 10 procent av landets betesmarker och för att bevara dessa behövs betande djur.

7.2.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de regionala urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

7.2.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.4, fokusområde 4a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och förstärka biologisk mångfald	+ 2 poäng: Røjningen förväntas gynna hävdberoende arter generellt. + 2 poäng: Røjningen förväntas gynna hävdberoende naturtyper + 1 poäng: Røjningen av marken bidrar till grön infrastruktur genom att knyta samman värdefulla miljöer.	30
2. Miljöinvesteringen bidrar till att synliggöra kulturmiljöer	+ 2 poäng: Røjningen bidrar till att synliggöra kulturbärande landskapselement + 2 poäng: Røjning förväntas gynna trädvärden + 1 poäng: Røjningen har en positiv betydelse för landskapsbilden.	30
3. Goda förutsättningar för långsiktig god hävd	5 poäng: Det finns goda förutsättningar för långsiktig hävd av marken.	30
4. Regional prioritering av geografiskt område	+ 1 poäng: Marken ligger i ett regionalt utpekade område + 4 poäng: Restaureringsområdet gränsar till mark med särskilda värden.	10
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och förstärka biologisk mångfald.

+ 2 poäng: Røjningen förväntas gynna hävdberoende arter generellt.

+ 2 poäng: Røjningen förväntas gynna hävdberoende naturtyper.

+ 1 poäng: Røjningen av marken bidrar till grön infrastruktur genom att knyta samman värdefulla miljöer.

2. Miljöinvesteringen bidrar till att synliggöra kulturmiljöer.

+ 2 poäng: Røjningen bidrar till att synliggöra kulturbärande landskapselement.

+ 2 poäng: Røjningen förväntas gynna trädvärden.

+ 1 poäng: Røjningen har positiv betydelse för landskapsbilden.

3. Miljöinvesteringen har goda förutsättningar för långsiktig hävd.

5 poäng: Det finns goda förutsättningar för långsiktig hävd av marken.

4. Regional prioritering av geografiskt område

+ 1 poäng: Marken ligger i ett regionalt utpekade område enligt Grön handlingsplan.

+ 4 poäng: Restaureringsområdet gränsar till mark med särskilda värden

7.2.7. Stödbelopp

Den som söker stöd för engångsröjning av betesmark får 5 000 kronor per hektar när miljöinvesteringen är godkänd. Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 1000 kronor. Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse⁹ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

⁹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

7.3. Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet (7.6/4abc)

7.3.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för att förbättra vattenkvalitet (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4abc). Syftet är att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav genom olika insatser i, vid eller uppströms vattenförekomster. Vattenförekomst kan till exempel vara dike, bäck eller å.

7.3.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Genom systemet med miljökvalitetsnormer (MKN) för vattenkvaliteten har det fastställts konkreta, definierade krav för vilken vattenkvalitet som ska uppnås i Sverige. Dessa krav är förpliktande för Sverige som medlemsland i EU och alla svenska myndigheter och kommuner ansvarar för att de upprätthålls.

Jönköpings län har som resterande delar av landet en utmaning i att uppnå MKN i alla vattendrag och sjöar. I Jönköpings län klassas enligt Vattenmyndigheternas informationssystem, VISS Sverige, 43 procent av ytvatten som god ekologisk status, 51 procent som måttlig ekologisk status, 6 procent som otillfredsställande ekologisk status och 1 procent klassas som dålig ekologisk status.

Syftet med åtgärden är att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag genom insatser i, vid eller uppströms vattenförekomster i odlingslandskap som har sämre än god status. Länsstyrelsens arbete med vattenmiljöer styrs bland annat av EU:s ramdirektiv för vatten, Vattendirektivet. Insatser som går i linje med Vattendirektivet ges högre prioritet. Vattendirektivet har målsättningen att alla vatten ska nå god ekologisk status.

Insatser i jordbruksintensiva områden prioriteras högst liksom insatser som gynnar hotade eller sällsynta arter. För att investeringar inom förbättrad vattenkvalitet ska ge effekt är det viktigt att investeringen är rätt placerad i avrinningsområdet.

Utformningen och placering styrs av den effekt som ska uppnås. Länsstyrelsen prioriterar huvudsakligen ansökningar efter förväntad effekt, utformning, placering samt anläggningens tillgänglighet för allmänheten. Investeringar som gynnar biologisk mångfald och som av Länsstyrelsen bedöms reducera så mycket växtnäring som möjligt utifrån det aktuella områdets förutsättning ges hög prioritet.

Inom åtgärden ges bland annat stöd till insatser som minskar näringsläckage från jordbruksmark och ger återförsel av växtnäring, investeringar som förbättrar livsmiljöer eller skapar vandringsvägar för vattenlevande organismer samt investeringar så som anläggning av träd- och buskzoner i anslutning till vatten.

Alla insatser ska bidra till att uppfylla minst ett av de miljömål som är aktuella för delåtgärden. De miljömål som är aktuella i Jönköpings län för delåtgärden förbättrad vattenkvalitet är Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Giftfri miljö samt Minskad klimatpåverkan och Ett rikt växt- och djurliv.

Investeringen ska finnas kvar i minst fem år efter slutbesiktningen av investeringen. Stödet kan sökas av markägare eller andra som är intresserade av att genomföra investeringen. Syftet med stödet är att minska näringsläckage, öka den biologiska mångfalden samt att ge stöd till rekreativitet och bevarande av kulturmiljön.

7.3.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de regionala urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

7.3.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängsättning, bedömningsgrunder	Viktning
1. Miljöinvesteringen bidrar till att förbättra vattenkvaliteten.	3 poäng: Miljöinvesteringen placeras uppströms en vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt Vattendirektivet. +2 poäng: Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retentionen av kväve och fosfor.	35
2. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som förbättrar vattenkvalitet.	5 poäng: Miljöinvesteringen placeras i regionalt utpekade område. Åtgärden ska genomföras i ett område där det finns ett behov för jordbruket att minska fosforbelastningen till vatten.	35
3 Miljöinvesteringens placering är lämplig	5 poäng: Miljöinvesteringen ska genomföras på åkermark som i huvudsak har en lerhalt högre än 25 procent.	30
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen bidrar till att förbättra vattenkvaliteten.

3 poäng: Miljöinvesteringen placeras uppströms en vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt Vattendirektivet.

Miljöinvesteringen placeras uppströms en vattenförekomst som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig enligt Vattendirektivet och ligger i ett avrinningsområde. Miljöinvesteringen bedöms kunna bidra till att höja vattenförekomstens status. Det är i första hand fysisk-kemiska faktorer som kopplar till övergödning men även biologiska faktorer för den ekologiska statusen som ska bedömas.

+2 poäng: Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retentionen av kväve och fosfor.

Miljöinvesteringen utformas på ett lämpligt sätt utifrån förutsättningarna på platsen, så att den bedöms ta upp så mycket fosfor och kväve som möjligt. Utformningen är t.ex. djup och vegetation.

2. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som förbättrar vattenkvaliteten.

5 poäng: Åtgärden ska genomföras i ett område där vattenmyndigheterna identifierat att det finns ett åtgärdsbehov för jordbruk att minska belastningen av fosfor.

Miljöinvesteringen kommer att genomföras i ett område där vattenmyndigheterna identifierat att det finns ett åtgärdsbehov för jordbruk att minska belastningen av fosfor. Åtgärden minskar risken för fosforförluster från åkermarken och bidrar till förbättrad vattenkvalitet med avseende på övergödning. Investeringarna ska främst genomföras för att förbättra vattenförekomsternas ekologiska status.

3. Miljöinvesteringens placering är lämplig

5 poäng: Miljöinvesteringen är placerad på en åkermark som i huvudsak har en lerhalt högre än 25 procent.

Miljöinvestering planeras på åkermark som i huvudsak har en lerhalt högre än 25 procent. Miljöinvesteringen bedöms bidra till att minska utflödet av erosionsmaterial och läckage av fosfor från lerjordar.

7.3.7. Stödnivå

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter. Det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent i stödberättigande utgifter. Följande gäller i Jönköpings län.

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter i de fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta. I Jönköpings län kommer inte stödnivån 50 procent att användas, eftersom erfarenheten visar att investeringar saknar definierad företagsnytta och då utblir på grund av för höga kostnader.

För förbättrad vattenkvalitet kan i särskilt motiverade fall stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsligt område samt ha en koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning. I Jönköpings län ges 100 procent i stödberättigande utgifter om investeringen ligger i nitratkänsligt område. Bestämmelser om nitratkänsliga områden i landet finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Enligt bestämmelserna finns det nitratkänsliga områden i Jönköpings län i följande församlingar i länet (uppdelat per kommun). I Jönkö-

pings kommun är det församlingarna Hakarp, Huskvarna, Svarttorp, Lekeryd, Rogberga och Öggestorp. I Nässjö kommun är det Forserums församling. I dessa församlingar ges stöd för 100 procent av stödberättigande utgifter.

I Jönköpings län är högsta stödbelopp 500 000 kronor per ansökan.

I ersättning kan även kostnader för förprojektering inkluderas och kostnader för framtagande av handlingar för tillståndsansökan även om investeringen sedan inte godkänns för genomförande.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse¹⁰ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

¹⁰ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

7.4. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald (7.6/4abc)

7.4.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4a). Syftet är att bevara och förstärka biologisk mångfald och skapa variation i odlingslandskapet. Våtmarker och dammar kan också bidra till att minska övergödning av sjöar, vattendrag och hav.

7.4.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Våtmarker och dammar är viktiga för en mängd växter och djur samtidigt som de bidrar till ökad retention av näringsämnen. De kan fungera som en vattenreservoar för bevattning och som lagringsmagasin mot översvämningar. Inom våtmarker inkluderas dammar, kärr, strandängar, översvämningsskogar, myrmarker, sumpskogar och andra småvatten. Inom delåtgärden ges stöd till anläggning av våtmarker och/eller dammar i odlingslandskap.

För anläggning av våtmarker finns det två huvudsakliga syften, dels att minska växtnärläckage från jordbruksmark till vattendrag och sjöar och dels att öka den biologiska mångfalden. Våtmarker tar hand om näringsämnen i vattnet och mängden fosfor och kväve minskar i vattnet. En klimategen effekt av våtmarksanläggning är minskad lustgasavgång. För anläggning av våtmarker där syftet är att minska växtnärläckage i vattendrag och sjöar är placeringen av våtmarken viktig och prioriteras högst. I de fall syftet med investeringen är att gynna den biologiska mångfalden är utformningen av våtmarken viktigast. Utformningen av dammen eller våtmarken ska gynna den biologiska mångfalden och de för området karakteristiska och värdefulla arterna.

Alla insatser ska bidra till att uppfylla minst ett av de miljömål som är aktuella för delåtgärden. De miljömål som är aktuella i Jönköpings län för delåtgärden anlägga och restaurera våtmarker är Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Giftfri miljö samt Minskad klimatpåverkan och Ett rikt växt- och djurliv.

För ökad biologisk mångfald är det särskilt gynnsamt att våtmarken hävdas genom slätter eller bete. Marker som tidigare har varit våtmarker och områden som är naturliga sänkor i landskapet lämpar sig väl för våtmarksanläggning.

Länsstyrelsen prioriterar huvudsakligen ansökningar efter utformning, placering samt där så är lämpligt tillgängligheten för allmänheten till anläggningen.

Resultatet av investeringen ska finnas kvar i minst fem år efter slutbesiktningen av investeringen. Stödet kan sökas av markägare eller andra som är intresserade av att genomföra investeringen. Syftet med stödet är att minska näringsläckage, öka den biologiska mångfalden samt att ge stöd till rekreativitet och bevarande av kulturmiljön, så som handgjorda diken och andra synliga strukturer i landskapet.

7.4.4. Mål

För att kunna följa hur det går med landsbygdsprogrammet finns det obligatoriska indikatorer som EU har tagit fram för varje insatsområde. Målvärdena har beräknats av Jordbruksverket utifrån bland annat tidigare erfarenheter. Målvärdena har sedan fördelats enligt samma fördelningsnycklar

som budgeten. EU:s indikatorer med målvärden samt budget, finns i bilaga 2 Budget och mål.

I bilagan har följande fyra miljöinvesteringar inom delåtgärd 7.6 fokusområdena 4abc en och samma budget och ett gemensamt målvärde:

- anlägga våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet
- anlägga våtmarker och dammar för biologisk mångfald
- miljöinvesteringar – förbättrad vattenkvalitet
- anlägga tvåstegsdiken

7.4.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de regionala urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

7.4.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier för biologisk mångfald

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald.	+1 poäng: Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av våtmarkens placering och utformning 2 poäng: Våtmarken placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald	65

		+1 poäng: Våtmarken är större än 3 hektar.	
2.	Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.	+ 3 poäng: Det finns mer än 10 hektar brukad åkermark uppströms våtmarken i avrinningsområdet. + 2 poäng: Våtmarken utformas på ett sätt som bidrar till ökad retention av kväve och/eller fosfor.	5
3.	Miljöinvesteringen bidrar till rekreativmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten.	+1 poäng: Miljöinvesteringen ligger i anslutning till tätbebyggt område. +1 poäng: Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreativområde. +1 poäng: Miljöinvesteringen kan lätt nås från allmän väg. +2 poäng: Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.	10
4.	Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat	+ 2 poäng: Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord. + 3 poäng: Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.	20
Summa viktning			100

Bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald.

+ 1 poäng: *Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av våtmarkens placering och utformning.*

Ett poäng ges till ansökningar där våtmarken är större än 0,5 hektar och där hotade arter och/eller arter i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms kunna spridas till miljöinvesteringen eller gynnas av dess placering och utformning.

2 poäng: *Våtmarken placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald.*

Miljöinvesteringen är större än 0,5 hektar och kommer att placeras och utformas så att den gynnar allmän biologisk mångfald, till exempel genom att den bidrar till att skapa konnektivitet mellan våtmarker eller skapa biotoper som det finns brist på i omgivande landskap. Våtmarken utformas på ett sätt så att det finns förutsättningar för att våtmarken på sikt når god biologisk mångfald.

+ 1 poäng: *Våtmarken är större än 3 hektar.*

2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.

+ 3 poäng: *Det finns mer än 10 hektar brukad åkermark uppströms våtmarken i avrinningsområdet.*

Tre poäng ges om våtmarken är större än 0,5 hektar och det finns mer än 10 hektar brukad åkermark uppströms våtmarken i avrinningsområdet.

+ 2 poäng: *Våtmarken utformas på ett sätt som bidrar till ökad retention av kväve och/eller fosfor.*

Two poäng ges om våtmarken är större än 0,5 hektar och utformas på ett sätt som bidrar till ökad retention av kväve och/eller fosfor.

3. Miljöinvesteringen bidrar till rekreativmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten.

+1 poäng: *Miljöinvesteringen ligger i anslutning till tätbebyggt område.*

Ett poäng ges om våtmarken är större än 0,5 hektar och ligger i anslutning till tätbebyggt område.

+1 poäng: *Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreativområde.*

Ett poäng ges om våtmarken är större än 0,5 hektar och ligger i befintligt rekreativområde.

+1 poäng: *Miljöinvesteringen kan lätt nås från allmän väg.*

Ett poäng ges om våtmarken är större än 0,5 hektar och kan lätt nås från allmän väg.

+2 poäng: *Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.*

Två poäng ges om våtmarken är större än 0,5 hektar och innebär en särskild insats för att öka tillgängligheten.

4. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat.

+ 2 poäng: *Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord.*

Två poäng ges till de ansökningar där våtmarken är större än 0,5 hektar och förväntas minska avgången av växthusgaser då den anläggs på organogen jord.

+ 3 poäng: *Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.*

Våtmarken är större än 0,5 hektar och utformas och placeras på ett sätt som gör att den kan utjämna höga vattenflöden och/eller magasinera vatten till senare torrperioder.

7.4.7. Stödnivå

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar. Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter. Följande gäller i Jönköpings län.

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar i fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta. I Jönköpings län kommer inte stödnivån 50 % att användas, eftersom erfarenheten visar att investeringar saknar definierad företagsnytta och då utblir på grund av för höga kostnader.

För våtmarker och dammar finns en gräns på 200 000 kronor per hektar. I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter upp till 400 000 kronor per hektar. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsligt område eller ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning eller på annat sätt bedöms som ett särskilt angeläget våtmarksprojekt vad gäller miljönytta. Bestämmelser om nitratkänsliga områden i landet finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Enligt bestämmelserna finns det nitratkänsliga områden i Jönköpings län i följande församlingar i länet (uppdelat per kommun). I Jönköpings kommun är det församlingarna Hakarp, Huskvarna, Svarttorp, Lekeryd, Rogberga och Öggestorp. I Nässjö kommun är det Forserums församling. I dessa församlingar ges stöd för 100 procent av stödberättigande utgifter.

I Jönköpings län är högsta stödbelopp 1 500 000 kronor per ansökan.

I ersättning kan även kostnader för förprojektering inkluderas och kostnader för framtagande av handlingar för tillståndsansökan även om investeringen sedan inte godkänns för genomförande.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt EU: s förordning om stöd av mindre betydelse¹¹ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro

¹¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

7.5. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet (7.6/4abc)

7.5.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4b). Syftet är att öka retention av näringsämnen och på så sätt minska övergödningen av sjöar, vattendrag och hav. Men också för att skapa förutsättningar för att bevara och förstärka biologisk mångfald i landskapet

7.5.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Våtmarker och dammar är viktiga för en mängd växter och djur samtidigt som de bidrar till ökad retention av näringsämnen. De kan fungera som en vattenreservoar för bevattning och som lagringsmagasin mot översvämningar. Inom våtmarker inkluderas dammar, kärr, strandängar, översvämningsskogar, myrmarker, sumpskogar och andra småvatten. Inom delåtgärden ges stöd till anläggning av våtmarker och/eller dammar i odlingslandskap.

För anläggning av våtmarker finns det två huvudsakliga syften, dels att minska växtnärläckage från jordbruksmark till vattendrag och sjöar och dels att öka den biologiska mångfalden. Våtmarker tar hand om näringsämnen i vattnet och mängden fosfor och kväve minskar i vattnet. En klimataffekt av våtmarksanläggning är minskad lustgasavgång. För anläggning av våtmarker där syftet är att minska växtnärläckage i vattendrag och sjöar är placeringen av våtmarken viktig och prioriteras högst. I de fall syftet med investeringen är att gynna den biologiska mångfalden är utformningen av våtmarken viktigast. Utformningen av dammen eller våtmarken ska gynna den biologiska mångfalden och de för området karakteristiska och värdefulla arterna.

Alla insatser ska bidra till att uppfylla minst ett av de miljömål som är aktuella för delåtgärden. De miljömål som är aktuella i Jönköpings län för delåtgärden anlägga och restaurera våtmarker är Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Giftfri miljö samt Minskad klimatpåverkan och Ett rikt växt- och djurliv.

För ökad biologisk mångfald är det särskilt gynnsamt att våtmarken hävdas genom slätter eller bete. Marker som tidigare har varit våtmarker och områden som är naturliga sänkor i landskapet lämpar sig väl för våtmarksanläggning.

Länsstyrelsen prioriterar huvudsakligen ansökningar efter utformning, placering samt där så är lämpligt tillgängligheten för allmänheten till anläggningen.

Resultatet av investeringen ska finnas kvar i minst fem år efter slutbesiktningen av investeringen. Stödet kan sökas av markägare eller andra som är intresserade av att genomföra investeringen. Syftet med stödet är att minska näringsläckage, öka den biologiska mångfalden samt att ge stöd till rekreativitet och bevarande av kulturmiljön, så som handgjorda diken och andra synliga strukturer i landskapet.

7.5.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de regionala urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Utlysningar kan planeras med partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. En utlysning utgör ett eget beslutstillfälle med en specifik målgrupp och specifika villkor. Ansökan måste vara komplett innan sista ansökningsdatumet. Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

7.5.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier för förbättrad vattenkvalitet

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald.	+1 poäng: Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av våtmarkens placering och utformning. 2 poäng: Våtmarken placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald. +1 poäng: Våtmarken är större än 3 hektar.	10
2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.	+ 3 poäng: Det finns mer än 25 hektar brukad åkermark i avrinningsområdet. + 2 poäng: Våtmarken utformas på ett sätt som bidrar till ökad retention av kväve och/eller fosfor.	35
3. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.	2 poäng: Våtmarken placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen. 2 poäng: Våtmarken placeras så att den minskar näringsbelastning till nedströms utpekat vatten + 1 poäng: Investeringen ingår i ett samverkansprojekt.	35
4. Miljöinvesteringen bidrar till rekreativ möjligheter	+1 poäng: Miljöinvesteringen ligger i anslutning till tätbebyggt område.	5

och upplevelsevärden för allmänheten.	+1 poäng: Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde. +1 poäng: Miljöinvesteringen kan lätt nås från allmän väg. 2 poäng: Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.	
5. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat.	+ 3 poäng: Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord. + 2 poäng: Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.	15
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald.

+ 1 poäng: *Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av våtmarkens placering och utformning.*

Hotade arter och/eller arter i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms kunna spridas till miljöinvesteringen eller gynnas av dess placering och utformning.

2 poäng: *Våtmarken placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald.*

Miljöinvesteringen kommer att placeras och utformas så att den gynnar allmän biologisk mångfald, till exempel genom att den bidrar till att skapa konnektivitet mellan våtmarker eller skapa biotoper som det finns brist på i omgivande landskap. Våtmarken utformas på ett sätt så att det finns förutsättningar för att våtmarken på sikt når god biologisk mångfald.

+ 1 poäng: *Våtmarken är större än 3 hektar.*

2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.

+3 poäng: *Det finns mer än 25 hektar brukad åkermark i avrinningsområdet.*

+2 poäng: *Våtmarken utformas på ett sätt som bidrar till ökad retention av kväve och/eller fosfor.*

3. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.

2 poäng: *Våtmarken placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.*

Våtmarken bedöms kunna bidra till att höja vattenförekomstens ekologiska status.

2 poäng: *Våtmarken placeras så att den minskar näringsbelastning till nedströms utpekade vatten*

+ 1 poäng: *Investeringen ingår i ett samverkansprojekt.*

Investeringen ingår i ett samverkansprojekt, vilket ökar effekten av miljöinvesteringen.

4. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten.

+1 poäng: *Miljöinvesteringen ligger i anslutning till tätbebyggt område.*

+1 poäng: *Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde.*

+1 poäng: *Miljöinvesteringen kan lätt nås från allmän väg.*

2 poäng: Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.

5. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat

+ 3 poäng: Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord.

+ 2 poäng: Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.

Våtmarken utformas och placeras på ett sätt som gör att den kan utjämna höga vattenflöden och/eller magasinera vatten till senare torrperioder.

7.5.7. Stödnivå

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar. Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter. Följande gäller i Jönköpings län.

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar i fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta. I Jönköpings län kommer inte stödnivån 50 % att användas, eftersom erfarenheten visar att investeringar saknar definierad företagsnytta och då uteblir på grund av för höga kostnader.

För våtmarker och dammar finns en gräns på 200 000 kronor per hektar. I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter upp till 400 000 kronor per hektar. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsligt område eller ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning vad gäller miljönytta. Bestämmelser om nitratkänsliga områden i landet finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Enligt bestämmelserna finns det nitratkänsliga områden i Jönköpings län i följande församlingar i länet (uppdelat per kommun). I Jönköpings kommun är det församlingarna Hakarp, Huskvarna, Svarttorp, Lekeryd, Rogberga och Öggestorp. I Nässjö kommun är det Forserums församling. I dessa församlingar ges stöd för 100 procent av stödberättigande utgifter.

I Jönköpings län är högsta stödbelopp 1 500 000 kronor per ansökan.

I ersättning kan även kostnader för förprojektering inkluderas och kostnader för framtagande av handlingar för tillståndsansökan även om investeringen sedan inte godkänns för genomförande.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt EU:s förordning om stöd av mindre betydelse¹² där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

¹² Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

7.6. Anlägga tvåstegsdiken (7.6/4abc)

7.6.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för att anlägga tvåstegsdiken (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4abc). Syftet med att anlägga tvåstegsdiken är att förbättra vattenkvaliteten. Huvudsyftet är att minska erosion och genom detta minska förluster av fosfor från åkermark.

7.6.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Syftet med att anlägga tvåstegsdiken är framförallt att minska förluster av fosfor från åkermark genom minskad erosion. I Jönköpings län finns det områden som löper risk för översvämningar, vilket till viss del även kan minska i omfattning genom att anlägga tvåstegsdiken. Tvåstegsdiken består av terrasser som ligger vid sidan av en mittfåra. Terrasserna, som ligger högre upp än mittfåran, kan finnas på en eller två sidor av mittfåran. Vid högre flöden av vatten stiger vattnet upp på terrassen eller terrasserna. För att kunna söka stöd för tvåstegsdiken ska investeringen göras i eller vid åkermark. Eftersom terrasserna även ska vara vegetationsklädda innebär det att vattnet rinner långsammare och erosionen därmed minskar¹³. I Jönköpings län finns det problemområden så som vattendrag som inte uppfyller god ekologisk status enligt VISS. Det finns även nitratkänsliga områden som ges högre andel i stöd för att påskynda förbättringar i området.

7.6.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 150 poäng för de regionala urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 150 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

7.6.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4abc)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

¹³ Källa: Jordbruksverket Rapport 2013:15.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringens placering	Miljöinvesteringen placeras i eller i anslutning till vattenförekomst som är klassad som sämre än god status. 2 poäng: Måttlig status 3 poäng: Otillfredsställande status 4 poäng: Dålig status +1 poäng: Avrinningsområdets storlek i tvåstegsdikets utlopp är större 300 hektar	30
2. Miljöinvesteringens placering och utformning bidrar till att förbättra vattenkvaliteten	3 poäng: Avrinningsområdet består till mer än 60 procent av åker +1 poäng: Dikessträckan är >0,5 km +1 poäng: Bredden på terrassen är >5 gånger fårans bredd	30
3. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat.	+3 poäng: Det finns problem med återkommande översvämningar +1 poäng: Tvåstegsdiket förväntas gynna biologisk mångfald på ett sätt som det inte gjorde tidigare. +1 poäng: Kombination med andra åtgärder och samverkan	40
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder**1. Miljöinvesteringens placering**

Miljöinvesteringen placeras i eller i anslutning till vattenförekomst som är klassad som sämre än god status.

2 poäng: Måttlig status

3 poäng: Otillfredsställande status

4 poäng: Dålig status

+1 poäng: Avrinningsområdets storlek i tvåstegsdikets utlopp är större 300 hektar

Tvästegsdiket placeras så att det kan bidra till att förbättra status i en vattenförekomst som har klassningen måttlig (2 poäng), otillfredsställande (3 poäng), eller dålig (4 poäng). Det är i första hand fysikalisk-kemiska, hydromorfologiska och biologiska faktorer som kopplar till miljöproblemet övergödning eller fysisk påverkan som ska bedömas. Vattenförekomster med förhöjda halter av fosfor som ska prioriteras.

Ett ytterligare poäng tilldelas om avrinningsområdets storlek är större än 300 hektar vid dikets utlopp. Avrinningsområdet bestäms genom kartunderlag eller beskrivning av dikningsföretag. Statuserna måste vara måttlig, otillfredsställande eller dålig för att få detta poäng.

2. Miljöinvesteringens placering och utformning bidrar till att förbättra vattenkvaliteten

3 poäng: Avrinningsområdet består till mer än 60 procent av åker

+1 poäng: Dikessträckan är större än 0,5 km

+1 poäng: Bredden på terrassen är större än 5 gånger fårans bredd

3 poäng tilldelas om delen åkermark i avrinningsområdet bestämt genom kartunderlag. Mer än 60 procent ger 3p.

Ytterligare 1 poäng ges om dikessträckan som ska göras om till tvåstegsdike är minst 0,5 km lång. Det måste finnas minst 60 procent åker i avrinningsområdet för att få detta poäng.

Ytterligare 1 poäng ges om bredden på terrassen är mer än 5 gånger så bred som fåran. Det måste finnas minst 60 procent åker i avrinningsområdet för att få detta poäng.

3. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat.

+3 poäng: *Det finns problem med återkommande översvämningar*

+1 poäng: *Tvästegsdiket förväntas gynna biologisk mångfald på ett sätt som det inte gjorde tidigare.*

+1 poäng: *Kombination med andra åtgärder och samverkan*

Tre poäng tilldelas poäng ges om det finns problem med återkommande översvämningar i området. Översvämningarna ska vara dokumenterade genom t.ex. foto. Tänk på att åtgärder för att minska översvämning kan kräva dispens och tillstånd för markavvattning.

Ett poäng tilldelas om tvåstegsdiket förväntas fungera som spridningskorridor eller förbättra livssituationen för utpekade arter. Poäng ges också om aktiva åtgärder för biologisk mångfald görs, t.ex. fiskevårdsåtgärder eller biotopvård som sådd av insektsfrämjande växter.

Ett poäng tilldelas om tvåstegsdiket är en del av flera åtgärder i samma område för att förbättra status i vattenförekomst, det är en del i en helhetslösning eller ett samverkansprojekt. Åtgärder i kombination kan t.ex. vara våtmarker, sedimentationsfällor, krökar, trädplanteringar etc.

7.6.7. Stödnivå

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter upp till 1 000 kronor per löpmeter dike. Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter.

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter upp till 1 000 kronor per löpmeter dike i de fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta. I Jönköpings län kommer inte stödnivån 50 % att användas, eftersom erfarenheten visar att investeringar saknar definierad företagsnytta och då utblir på grund av för höga kostnader.

För tvåstegsdiken finns en gräns på 1 000 kronor per meter. I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter upp till 1 000 kronor per löpmeter tvåstegsdike. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsliga områden samt ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning.

I Jönköpings län gäller följande:

För att få 100 procent av stödberättigade kostnader ska tvåstegsdiket:

- placeras inom nitratkänsligt område,
- ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning samt
- placeras mindre än 5 km uppströms eller i vattenförekomst som har otillfredsställande eller dålig status. Bedömning av status görs på samma sätt som för urvalskriterium 1, miljöinvesteringens placering.

I Jönköpings län är högsta stödbelopp 500 000 kronor per ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med under 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse¹⁴ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200

¹⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

7.7. Reglerbar dränering (4.4/4abc)

Reglerbar dränering går att söka i nitratkänsliga områden i följande län:

Kalmar, Västra Götalands län, Värmland, Halland, Skåne, Blekinge, Jönköping, Östergötland, Södermanland, Västmanland, Örebro, Uppsala, Dalarna och Stockholm.

Det finns inga pengar inom åtgärden reglerbar dränering under övergångsperioden 2021-2022

7.7.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för reglerbar dränering (delåtgärd 4.4 och fokusområde 4abc). Syftet med reglerbar dränering är att öka retention av kväve på åkermark och därmed minska övergödningen av sjöar, vattendrag och hav samt att medverka till en bättre vattenhushållning under torra förhållanden.

7.7.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Stödet till reglerbar dränering kan sökas av lantbrukare och andra markförvaltare i nitratkänsliga områden i Jönköpings län. Bestämmelser om nitratkänsliga områden i landet finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Enligt bestämmelserna finns det nitratkänsliga områden i Jönköpings län i följande församlingar i länet (uppdelat per kommun). I Jönköpings kommun är det församlingarna Hakarp, Huskvarna, Svarttorp, Lekeryd, Rogberga och Öggestorp. I Nässjö kommun är det Forserums församling. Syftet med stödet är att minska övergödning genom ökad retention av kväve på åkermark. Utöver ökad retention kan vattenhushållningen bli bättre när det är torrt i markerna. Inom stöd till reglerbar dränering kan stöd sökas för installation av dämningbrunnar som ska placeras i redan befintligt täckdikessystem på åkermark. I Jönköpings län finns det få nitratkänsliga områden. Länsstyrelsen räknar därför med att endast få in ett fåtal ansökningar för reglerbar dränering under programperioden. De ansökningar som kommer in kommer att prioriteras utifrån urvalskriterierna för att säkerställa måluppfyllelse inom åtgärden.

7.7.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

För detta stöd hanteras ärendena löpande eftersom länsstyrelsen räknar med ett relativt lågt söktryck. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut och försena genomförandet. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Budgeten är nationell och avropas från Jordbruksverket. För bifall krävs minst 150 poäng av de regionala urvalskriterierna.

7.7.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.4, fokusområde 4abc)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringens placering är lämplig	1-3 poäng: Jordarten är lämplig för reglerbar dränering +1-2 poäng: Recipient har otillfredsställande, måttlig eller dålig ekologisk status.	50
2. Förutsättningarna för miljöinvesteringen leder till bättre resultat	1-2 poäng: Lutning på åker där reglerbar dränering installeras. +2 poäng: Åkermarkens yta är större än 10 ha +1 poäng: Det kommer finnas möjlighet till underbevattning.	50
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringens placering

*1-3 poäng: Jordarten är lämplig för reglerbar dränering
+1-2 poäng: Recipient har otillfredsställande, måttlig eller dålig ekologisk status.*

Reglerbar dränering är mest lämplig på genomsläppliga jordar.

Tre poäng ges om jordarten är sand eller grövre

Två poäng ges om jordarten är silt

En poäng ges om jordarten är gytjtig lera eller lergyttja

En poäng ges också om investeringen sker på annan plats som länsstyrelsen tycker är lämplig. Det kan i undantagsfall finnas jordar som är mycket lämpliga för reglerbar dränering men som inte faller in under någon av kategorierna ovan.

Ett extra poäng ges om miljöinvesteringen installeras i ett avrinningsområde med vattenförekomster som har klassningen måttlig enligt Vattendirektivet.

Två extra poäng ges om miljöinvesteringen installeras i ett avrinningsområde med vattenförekomster som har klassningen otillfredsställande eller dålig enligt Vattendirektivet.

2 Förutsättningarna för miljöinvesteringen leder till bättre resultat

*1-2 poäng: Lutning på åker där reglerbar dränering installeras.
+2 poäng Åkermarkens yta är större än 10 ha
+1 poäng Det kommer finnas möjlighet till underbevattning.*

Lutningen ska vara så liten som möjligt, rekommendationen är max 2 procent. För att få 2 poäng krävs en lutning på mindre än 1 procent. En lutning mellan 1 och 2 procent ger 1 poäng.

Två extra poäng ges om åkermarken där installering görs är större än 10 hektar.

En extra poäng ges om lantbrukaren kommer kunna använda systemet för underbevattning.

7.7.7. Stödbelopp

Den som söker stöd för reglerbar dränering får 8 000 kronor per brunn om stödet blir beviljat.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 8 000 kronor.

8. JORDBRUKS- OCH AFFÄRSUTVECKLING (ÅTGÄRD 6)

Under den här rubriken finns dels startstöd för företagare inom jordbruks- och trädgårdsnäringsarna, dels investeringsstöd som riktar sig till annan verksamhet än jordbruk, trädgård och skogsbruk.

Förutom länsstyrelsen handlägger Sametinget startstöd riktat till rennäring, samt investeringsstöd till förnybar energi samt för att skapa nya jobb. Sametinget har egen handlingsplan.

8.1. Startstöd (6.1/2b)

8.1.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Startstödet till unga ska underlätta för yngre personer att starta eller ta över ett jordbruksföretag eller trädgårdsföretag (delåtgärd 6.1, fokusområde 2b).

8.1.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Jönköpings län har trots sina naturgivna förutsättningar, med ett förhållandevis strängt klimat och ett småbrutet landskap i skogsbygd, många företag inom primärproduktion¹⁵. Dessa förutsättningar kan göra produktionen mer kostsam samt gör det svårt att få tillräcklig areal i närområdet för större djurbesättningar. Detta försvårar också för generationsskiften då det är svårt att på heltid försörja sig som jordbrukare. Endast en fjärdedel av länets jordbrukare bedriver företag på heltid. Antalet jordbruksföretag har minskat med 9 procent mellan åren 2000 och 2010. Av Jönköpings läns jordbruksföretagare är nära en fjärdedel över 65 år och mer än hälften är över 50 år. Samtidigt är endast 4,5 procent under 35 år, vilket kan jämföras med år 2000 då 8,3 procent var under 35 år. Andelen kvinnor inom jordbruket är färre än andelen män sysselsatta inom jordbruket. Samtidigt är trenden en ökad sysselsättning för kvinnor inom näringen.

Merparten av den fruktodling som bedrivs i landet, norr om Skåne, finns i Jönköpings län. Detta är utmärkande för länet och är därmed av vikt att gynna för en fortsatt utveckling. Frukt- och bär-odlingar bidrar till ett rikt odlingslandskap och är samtidigt ett inslag i naturupplevelsen i vissa delar av länet.

För att bibehålla ett rikt odlingslandskap är det viktigt med betesdjur i länet. Företag som satsar på djurproduktion med betesdjur prioriteras därför.

Det finns ett stort behov av att föryngra yrkeskåren samt stödja generationsskiften inom primärproduktionen i länet. Länsstyrelsen prioriterar nystartade jordbruks- och trädgårdsföretagare som startar upp eller går in i befintliga företag på heltid och således bidrar till utvecklingen av primärproduktionen.

¹⁵ Utifrån variabeln antal företag ligger Jönköpings län på tredje plats i landet med 3 725 jordbruksföretag. Flest i landet har Västra Götalands län och Skåne län.

8.1.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

En beslutsomgång består av följande fyra delar:

- Ansökningsperiod – tidsintervallet då ansökningar samlas in
- Urval – ansökningar poängsätts och prioriterade ansökningar väljs ut utifrån urvalskriterierna
- Handläggning - handläggning och komplettering av prioriterade ansökningar
- Beslutsstillfällen – Länsstyrelsen fattar löpande beslut på de ansökningar som är prioriterade förutsatt att de klarar övrig laglighetsprövning

Ansökningar kommer att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd. Inom varje beslutsomgång sker urvalsprocessen vid ett visst tillfälle utifrån urvalskriterierna. Därefter handläggs, kompletteras och beslutas de prioriterade ansökningarna löpande inom respektive beslutsomgång. Länsstyrelsen kommer genomföra två ansökningsperioder per år. Datum för ansökningsperioder finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten fördelas enligt följande:

Cirka 28 procent tilldelas första beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 27 augusti 2015 till och med 31 mars 2016.

Cirka 22 procent tilldelas andra beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 1 april 2016 till och med 30 september 2016.

Cirka 22 procent tilldelas tredje beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 1 oktober 2016 till och med 31 mars 2017.

Cirka 11 procent tilldelas fjärde beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 1 april 2017 till och med 30 september 2017.

Cirka 11 procent tilldelas femte beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 1 oktober 2017 till och med 31 mars 2018.

Cirka 6 procent tilldelas sjätte beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 1 april 2018 till och med 30 september 2018.

Ny tilldelad budget för förlängningsåren:

Budgeten för förlängningsåren fördelas enligt följande:

Cirka en tredjedel tilldelas ansökningar inkomna under åren 2018-2019.

Cirka en tredjedel tilldelas ansökningar inkomna under år 2020.

Cirka en tredjedel tilldelas ansökningar inkomna under år 2021 fram till den 31 augusti 2021.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Vid respektive beslutsstillfälle ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar med minst 250 poäng från de nationella urvalskriterierna och med minst 375 medelpoäng från de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd i respektive beslutsomgång i mån av tillgång till medel.
- Ansökningar rangordnas och ansökningar med högst poäng beviljas stöd så länge budgeten för beslutsomgången räcker.
- Ansökningar som inte uppnår 250 poäng för de nationella urvalskriterierna och 500 poäng för de regionala urvalskriterierna kommer att avslås. För ansökningar som är högt nationellt prioriterade, och får minst 450 poäng i de nationella urvalskriterierna, gäller inte miniminivån 375 medelpoäng från de nationella och regionala urvalskriterierna.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

- För ansökningar med lika poäng blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 3. *Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet att driva företaget* avgörande. Om ansökningar fortfarande behöver särskiljas ges den först inkomna ansökan förtur.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1 .
- Nedanstående urvalskriterier gäller för ansökningar inom beslutsomgång 3 och framåt. Ansökningar inom beslutsomgång 2 och tidigare bedöms och poängsätts utifrån tidigare handlingsplans urvalskriterier.

Ansökningar som uppfyller alla villkor men som inte ryms inom budgeten för en beslutsomgång för vi över till nästa beslutsomgång om den som söker stöd vill det. Vi för över en ansökan högst två gånger därefter avslås ansökan.

8.1.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 6.1, fokusområde 2b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Etableringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Planerad drift bedöms bidra till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål +1 poäng: Det finns en nyligen upprättad energikartläggning +1 poäng: Det finns dokumenterat strukturerat miljökvalitetsarbete +1 poäng: Planerad drift avser ekologisk produktion	10
2. Etableringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+3 poäng: Etableringen medför ny produktion/produkter eller tjänster +2 poäng: Sökanden använder sig av nya arbetsmetoder +2 poäng: Stödet bidrar till en lönsam primärproduktion	20
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet att driva företaget.	+3 poäng: Den som söker stöd har praktisk utbildning i jordbruk som går utöver minimikraven i stödvillkoren +2 poäng: Den som söker stöd har praktisk utbildning från verksamhet utanför jordbruket som är användbar i företaget +1 poäng Den sökande har eftergymnasial utbildning eller internationell utbildning eller praktik + 1 poäng: Den som söker stöd har arbetat i minst 2 år med marknadsmässig lön på föräldragården.	40
4. Sökanden är i behov av stöd för att underlätta starten som företagare.	+2 poäng: Den som söker kommer endast att ha inkomst från företaget, det vill säga ingen inkomst av tjänst utanför företaget +2 poäng: Den som söker stöd startar ett företag utan någon pågående produktion +1 poäng: Den som söker stöd går in i en befintlig verksamhet och utökar verksamhet +1 poäng: Sökandes arbetstid inom primärproduktion och livsmedelsförädling omfattar heltid, det vill säga minst 1 720 timmar per år	30

Summa viktning	100
-----------------------	------------

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Etableringen prioriteras regionalt	5 poäng: Investeringen leder till regional måluppfyllelse.	100

Bedömningsgrunder

Nationella

1. Etableringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

Ansökningar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. När det gäller startstöd är det hur själva etableringen påverkar miljö-, klimat och arbete och produktionsätt som bedöms.

+2 poäng: Planerad drift bedöms bidra till att uppfylla minst 1 nationellt miljö kvalitetsmål

Två poäng ges om etableringen bidrar till att uppfylla minst 1 miljö kvalitetsmål. Det som är viktigt är att se på hur produktionen bidrar till att nå miljö kvalitetsmålen. Ett exempel kan vara att den som tar över en gård fortsätter med betesdjur vilket bidrar till miljö kvalitetsmålet ett rikt odlingslandskap.

+1 poäng: Det finns en nyligen upprättad energikartläggning

En poäng ges för energikartläggningen som bör vara gjord tidigast för 3 år sedan och omfatta den aktuella verksamheten.

+1 poäng: Det finns dokumenterat strukturerat miljö kvalitetsarbete

En poäng ges för att dokumentationen är aktuell för det senaste året. Exempel på strukturerat miljö kvalitetsarbete kan vara Miljöhusensyn; www.miljohusesyn.nu

+1 poäng: Planerad drift avser ekologisk produktion

En poäng ges för ekologisk produktion som skall omfatta företagets alla relevanta produktionsgrenar och inte bara del av en produktionsgren.

2. Etableringen bidrar till att införa av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder det vill säga innovation

En nyetablering kan ofta innebära en positiv utveckling för orten. Därför kan etableringen indirekt bidra mer till landsbygdsutveckling än själva etableringen.

+3 poäng: Etableringen medför ny produktion, produkter eller tjänster

Tre poäng ges om etableringen innebär att den som söker startstödet börjar med en helt ny produktion. Verksamhet som tidigare ägare hade börjat med får inte räknas med.

+2 poäng: Sökanden använder sig av nya arbetsmetoder

Två poäng ges om etableringen innebär att den som söker startstödet börjar med nytt arbetssätt för företaget avseende styrning-, ledning, organisatoriskt eller verksamhetens genomförande. Exempel kan vara att samverka med andra företag i produktionen eller i ledning. Det kan också vara införa Lean-metoden i företaget. Arbetsmetoder som tidigare ägare hade börjat med får inte räknas med.

+2 poäng: Stödet bidrar till en lönsam primärproduktion

2 poäng ges om den sökanden tjänar 140 kr/tim eller mer på primärproduktionen. Beräkningen görs innan avdrag för skatt och arbetsgivaravgifter.

3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet att driva företaget

Ansökningar där den som söker stöd har kompetens för att klara av att driva och utveckla sitt företag prioriteras.

+3 poäng: Sökanden har praktisk utbildning i jordbruk som går utöver minimikraven i stöd villkoren

Tre poäng ges till den som söker startstöd och som har mer kompetens än det som ställs i minimikraven. Poäng ges om sökande har arbetat mer än 2 år inom jordbruks-, trädgårds- eller rennäring efter 18 års ålder. Eller om sökande har mer än ett års erfarenhet i arbetsledande ställning inom jordbruks-, trädgårds- eller rennäringen. Arbetet ska vara någon annanstans än på föräldragården.

+2 poäng: Sökanden har praktisk utbildning från verksamhet utanför jordbruket som är användbar i företaget

Två poäng ges till den som har praktisk erfarenhet eller yrkesutbildning av verksamheter utanför jordbruket under förutsättning att kompetensen är användbar i företaget. Det kan exempelvis vara inom ekonomi, byggnad, maskinservice och så vidare. Poäng ges om sökande har arbetat mer än 2 år i annan bransch än jordbruks-, trädgårds- eller rennäring efter 18 års ålder. Eller om sökande har drivit företag utanför jordbruks-, trädgård- eller rennäringen i mer än 1 år.

+1 poäng Den sökande har eftergymnasial utbildning eller internationell utbildning eller praktik

Poäng ges om sökande har eftergymnasial utbildning inom jordbruks- eller trädgårdsnäringen eller har dokumenterad internationell praktisk- eller teoretisk erfarenhet inom jordbruk eller trädgård om minst 6 månader.

+ 1 poäng: Den som söker stöd har arbetat i minst 2 år med marknadsmässig lön på föräldragården.

Poäng ges om den sökande har arbetat i minst 2 år med marknadsmässig lön, motsvarande en lantarbetares, på föräldragården.

4. Sökanden är i behov av stöd för att underlätta starten som företagare

Sökanden som saknar möjlighet till alternativ inkomstkälla och när det tar tid innan verksamheten ger intäkter är i större behov av stöd och bör prioriteras.

+2 poäng: Den som söker kommer endast att ha inkomst från företaget, det vill säga ingen inkomst av tjänst utanför företaget

Två poäng ges till de som inte har någon inkomst utöver det egna företagets avkastning. Även inkomst från F-skattjänster som ligger helt utanför jordbruks-, trädgårds- eller rennäring bör betraktas som inkomst av tjänst om det inte bara handlar om enstaka uppdrag och intäkterna högst uppgår till 10 % av företagets totala omsättning.

+2 poäng: Den som söker stöd startar ett företag utan någon pågående produktion

Två poäng ges till den som startar ett företag som inte har någon befintlig produktion som är igång och det därmed tar längre tid innan företaget får intäkter. Kriteriets betydelse kan bero på företagets produktionsgrenar. Exempelvis är betydelsen mindre inom vanlig spannmålsodling, medan det för andra produktioner kan ta flera år innan insatt rörelsekapital kommer tillbaka som inkomst. Poäng bör endast tilldelas om det tar längre tid att få inkomst än om produktionen varit i full drift.

+1 poäng: Den som söker stöd går in i en befintlig verksamhet och utökar verksamhet

En poäng ges till den som tar vid ett företag som har en befintlig produktion som är igång och utökar den befintliga produktionsgrenen eller en ny produktionsgren i företaget. Utökningen medför troligen investeringsutgifter och ökat rörelsekapital och det tar viss tid innan satsningen genererar resultat. Kriteriets betydelse kan bero på produktionsgren, men poäng bör tilldelas alla satsningar i utökad produktion om minst 10 % eller som lägst 300 timmar jämfört med utgångsläget.

+1 poäng: Sökandes arbetstid inom primärproduktion och livsmedelsförädling omfattar heltid, det vill säga minst 1 720 timmar per år

En poäng ges till de som arbetar minst 1720 timmar i företaget med verksamheten jordbruk, trädgård eller rennäring. Livsmedelsförädling av egna produkter får ingå i arbetstiden men primärproduktionen skall avse minst 860 timmar per år.

Regionala bedömningsgrunder

1. Etableringen prioriteras regionalt

5 poäng: Investeringen leder till regional måluppfyllelse

Fem poäng ges till ansökningar där följande båda krav uppfylls:

- Endast en individ per företag söker startstöd, samt att ingen annan individ i samma företag har beviljats startstöd under de senaste fem åren räknat från det första ansökningstillfället. Syftet är att ett företag begränsas att stödjas vid **en** generationsväxling.
- Den sökandes arbetstid inom företagets primärproduktion och livsmedelsförädling bedöms bli minst en heltid, det vill säga minst 1 720 timmar, vid tidpunkten då affärsplanen har genomförts. Syftet är att gynna de företagare som inte har samma möjlighet att förvärsarbeta utanför företaget. Med mindre möjlighet till inkomst från anställning utanför företaget ökar den ekonomiska risken vid en etablering.

8.1.7. Etableringar som inte prioriteras regionalt

Ansökningar som gäller följande verksamheter kommer inte att få några poäng för de regionala urvalskriterierna:

- Den sökande etablerar sig i ett företag som någon annan delägare tidigare eller samtidigt har etablerat sig i och den delägaren har fått startstöd. Begränsningen gäller de senaste fem åren och räknas från det första ansökningstillfället.
- Den sökande etablerar sig i ett företag där den sökandes arbetstid inom primärproduktionen och livsmedelsförädling är mindre än heltid, det vill säga mindre än 1 720 timmar, vid tidpunkten då affärsplanen har genomförts.

8.1.8. Stödbelopp

Startstödet är totalt på 250 000 kronor. Beloppet kommer att betalas ut vid två tillfällen, den första utbetalningen är på 150 000 kronor och sker i samband med beslut om stöd. Ansökan om den andra utbetalningen ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast 45 månader efter beslutet om stöd.

8.2. Investeringsstöd till förnybar energi (6.4/5bc)

8.2.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Investeringsstödet är till för att främja tillgång till och användningen av förnybar energi, samt öka användningen av avfalls-, rest- och biprodukter till energi. Det kan till exempel vara teknik, utrustning och anläggningar för produktion av förnybar energi samt förädling av energiråvara (delåtgärd 6.4 fokusområde 5bc).

Det finns inga pengar inom åtgärden förnybar energi under övergångsperioden 2021-2022.

8.2.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Länsstyrelsen i Jönköpings län strävar efter att ta tillvara potentialen i de naturresurser som finns i länet för utveckling av förnybar energi. Sedan år 2011 driver Länsstyrelsen i Jönköpings län ett strategiskt klimat- och energiarbete genom samverkansorganisationen Klimatrådet. Klimatrådet består av länets alla kommuner, näringsliv och andra organisationer och ska bidra till att uppfylla visionen med att bli ett plusenergilän år 2050. Det innebär att länet ska minska energianvändningen och öka produktionen av förnybar energi till ett överskott. I länet används olika former av förnybara energikällor i olika stor utsträckning och målet är att fortsätta det redan befintliga arbetet med att gå ifrån beroendet av fossila bränslen.

Mål inom förnybar energi för EU, Sverige och Jönköpings län:

- EU har som målsättning för år 2020 att andelen förnybar energi ska motsvara 20 procent av all energianvändning inom EU år 2020.
- Sverige har som målsättning för år 2020 att andelen förnybar energi ska motsvara 50 procent av all energianvändning inom Sverige år 2020.
- Jönköping läns målsättning till år 2020 är att solcellsanläggningar, vindkraftsanläggningar och el från kraftvärme tillsammans gör att länet till minst 50 procent är självförsörjande på el.

Jönköpings län består av 70 procent skog och 79 procent av länets förnybara energi kommer från skogen i form av biobränsle. Skog och flis är därmed en viktig basnäring i länet. Då länet till så stor andel består av skog behöver den åkermark som finns användas till annan produktion än energiskog. Öppna landskap är dessutom en prioriterad satsning för länet inom landsbygdsprogrammet. Utifrån detta kommer inte odling av energiskog att prioriteras.

De huvudsakliga källorna till förnybar energi som i dagsläget finns i länet är flis och trä, vind och sol. Jönköpings län producerar totalt 13 procent av den el som används inom länet. Andelen vindkraftverk har ökat stort i länet under de senaste åren. År 2012 gav befintliga vindkraftverk 199 GWh, en siffra som till år 2013 hade ökat till 530 GWh. År 2020 förväntas vindkraften kunna generera nästan 3000 GWh i länet. Målsättningen att bli självförsörjande till 50 procent skulle kunna uppnås om vindkraftens potential tas tillvara inom länet. Jönköpings län har högst antal installerade solceller i kvadratmeter per capita i landet. Solceller och solvärme har potential att utvecklas i länet. Det finns många outnyttjade ytor inom länet som är möjliga för placering av solceller och solfångare.

Inom delåtgärden ges stöd till jordbruks- och trädgårdsföretag för investeringar för energieffektivisering och förnybar energi. Stödet riktar sig till investeringar för energieffektivisering, produktion och användning av förnybar energi och ökad användning av restprodukter och avfall som energiråvara vilket bland annat bidrar till minskad klimatpåverkan och gynnar miljön.

Även övriga mikroföretag kan beviljas stöd inom delåtgärden för produktion och försäljning av biobränslen eller biovärme, bio-el eller biodrivmedel. Stöd ges dock inte till dessa om det endast är produktion för eget bruk. För investeringar som är kopplade till biogas ges endast stöd för substrat som används som inte är stallgödsel inom delåtgärden.

Stöd kan ges till teknikbyte för konvertering till drivmedel av förnybar energi och andra investeringar som gynnar miljön. Pilotgårdar där lokala kretsloppslösningar testas prioriteras.

8.2.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

När pengarna är slut i Länsstyrelsens budget kan efterkommande ansökningar komma att hanteras via avrop från Jordbruksverket. Ändring görs från beslutsomgångar till löpande hantering av ärenden när länets tilldelade budget är slut.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

En beslutsomgång består av följande fyra delar:

- Ansökningsperiod – tidsintervallet då ansökningar samlas in
- Urval – ansökningar poängsätts och prioriterade ansökningar väljs ut utifrån urvalskriterierna
- Handläggning - handläggning och komplettering av prioriterade ansökningar
- Beslutstillfällen – Länsstyrelsen fattar löpande beslut på de ansökningar som är prioriterade förutsatt att de klarar övrig laglighetsprövning

Ansökningar kommer att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd. Inom varje beslutsomgång sker urvalsprocessen vid ett visst tillfälle utifrån urvalskriterierna. Därefter handläggs, kompletteras och beslutas de prioriterade ansökningarna löpande inom respektive beslutsomgång. Länsstyrelsen kommer genomföra tre ansökningsperioder per år. Datum för ansökningsperioder finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten fördelas enligt följande när beslutsomgångar tillämpas:

Cirka 50 procent av ursprunglig budget tilldelas första beslutsomgången som gäller ansökningar inkomna från och med 27 augusti 2015 till och med 31 mars 2016. Resterande medel fördelas på de beslutsomgångar som gäller ansökningar inkomna från och med 1 april 2016.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

Vid respektive beslutstillfälle ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar rangordnas och ansökningar med högst poäng beviljas stöd så länge budgeten för beslutsomgången räcker.
Ansökningar med mindre än 200 poäng från urvalskriterierna avslås.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- För ansökningar med lika poäng blir de högst uppnådda poängen i urvalskriterium 1. *Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål* avgörande. Om ansökningar fortfarande behöver särskiljas ges den först inkomna ansökan förtur.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1. och 4.3.2.

8.2.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 6.4, fokusområde 5c)

Urvalskriterierna används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål.	3 poäng: Investeringen bidrar till att öka användningen av förnybar energi. + 2 poäng: Investeringen leder till en direkt ersättning av fossil energi.	40
2. Insatsen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+1 poäng: Investeringen är ny för företaget. +2 poäng: Investeringen är ny för branschen eller i området. +2 poäng: Investeringen förväntas få stor spridning. +3 poäng: Bi- eller restprodukter används.	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen. +2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare. +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.	20
4. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning. +3 poäng: Investeringen leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi. +1 poäng: Investeringen görs i mikroföretag.	30
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika nationella miljö- och klimatmål.

3 poäng: Investeringen bidrar till att öka användningen av förnybar energi.

Poängen ges till investeringar som bidrar till ökad användning av förnybar energi. Det kan handla om investeringar som underlättar användningen av förnybar energi, även om de inte direkt bidrar till en ökad produktion, exempelvis pannrum, laddningsstationer för el- eller gasdrivna fordon, lagerbyggnader för flis och värmekulvertar. Det kan också handla om investeringar som bidrar till en ökad produktion av förnybar energi, för egen förbrukning eller avsalu. Exempel på sådana är investeringar är vindkraft, vattenkraft, solenergi, jord- och bergvärme eller bioenergi. (Investeringar kopplade till odling av energiskog hanteras inom fokusområde 4.1 5c och investeringar som gynnar produktionen och/eller användningen av biogas producerad av stallgödsel inom fokusområde 5d). Det kan också handla om investeringar som ingår som en del i en biobränslekedja, exempelvis flismaskiner, teknik för pelletstillverkning och salixskördare. Observera att enbart företag med jordbruk, trädgårdsodling, eller rennäring kan stöd för produktion av förnybar energi för eget bruk.

+ 2 poäng: *Investeringen leder till en direkt ersättning av fossil energi.*

Poängen ges till investeringar som ger en faktisk direkt minskning av användningen av fossila bränslen. Investeringen ska ge en slutprodukt i form av en energibärare (exempelvis värme, el, drivmedel eller pellets) som kan användas av företaget eller säljas till annan användare.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

Investeringar som har en innovativ inriktning, det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer, bör prioriteras. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av produkter.

+1 poäng: *Investeringen är ny för företaget.*

En poäng ges om investeringen är helt ny för företaget

+2 poäng: *Investeringen är ny för branschen eller i området.*

Två poäng ges till investeringar som är nya inom aktuell bransch eller i exempelvis länet.

+2 poäng: *Investeringstypen förväntas få stor spridning.*

Två poäng ges om investeringen förväntas göra att fler gör motsvarande investeringar.

+3 poäng: *Bi- eller restprodukter används.*

Tre poäng ges om bi- eller restprodukter används i syfte att öka användningen av bi- och restprodukter för energiändamål.

Observera att den sökande maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli mer.

3. Sökanden har den kunskap, kompetens och genomförandekapacitet som krävs för att genomföra investeringen.

+1 poäng: *Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen.*

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: *Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare.*

Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: *Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild.*

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: *Investeringen ingår i en samverkanslösning.*

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

4. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

+ 1 poäng: *Investeringen ingår i en samverkanslösning.*

Investeringen innebär en kretsloppslösning på gårdsnivå alternativt innebär investeringen samverkan inom närområdet.

+3 poäng: *Investeringen leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi.*

Tre poäng ges om investeringen innebär förädling och produktion av förnybar energi. Alternativt bidrar investeringen till omställning från fossil energi till förnybar energi.

+ 1 poäng: *Investeringen görs i mikroföretag.*

Investeringen genomförs i företag som vid tidpunkten för ansökan definieras som mikroföretag, det vill säga företag med 1-9 anställda samt med en balansomslutning eller omsättning som inte överstiger 2 miljoner euro per år.

8.2.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

8.2.8. Stödbelopp

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 1 000 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. I normalfallet begränsas stödtaket till ett företag och eventuella andra företag inom samma företagssammanhang.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse¹⁶.

I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

¹⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

8.3. Investeringsstöd till gödselbaserad biogas (6.4/5d)

8.3.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Investeringsstödet är till för att minska utsläppen av växthusgaser genom att investera i anläggningar för produktion av biogas, vilket exempelvis kan inkludera biogaspannor, uppgraderingar, lager för rötresten och rörledningar (delåtgärd 6.4 fokusområde 5d).

8.3.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Syftet med delåtgärden är att ge stöd till investeringar som minskar utsläpp av växthusgaser och ammoniak för annan verksamhet än jordbruk, trädgård och skogsbruk. Stöd ges till gödselbaserad biogas, rötresthantering inklusive rörledningar, kulvertar och uppgraderingsanläggningar och kan sökas av mikroföretag som bedriver annan verksamhet än jordbruksverksamhet alternativt jordbrukare eller medlemmar i jordbrukarhushåll för diversifiering och produktion av biogas för eget bruk eller till försäljning.

I Jönköpings län fanns det, år 2014, 12 biogasanläggningar. På två av dessa sker förädling till fordonsgas. I de fall fordonsgasen inte uppgraderas på plats transporteras den via rörsystem till en anläggning. I länet finns idag åtta stycken tankstationer varav tre ligger i Jönköping. Av Jönköpings läns 13 kommuner har sex kommuner tankstationer. De är Gislaved, Gnosjö, Jönköping, Nässjö, Sävsjö och Värnamo.

- EU:s mål till 2020 är minskade utsläpp med minst 20 procent. Utsläppen ska minska med 30 procent vid en bredare, internationell överenskommelse.
- Sveriges mål till år 2020 är att minska Sveriges utsläpp med 40 procent jämfört med år 1990. Visionen är att Sverige år 2050 inte ska ha nettoutsläpp av växthusgaser.
- Jönköpings läns övergripande energi- och klimatmål är att utsläppen av koldioxid år 2050 ska vara lägre än 1 ton per år och invånare. Målet avser enbart koldioxid.

Inom Jönköpings läns åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan 2015-2019 har Energikontor Norra Småland fått i uppdrag att driva ett projekt för att gynna utvecklingen av biogas i länet. Projektet ska gynna utvecklingen av produktion, distribution och konsumtion av biogas. Målsättningen med projektet är att göra Jönköpings län till ett attraktivt län för investeringar inom biogas, genom utökad produktion och i form av fler tankstationer. Länet har förhållandevis få biogasanläggningar jämfört med andra län, men intresset för biogas har ökat i länet.

8.3.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

För detta stöd hanteras ärendena löpande eftersom länsstyrelsen räknar med ett relativt lågt söktryck. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut och försena genomförandet. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Budgeten är nationell och avropas från Jordbruksverket. För bifall krävs minst 200 poäng av de nationella urvalskriterierna.

8.3.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 6.4, fokusområde 5d)

Urvalskriterierna används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen gynnar produktionen och/eller användningen av biogas. +2 poäng: Investeringen inkluderar utrustning eller sköts med metoder som syftar till att minska möjliga metanläckage från anläggningen. +2 poäng: Det finns avsättning för den rötrest som produceras. +2 poäng: Investeringen syftar till att uppgradera biogasen till fordonsgas.	40
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget. 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer. 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen. 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning.	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	+3 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen. +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild. +3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.	20
4. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	5 poäng: Nuvärdet av investeringen med investeringsstöd är positivt.	30
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

För investeringsstöd till gödselbaserad biogas finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

+2 poäng: *Investeringen gynnar produktionen och/eller användningen av biogas.*

Poängen ges till biogasanläggningar som rötter gödsel men också andra investeringar som gynnar produktionen av biogas, exempelvis rötrestlager. Om en jordbrukare ansöker om investeringsstöd för rötrestlager för eget bruk hanteras ansökan i 4.1 5d, men om rötrestlagret ingår som en del av en större ansökan hanteras det inom detta fokusområde. Poängen ges också till investeringar som ökar användningen av biogas. Det kan exempelvis vara rörledningar, uppgraderingar till fordonsgas och tankstationer för biogas.

+2 poäng: *Investeringen inkluderar utrustning som syftar till att minska möjliga metanläckage från anläggningen.*

Poängen ges till investeringar där särskilda åtgärder vidtagits för att minska risken för läckage av metan. Det kan exempelvis handla om gastät rötrestlagering eller en efterrötkammare. En åtgärd kan

också handla om rutiner och kontrollprogram för regelbunden läcksökning och service av anläggningens olika delar enligt gödselsasstödetskrav. Extrapoängen ges enbart till utrustning som inte krävs för miljötillstånd.

+2 poäng: Det finns avsättning för den rötrest som produceras.

Poängen ges till investeringar där det är uppenbart att rötresten kommer till användning antingen i det egna företaget eller i andra företag. Det kan vara gårdsanläggningar där man även bedriver växtodling eller anläggningar som tar emot gödsel från djurgårdar som sedan tar tillbaka rötrest för användning i växtodling. Det kan även handla om förädling av rötresten för försäljning eller transport till mindre djurtäta regioner.

+2 poäng: Investeringen syftar till att uppgradera biogasen till fordonsgas.

Poängen ges till biogasanläggningar som också uppgraderar biogasen till fordonsgas. Poängen ges också till investeringar som syftar till att uppgradera biogasen i befintliga biogasanläggningar. Observera att den som söker stöd maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli högre.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer, bör prioriteras. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget.

Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer.

Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. Investeringar som visar på nya bra sätt att ta tillvara biogasen får poängen. Ansökan bedöms utifrån aktuell kunskap inom området, utifrån hur investeringen förväntas bidra med positiva effekter och utifrån innovationens behov av att spridas.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen.

Fyra poäng ges till investeringar som är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning.

Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller en testanläggning för en ny produkt, process, teknik eller metod.

3. Sökanden har den kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet som krävs för att genomföra investeringen.

+3 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen.

Tre poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, själv, via anställd eller inköpt kompetens.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild.

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.

Tre poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

Observera att den som söker stöd maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli högre.

4. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.

5 poäng: Nuvärdet av investeringen med investeringsstöd är positivt.

Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut nuvärdet av investeringen. Är nuvärdet med stöd positivt ges fem poäng. Det stöd som avses är investeringsstödet för insatsområdet. Eventuellt gödselgasstöd tas inte med i beräkningen.

8.3.7. Stödnivå

Stöd ges till 40 procent av stödberättigande utgifter. Högsta stödbelopp är 40 miljoner kronor. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. I normalfallet begränsas stödtaket till ett företag och eventuella andra företag inom samma företagssammanhang.

8.4. Investeringsstöd för att skapa nya jobb (6.4/6a)

8.4.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Investeringsstödet till annan verksamhet än jordbruk, trädgård och skogsbruk för att skapa nya jobb är till för att främja diversifiering och främja skapandet och utveckling av små företag för att få fler arbetstillfällen på landsbygden (delåtgärd 6.4, fokusområde 6a).

8.4.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Stöd inom åtgärden ges till investeringar i företag som innebär skapande av nya arbetstillfällen. Stödet kan sökas av mikroföretag på landsbygden samt av jordbruksföretag, skogsföretag och trädgårdsföretag eller medlemmar i dessa som diversifierar sin verksamhet.

Jönköpings län präglas av en lång företagard tradition med ett stort antal företagare. För de många företag som verkar på landsbygden i Jönköpings län behöver en företagsfrämjande kultur fortsätta att utvecklas. Den entreprenörsanda som länge präglat länet, även kallad Gnosjöandan, behöver stödjas för att få en levande landsbygd. Enligt forskning som gjorts på Jönköping University framgår det att de flesta kommuner i Jönköpings län har en lägre andel nyföretagande givet kommunernas egenskaper (mångfald, storlek, tillväxt, näringsgrensstruktur och arbetslöshet). Diversifiering av primärproduktionen underlättar fortlevnaden av just primärproduktionen. Investeringen inom delåtgärden ska dock inte konkurrera med den befintliga verksamheten inom primärproduktionen. Genom att verka för goda möjligheter för företagare på landsbygden, samt att öka mångfalden i näringslivsstrukturen, kan länet bli levande och utvecklas till sin fulla potential. Företagen på landsbygden i Jönköpings län har många olika inriktningar. En av de mest prioriterade arbetsuppgifterna för Länsstyrelsen i Jönköpings län i arbetet för landsbygdsutveckling är att skapa förutsättningar för konkurrenskraftiga och lönsamma företag på landsbygden.

Exempel på investeringar som går att söka stöd för inom delåtgärden är hantverk, rekreationsmöjligheter och turism, råvaruförädling som inte gäller livsmedel och service till landsbygden, mötesplatser, grön rehabilitering samt övriga företag belägna på landsbygden.

8.4.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 300 poäng för de urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 300 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Inom stödet till investeringar för att skapa nya jobb, besöksnäring och diversifiering av landsbygdens näringsliv samt investeringar som underlättar vildsvinsköttets väg till konsument kommer Länsstyrelsen att tillämpa utlysningar. Utlysningarna kommer att äga rum vid ett antal tillfällen under programperioden, till dess att budgeten tar slut. Tidpunkterna för utlysningarna planeras tillsammans med partnerskapet i syfte att säkerställa när och vad marknaden efterfrågar. Ansökningar kommer

att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd.

Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Ansökningar inom stödet till investeringar för att skapa nya jobb och skapa nya jobb inom besöksnäring och diversifiering av landsbygdens näringsliv ska nå minst 300 poäng. Ansökningar inom investeringar som underlättar vildsvinsköttets väg till konsument ska nå minst 200 poäng i urvalskriterierna för att kunna beviljas stöd. Ju högre summa poäng, desto högre möjlighet till stöd. De ansökningar med högst poäng i urvalskriterierna kommer att ges stöd utifrån avsatt budget. För att en ansökan ska kunna ges stöd ska minst två urvalskriterier ge poäng. Om ansökningar behöver särskiljas ges den först inkomna ansökan förtur. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

Nya jobb, besöksnäring och diversifiering av landsbygdens näringsliv

Länsstyrelsen kan komma att göra en utlysning under 2022.

Investeringar som underlättar vildsvinsköttets väg till konsument

Länsstyrelsen kommer att göra en utlysning under 2022.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Vid respektive beslutstillfälle ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- För ansökningar inom nya jobb och skapa nya jobb inom besöksnäring och diversifiering av landsbygdens näringsliv krävs minst 300 poäng från urvalskriterierna för att prioriteras.
- För ansökningar riktade mot vildsvin krävs minst 200 poäng från urvalskriterierna för att prioriteras.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- Om ansökningar med lika poäng behöver särskiljas ges den först inkomna ansökan förtur.
- De ansökningar med högst poäng och som rymmer inom avsatt budget för respektive beslutsomgång kommer att beviljas stöd.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1 och 4.3.2.

8.4.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 6.4, fokusområde 6a)

Urvalskriterierna används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Investeringar för att skapa nya jobb samt skapa nya jobb inom besöksnäring och diversifiering av landsbygdens näringsliv

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
5. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden	1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året	30
6. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö- och klimatmål +2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö- och klimatmålen +1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag	10
7. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas och/eller att nya tjänster erbjuds i området +2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning	10
8. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
9. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen i någon grad +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investering är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
10. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	+1 poäng: Investeringen bidrar till att marknaden i området utvecklas +1 poäng: Investeringen bidrar till att skapa arbetstillfällen +1 poäng: Investeringen gynnar områdets attraktionskraft +2 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål	25
Summa viktning		100

Investeringar som underlättar vildsvinsköttets väg till konsument

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden	1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året	30
2. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål +2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag	10
3. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas och/eller att nya tjänster erbjuds i området +2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning	10
4. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
5. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen i någon grad +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investering är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	+5 poäng: Investeringen använder lokala naturresurser	25
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder för investeringar för att skapa nya jobb samt skapa nya jobb inom besöksnäring och diversifiering av landsbygdens näringliv**1. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden**

Arbetstillfällen ska vara nyskapade och bestående räknat som årsarbetskrafter. Bestående innebär att arbetstillfallet ska finnas kvar på längre sikt, inte bara under projektiden. I detta inkluderas även "egenföretag" (alla företagsformer), där personen helt eller delvis övergår till att arbeta i sitt företag. Ideellt arbete räknas inte som arbetstillfällen. Arbetstillfällen genom underleverantörer med egen F-skattsedel räknas med om de skapats som en direkt följd av investeringen. För urvalskriteriet räknas enbart arbetstillfällen på landsbygden.

- 1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
- 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
- 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
- +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid

En poäng ges om investeringen ger heltidssysselsättning för en person som tidigare har arbetat deltid i företaget. Deltid är mindre än 1720 timmar per år.

3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget

Tre poäng ges om investeringen leder till att företaget kan sysselsätta en ny person på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Personen har inte varit anställd i företaget tidigare.

4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget

Fyra poäng ges om investeringen leder till att mer än en ny person får sysselsättning i företaget på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Berörda personer har inte varit anställda i företaget nyligen.

+1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

Ett extra poäng ges till investeringar som räknas som mer än enbart säsongsarbete.

2. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag

+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål

Två poäng ges till verksamheter som bidrar till de nationella miljö kvalitetsmålen. Det kan till exempel gälla satsningar inom turismsektorn som bidrar till öppna betesmarker, gynnar kulturmiljön eller den biologiska mångfalden. Ett annat exempel är företag som driver restauranger eller säljer mat-hantverk där råvaran är ekologisk, lokalt producerad eller säsongsanpassad. Lokalt producerat räknas som inom eget eller angränsande landskap. Företag som bedriver verksamheter inom energiproduktion och energieffektivisering är andra exempel på företag som är kvalificerade till poängen.

+2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen

Två poäng ges till den som söker stöd om det ingår delar i investeringen som är bra för miljön. Det kan till exempel vara en investering där ett miljöcertifieringssystem ingår.

+1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag

En poäng ges till de företag som med investeringen använder sig av energikällor eller teknik som gör företaget energieffektivt. Det kan till exempel vara investeringar i byggnader, anläggningar och maskiner med fokus på energieffektivitet.

3. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- +3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas och/eller att nya tjänster erbjuds i området
- +2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning

+3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas eller att nya tjänster erbjuds i området

Tre poäng ges till investeringar som medför nya verksamheter i området.

+2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning

Två ges till investeringar som har ett koncept som visar potential att utveckla branschen eller området i en positiv riktning.

4. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare

Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

5. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen

En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen

En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet

Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1

En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1

Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges en extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

Ansökningar från följande företag/investeringar kommer att få 0 poäng för det regionala urvalskriteriet:

- Större företag än mikroföretag. Endast företag som vid tidpunkten för ansökan definieras som mikroföretag, det vill säga företag med 1-9 anställda samt med en balansomslutning eller omsättning som inte överstiger 2 miljoner euro per år kan få poäng inom det regionala urvalskriteriet då de är särskilt prioriterade i länet.
- De investeringar som görs i syfte av enbart underhåll, utbyte av en anläggning eller utrustning mot liknande som i huvudsak har samma funktion, prestanda och egenskap.

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att marknaden i området utvecklas.

Investeringen gynnar den lokala marknadens utbud av varor eller tjänster. Lokal marknad innebär i detta fall marknaden inom länets gränser. Poäng ges till ansökningar där investeringen leder till att landsbygdens resurser; mark eller byggnader används. Det kan handla om råvaruförädling som inte är livsmedel eller att ge service och omsorg.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att skapa arbetstillfällen.

Här ges poäng där investeringen leder till att sysselsättningen ökar och det skapas ett nytt arbetstillfälle i företaget, dock minst 860 timmar. Med ett nytt arbetstillfälle avses att befintligt eller nytt företag nyanställer en person eller att ett nystartat företag ger ett arbetstillfälle för ägaren. Personen har inte varit anställd i företaget tidigare. För poäng förutsätts att företaget ska skapa minst ett nytt arbetstillfälle och en långsiktig lönsam verksamhet.

+1 poäng: Investeringen gynnar områdets attraktionskraft.

Investeringen gynnar service och/eller infrastruktur på landsbygden och därigenom områdets attraktionskraft.

+2 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål.

Affärsplanen visar på att landsbygdens resurser används som grund för turism, boende och företagande eller investeringen bidrar till vidareutveckling och paketering av besöksnäring. Exempelvis investeringar som särskilt uppmärksammar de behov som internationella besökare har eller att investeringen leder till ett utvecklat samarbete inom besöksnäringen i ett geografiskt område.

Bedömningsgrunder för investeringar som underlättar vildsvinsköttets väg till konsument

1. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden

Arbetstillfällena ska vara nyskapade och bestående räknat som årsarbetskrafter. Bestående innebär att arbetstillfället ska finnas kvar på längre sikt, inte bara under projekttiden. I detta inkluderas även "egenföretag" (alla företagsformer), där personen helt eller delvis övergår till att arbeta i sitt företag. Ideellt arbete räknas inte som arbetstillfällen. Arbetstillfällena genom underleverantörer med egen F-skattsedel räknas med om de skapats som en direkt följd av investeringen. För urvalskriteriet räknas enbart arbetstillfällena på landsbygden.

- 1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
- 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
- 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
- +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid

En poäng ges om investeringen ger heltidssysselsättning för en person som tidigare har arbetat deltid i företaget. Deltid är mindre än 1720 timmar per år.

3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget

Tre poäng ges om investeringen leder till att företaget kan sysselsätta en ny person på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Personen har inte varit anställd i företaget tidigare.

4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget

Fyra poäng ges om investeringen leder till att mer än en ny person får sysselsättning i företaget på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Berörda personer har inte varit anställda i företaget nyligen.

+1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

Ett extra poäng ges till investeringar som räknas som mer än enbart säsongsarbete.

2. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag

+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljö kvalitetsmål

Två poäng ges till verksamheter som bidrar till de nationella miljö kvalitetsmålen. Det kan till exempel gälla satsningar inom turismsektorn som bidrar till öppna betesmarker, gynnar kulturmiljön eller den biologiska mångfalden. Ett annat exempel är företag som driver restauranger eller säljer mat-hantverk där råvaran är ekologisk, lokalt producerad eller säsongsanpassad. Lokalt producerat räknas som inom eget eller angränsande landskap. Företag som bedriver verksamheter inom energiproduktion och energieffektivisering är andra exempel på företag som är kvalificerade till poängen.

+2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljö kvalitetsmålen

Två poäng ges till den som söker stöd om det ingår delar i investeringen som är bra för miljön. Det kan till exempel vara en investering där ett miljöcertifieringssystem ingår.

+1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag

En poäng ges till de företag som med investeringen använder sig av energikällor eller teknik som gör företaget energieffektivt. Det kan till exempel vara investeringar i byggnader, anläggningar och maskiner med fokus på energieffektivitet.

3. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- +3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas och/eller att nya tjänster erbjuds i området
- +2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning

+3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas eller att nya tjänster erbjuds i området

Tre poäng ges till investeringar som medför nya verksamheter i området.

+2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning

Två ges till investeringar som har ett koncept som visar potential att utveckla branschen eller området i en positiv riktning.

4. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare

Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen

- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen

En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förbindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen

En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet

Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1

En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1

Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges en extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

+5 poäng: Investering använder lokala naturresurser

Ansökningar som kommer in vid utlysningar inom vildsvinshantering får poäng om de bedöms svara upp mot målen formulerade i utlysningen.

8.4.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

Ansökningar från följande företag kommer inte att få några poäng för det regionala urvalskriteriet:

- Större företag än mikroföretag
- Regionala poäng ges ej till ny- om eller tillbyggnad av uthyrningsstugor – undantag från detta kan prövas om de ingår i annan mer omfattande turistverksamhet och som en del i en full sysselsättning inom turism/upplevelse.

8.4.8. Stödnivå

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande kostnader upp till högsta stödbelopp. I Jönköpings län är högsta stödbelopp 600 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan. I normalfallet begränsas stödtaket till ett:

- företag med samma ägare eller
- partnerföretag eller
- anknutna företag eller
- företag som bedriver verksamhet på samma fastighet.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse¹⁷.

I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

¹⁷ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9. SERVICE, INFRASTRUKTUR OCH ATTRAKTIV LANDSBYGD (ÅTGÄRD 7)

Den här rubriken gäller investeringar som med stor sannolikhet inte skulle genomföras utan stöd, men där den gemensamma nyttan är stor.

Det krav på övrigt offentligt stöd som sedan tidigare finns hos varje handläggande stödmyndighet att dra in, ska vara uppfyllt innan kravet på medfinansiering försvinner. Kravet om offentlig medfinansiering kommer inte att utökas när de nya pengarna tillkommer.

9.1. Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur (7.2/6b)

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget stöd till investeringar i småskalig infrastruktur. Sametinget har egen handlingsplan.

Det finns inga pengar inom åtgärden småskalig infrastruktur under övergångsperioden 2021-2022.

9.1.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur ges till investeringar där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.2). Syftet är att förbättra den småskaliga infrastrukturen på landsbygden för att därigenom ge en ökad livskvalitet och en tryggare utomhusmiljö för de boende på landsbygden. Stöd till sådana investeringar kan med fördel ges när de ligger i anslutning till andra investeringar som fått stöd inom landsbygdsprogrammet (fokusområde 6b).

9.1.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Inom denna delåtgärd för småskalig infrastruktur kan stöd sökas för insatser som ger den lokala befolkningen en säkrare utemiljö och en ökad livskvalitet. Exempel på insatser som kan sökas stöd för är bryggor, vägbelysning, broar, mindre vägar eller pendlingsparkeringar.

Genom investeringar i infrastruktur kan en säkrare utemiljö skapas och livskvaliteten öka för de boende på landsbygden. En väl fungerande infrastruktur kan också gynna bygdens attraktionskraft, både för boende och besökande. Särskilt prioriterat i Jönköpings län är de insatser som gynnar länets infrastruktur och sammanlänkar redan befintlig infrastruktur, investeringar som förstärker eller ansluter till lokala mötesplatser samt investeringar som gynnar bygdens attraktionskraft.

9.1.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för de nationella urvalskriterierna. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska

kunna prioriteras. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

För närvarande är tilldelad budget för åtgärden som berör småskalig infrastruktur slut. Inom nuvarande budget är det därför inte möjligt att bevilja stöd i denna åtgärden för ansökningar inkomna efter den 3 maj 2018.

9.1.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.2, fokusområde 6b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	25
2. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	+1 poäng: Lämplig kompetens finns inom organisationen för det område investeringen avser +2 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen +1 poäng: Den som söker har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	30
3. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+1 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft. +2 poäng: Investeringen gynnar länets infrastruktur och sammanlänkar redan befintlig infrastruktur. +2 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning.	45
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- + 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål

En poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom organisationen som gäller för den investering som organisationen ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+ 2 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen

Två poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Investeringar kan ge påfrestningar på verksamheten, därför är det viktigt att den som söker har kapacitet att genomföra investeringen.

+ 1 poäng: Den som söker har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om organisationen har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för din bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Organisationens kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

3. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

+1 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft.

Ett poäng ges till investeringar som gynnar bygdens attraktionskraft och gör bygden säkrare och mer tillgänglig för besökare och för boende.

+2 poäng: Investeringen gynnar länets infrastruktur och sammanlänkar redan befintlig infrastruktur.

Investeringen bygger vidare på- eller sammanlänkar redan befintlig infrastruktur i länet.

+2 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning.

Två poäng ges till investeringar som förstärker eller ansluter till lokala mötesplatser. Med lokala mötesplatser menas exempelvis olika former av samlingslokaler på orten. Investeringar kan exempelvis vara belysning i anslutning till lokala mötesplatser.

9.1.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.1.8. Stödnivå

Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigande utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse¹⁸ i de fall det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

¹⁸ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.2. Stöd till bredband (7.3/6c)

9.2.1. Övergripande prioriteringar

Det finns inga pengar inom åtgärden stöd för bredband under övergångsperioden 2021-2022.

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till bredband ges i Sverige för att öka tillgången till bredbandsnät med hög överföringskapacitet, så kallade nästa generations accessnät (NGA-nät) på landsbygden. Syftet med stödet är att öka tillgängligheten till, användning av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik i landsbygdsområdena (delåtgärd 7.3, fokusområde 6c).

9.2.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Enligt den nationella Bredbandsstrategin, som beslutades 2009, ska 90 procent av Sveriges hushåll och företag ha tillgång till bredband med hastighet på minst 100 Mbit/s till år 2020. Post- och telestyrelsen mäter årligen tillgången till snabbt bredband och resultatet finns tillgängligt på webbplatsen www.bredbandskartan.se. Vid programperiodens start återstod det utbyggnad till cirka 77 670 hushåll och 20 750 arbetsställen i Jönköpings län fram till år 2020 för att 90 procent av länets hushåll och arbetsställen ska ha tillgång till snabbt bredband. Framst sker utbyggnaden marknadsmässigt men stöd får lämnas till områden där marknadsmässig utbyggnad inte är att vänta. Vid senaste revideringen av den nationella bredbandsstrategin beslutade regeringen att höja målsättningen så att 95 procent av Sveriges hushåll och företag ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s 2020, och ett helt uppkopplat Sverige till 2025.

Nedan är en tabell över tillgång till bredband 2019 uppdelat per kommun i Jönköpings län.

Faktisk tillgång till minst 100 Mbit/s

	Tätort/småort		Landsbygd	
	Befolkning	Arbetsställen	Befolkning	Arbetsställen
Jönköpings län	82%	85%	53%	58%
Aneby	74%	82%	76%	83%
Eksjö	68%	79%	65%	72%
Gislaved	83%	82%	69%	75%
Gnosjö	77%	78%	59%	65%
Habo	82%	77%	26%	29%
Jönköping	86%	87%	35%	37%
Mullsjö	64%	68%	7%	9%
Nässjö	64%	75%	48%	53%
Sävsjö	66%	75%	64%	75%
Tranås	89%	92%	43%	52%
Vaggeryd	76%	84%	54%	53%
Vetlanda	76%	88%	47%	50%
Värnamo	96%	95%	72%	77%

Källa: Post-och telestyrelsen, PTS mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2019. Avser situationen 1 oktober 2019.

I länets landsbygder är det en lägre andel av hushållen och företagen som har tillgång till snabbt bredband. Möjligheten till bredbandsuppkoppling på landsbygden skiljer sig mycket åt mellan de 13 kommunerna i länet. Tillgång till bredband har stor betydelse för boende, företagande samt tillgång till olika former av service på landsbygden. Målet med denna åtgärd är utbyggnad av snabbt bredband.

I bredbandsstödet används bara gemensamma nationella prioriteringar. Samtliga kommuner i Jönköpings län har någon form av bredbandsstrategi och de projekt som beviljas stöd ska bidra till att uppfylla kommunens mål för bredbandsutbyggnad.

9.2.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

En beslutsomgång består av följande fyra delar:

- Ansökningsperiod – tidsintervallet då ansökningar samlas in
- Urval – ansökningar poängsätts och prioriterade ansökningar väljs ut utifrån urvalskriterierna
- Handläggning - handläggning och komplettering av prioriterade ansökningar
- Beslutstillfällen – Länsstyrelsen fattar löpande beslut på de ansökningar som är prioriterade förutsatt att de klarar övrig laglighetsprövning

Ansökningar kommer att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd. Inom varje beslutsomgång sker urvalsprocessen vid ett visst tillfälle utifrån urvalskriterierna. Därefter handläggs, kompletteras och beslutas de prioriterade ansökningarna löpande inom respektive beslutsomgång. Datum för ansökningsperioder finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Enligt senaste marknadsanalysen från 2018 ska Länsstyrelsen aktivt söka efter och utreda aktuell marknadsinformation innan stöd kan beviljas. Detta kommer att göras i samråd med den regionala bredbandskoordinatören. I samband med detta kommer bredbandskoordinatören att ges möjlighet att ge ett utlåtande angående möjligheten i respektive område till utbyggnad på marknadsmässiga grunder inom tre år.

Medel har tillförts i omgångar under perioden och dessa fördelas omgående till en egen beslutsomgång.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Vid respektive beslutstillfälle ska Länsstyrelsen hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar med minst 350 poäng från nationella urvalskriterier kan beviljas stöd i respektive beslutsomgång i mån av tillgång till medel.
- Ansökningar med mindre än 350 poäng avslås.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- När pengarna i en beslutsomgång inte räcker, se avsnitt 4.3.1 och 4.3.2.

9.2.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.3, fokusområde 6c)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Det finns bara nationella urvalskriterier för bredband. Urvalskriterierna syftar till att prioritera kostnadseffektiva projekt med god genomförandekapacitet. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en

bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet ger hög anslutningsgrad till bredbandsnätet	1 poäng: 50 – 74 procent anslutna inom avgränsat område för projektet. 3 poäng: 75 – 84 procent anslutna inom avgränsat område för projektet. 5 poäng: 85 procent eller fler anslutna inom avgränsat område för projektet.	45
2. Projektet har ett högt antal möjliga anslutningar till bredbandsnätet	2 poäng: 20 - 49 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet. 3 poäng: 50 - 99 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet. 4 poäng: 100 – 199 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet. 5 poäng: Minst 200 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet.	40
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen	+1 poäng: Likviditeten för projektets genomförande är tryggad. +1 poäng: Det finns en projektledare utsedd för projektet. +1 poäng: Det finns en ekonomiansvarig utsedd för projektet. +1 poäng: Det finns en upphandlingskunnig utsedd för projektet. +1 poäng: Det finns en person med relevant teknisk utbildning eller erfarenhet i projektet.	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

För stöd till bredband finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

1. Projektet ger hög anslutningsgrad till bredbandsnätet

Syftet med prioriteringen är att öka kostnadseffektiviteten i projekten. I det här sammanhanget betyder det att bredbandsnätet blir billigare per anslutning om det är många som väljer att koppla upp sig. Genom att beräkna anslutningsgraden på hushåll (= permanentbostäder) styr också urvalskriteriet på ett tydligt sätt mot indikatorn för delätgården som är antal personer som får tillgång till bredband. Så här beräknas anslutningsgraden:

Beräknat antal anslutna hushåll/totalt antal hushåll inom avgränsat område för projektet

* 100 = anslutningsgrad i %

Hushåll = permanentboende = hushåll med folkbokförda

2. Projektet har ett högre antal möjliga anslutningar till bredbandsnätet

Syftet med prioriteringen är att få projekt som omfattar ett lite större område. Det är bra ur kostnadseffektivitetssynpunkt om projekten inte blir alltför små och syftar också till att områden avgränsas på ett klokt sätt så att inte ”vita fläckar” uppstår mellan områdena.

Som möjlig anslutning räknas hushåll det vill säga permanentbostäder med folkbokförda. I ett flerbostadshus räknas varje lägenhet som en anslutning.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

Prioriteringen syftar till att få projekt som kommit långt i sin planering. Projektet har samlat personer med den kompetens som behövs för att kunna genomföra projektet. En säkrad finansiering av projektet minskar risken för problem med likviditeten som kan leda till stopp i arbetet.

Den kompetens som krävs kan komma från utbildning eller att personen har jobbat med liknande arbetsuppgifter. Personerna ska vara namngivna i ansökan.

Likviditeten är tryggad om det finns ett:

- Lånelöfte om det är en förening eller organisation (som inte är företag eller myndighet) som genomför projektet.
- Lånelöfte om det är ett företag som genomför projektet. Om företaget har likviditet att genomföra projektet utan externa lån kan lånelöftet ersättas av ett intyg från företaget.
- Om det är en kommun eller annan myndighet som genomför projektet behövs inget intyg eller lånelöfte. En kommun eller myndighet får alltid ett poäng.

Den som genomför projektet är den som är projektägare och alltså står som sökande.

Kompetensen ska styrkas med:

Oavsett vem som står som genomför projektet, står som sökande, ska de personerna vara namngivna i ansökan. Kompetensen beskrivs i kort förklaring för varje person. Kompetensen kan bestå av utbildning, arbetslivserfarenhet eller erfarenhet från föreningsarbete. Kompetensen behöver inte styrkas av underlag som t ex arbetsgivarintyg eller utbildningsintyg.

9.2.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

Det finns inte några regionala prioriteringar inom bredband.

9.2.8. Stödnivå

Stödnivån i länet är anpassad till de regionala förutsättningarna utifrån gemensamma riktlinjer som tagits fram av Jordbruksverket. Samma stödnivå används för alla projekt som beviljas stöd inom länet. Följande faktorer har vägts samman:

- bredbandsnätets storlek, som utgår från antal personer per kvadratkilometer i länets olika kommuner,
- markförhållanden, som speglas av andelen åkermark, betesmark, skog inklusive berg, myrar, mossar och liknande svåra marker samt andelen sjöar och vattendrag i länet.
- historiska kostnader för bredbandsinvesteringar under åren 2010-2013 hämtade från bredbandsstödet i landsbygdsprogrammet 2007-2013. Riktlinjen syftar till att den privata insatsen i genomsnitt ska vara likvärdig kostnaden för en uppkoppling i tätort.
- tillgång till marknadsaktörer i länet och vilka affärsmodeller de erbjuder. Brist på aktiva marknadsaktörer kan motivera en högre stödnivå.

I Jönköpings län är procentsatsen för stöd 60 procent. En och samma stödprocent tillämpas i alla bredbandsprojekt inom länet. Det grundas huvudsakligen på att 12 av 13 kommuner har en befolkningstäthet på fler än 15 personer per kvadratkilometer samt att 80 procent av länet består av skog (inklusive berg, myrar, mossar och liknande marker). Enligt SCB är befolkningstätheten i Jönköpings län 33 invånare per kvadratkilometer, vilket är något högre än befolkningstätheten i riket som är 23,9 invånare per kvadratkilometer.

Utifrån analyser från avslutade projekt från landsbygdsprogrammet 2007-2013, anses 60 procent vara en skälig stödnivå för att kostnaden per fastighet ska vara rimlig samt för att kostnadseffektiva projekt ska gynnas. Den privata insatsen beräknas bli mellan 15 000 och 25 000 kronor med en stödnivå på 60 procent. Se även uträkning av stödandel för bredband i bilaga 4. För att nå en hög anslutningsgrad i Jönköpings län är det av stor vikt att kostnaden per fastighet ska vara rimlig och likvärdig kostnaden för uppkoppling i tätorter.

Länsstyrelsen bedömer att tillgången till aktiva marknadsaktörer är god för fortsatt bredbandsutbyggnad. Länsstyrelsen i Jönköpings län har sett ett stort engagemang från byalagen och andra aktörer så som kommunala bolag genom att antalet ansökningar ökat markant jämfört med tidigare programperiod. Det kan bland annat förklaras av att länets kommuner har eller arbetar med att ta fram en bredbandsstrategi samt att de flesta har tillsatt en kommunal Bredbandskoordinator. De främsta aktörerna inom länet är stadsnät och bredbandsföreningar. Det finns en tydlig variation inom länet på hur kommunerna har valt att hantera bredbandsfrågan. Det har resulterat i att ett flertal olika affärsmodeller används, vilket kan innebära utmaningar för regional samordning något som i framtiden kan påverka tillgången på marknadsaktörer.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. Högsta stödbelopp är 10 miljoner euro per projekt.

Övrigt offentligt stöd är inte aktuellt i den här åtgärden.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

9.3. Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden (7.4/6b)

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget stöd till investeringar i service och fritid. Det gäller då idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler. Sametinget har egen handlingsplan.

9.3.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till investeringar i service och fritid ges till investeringar där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.4). Syftet med stödet är att skapa och behålla service på landsbygden. Det kan vara kommersiell och viss offentlig service, servicepunkter där flera olika typer av service finns samlat, men också investeringar för att skapa bra möjligheter för idrott och fritid samt samlingslokaler, vilket gynnar både boende och besökare (fokusområde 6b).

9.3.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Syftet med delåtgärden är att gynna lokal service för landsbygdsbefolkningen genom investeringar som är till allmän nytta. För att bibehålla en levande landsbygd ska stöd inom denna delåtgärd bidra till utvecklingen av lokal service för landsbygdsbefolkningen.

Inom delåtgärden finns det ett flertal möjliga insatser att söka stöd för. Insatser som kan beviljas stöd ska tillgodose landsbygdsbefolkningen och besökande med lokal service eller möjligheter till en attraktiv fritid. Det kan vara utveckling av dagligvaruhandel och drivmedelsanläggningar eller verksamheter som erbjuder mat kombinerat med annan verksamhet. Ytterligare exempel på stöd som kan sökas inom åtgärden kan vara system för att underlätta för gemensam pendling eller andra metoder för utveckling av logistik och distribution för att öka utbudet av service. Stöd kan även sökas för investeringar för idrotts- och fritidsverksamhet samt samlingslokaler.

Inom Jönköpings län prioriteras särskilt samverkanslösningar mellan olika aktörer, så som mellan kommersiell och offentlig service, service där exempelvis en dagligvaruhandel utökar serviceutbudet för landsbygdsbefolkningen alternativt samarbete mellan olika verksamheter för synergieffekter. För att bevara länets befintliga natur- och kulturmiljöer, samt för att nyttja redan befintliga besöksmål och rekreationsplatser prioriteras investeringar i områden där det finns ett natur- eller kulturvärde.

9.3.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Beslutsomgångar och urval av ansökningar för investeringar i kommersiell och viss offentlig service

Inom detta insatsområde räknar Länsstyrelsen endast med ett fåtal ansökningar per kvartal. Dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar på landsbygden är prioriterade i Jönköpings län. Det är angeläget att behålla den service som de erbjuder på landsbygden. Handläggningstiden beräknas bli kortare genom att ärendena handläggs löpande. Beslutsomgångar används därför inte för detta insatsområde. Kravet för ansökningarna är att de ska uppnå minst 200 poäng för urvalskriterierna. På detta sätt säkerställs ett bra urval av ansökningar trots ett begränsat antal ansökningar.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Mer information om stödet finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Beslutsomgångar och urval av ansökningar för investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler

För investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler hanteras ärendena löpande. Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Ansökningar med mindre än 200 poäng avslås. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. Det innebär att ansökningar som uppfyller villkoren samt får poäng över lägsta poängnivå för urvalskriterier kan beviljas stöd. Mer information om stödet finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Budgeten inom åtgärden är uppdelad med en budget inom idrotts- och fritidsanläggningar och en budget inom samlingslokaler.

Det finns inga pengar inom åtgärden för samlingslokaler under övergångsperioden 2021-2022

9.3.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.4, fokusområde 6b)

Urvalskriterierna används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier för investeringar i kommersiell och viss offentlig service

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	10
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer 3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom området +1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	15
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
4. Investeringen har tydliga mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	15

5. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+1 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen +2 Investeringen bidrar till att bibehålla eller skapa nya arbetstillfällen +2 poäng: Investeringen görs i mikroföretag +2 Investeringen går till en särskild prioriterad butik/ drivmedelsanläggning	40
Summa viktning		100

Nationella och regionala urvalskriterier för investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	10
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer 3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom området +1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	15
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
4. Investeringen har tydliga mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna +1 poäng: Insatsen utökar aktivitetsutbudet på landsbygden.	15
5. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+1 poäng: Investeringen bidrar till att fler verksamheter kan samnyttja lokalen/anläggningen. +2 poäng: Investeringen görs för en möteslokal på orten. +1 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft. +1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet.	40
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Bedömningsgrunder för investeringar i kommersiell och viss offentlig service

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- + 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål

- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 2 poäng: *Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål*

Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Två poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Det är framför allt miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö som kommer vara viktigt vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljö kvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljö kvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.sverigesmiljomal.se.

God bebyggd miljö

– en långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur har utvecklats både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse samtidigt som byggnader är hållbart utformade,

– städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor,

– den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur

+ 1 poäng: *Investeringen har en energieffektiv lösning*

Eftersom energieffektivisering är viktigt får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift ett extra poäng.

+ 1 poäng: *Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen*

Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på

<https://www.raa.se/samhallsutveckling/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/forsta-fragan-vad-ar-kulturmiljo/> + 1 poäng: *Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken*

Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på <http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/>

2. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

- 1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
- 3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första i området
- +1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

När det gäller innovation kan man se till vad för service som ska förmedlas. Det kan handla om ny kunskap om produkter eller metoder för service. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i servicen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, dvs. alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen.

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området.

1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer

Poängen ges till de investeringar som förbättrar servicen i området och samtidigt har en innovativ inriktning som behöver spridas. Det kan vara servicelösningar som har innovativa funktioner, till exempel provtagningsverksamheter eller servicelösningar för posthantering eller bredare aktivitetsutbud.

3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första i området

En produkt, vara eller tjänst kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området. Tre poäng ges t.ex. till nya lösningar för hur man kombinerar olika typer av service eller bredare aktivitetsutbud.

+1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas

Poängen ges till de ansökningar som visar att det på platsen kommer tillhandahållas service. Det kan till exempel vara dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.

Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning. En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Projektet har tydliga mål.

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna
- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

5. Det finns ett identifierat behov av projektet.

+1 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen

Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen som sträcker sig efter projektens slut. Hur denna plan kan se ut är beroende av vilken typ av investering det rör sig om.

+2 poäng: Investeringen bidrar till att behålla eller skapa nya arbetstillfällen

Med ett nytt arbetstillfälle avses att befintliga eller nytt företag nyanställer en person eller att ett nystartat företag ger ett arbetstillfälle för ägaren. Med bevarat arbetstillfälle avses att totalt antal arbetade timmar i företaget blir minst lika många efter investeringen som före investeringen. Nystartade företag även inkluderat obemannade butiker ges detta poäng.

+2 poäng: Investeringen görs i mikroföretag.

Investeringen genomförs i företag som vid tidpunkten för ansökan definieras som mikroföretag, det vill säga företag med 1-9 anställda samt med en balansomslutning eller omsättning som inte överstiger 2 miljoner euro per år.

+2 Investeringen går till en särskild prioriterad butik/ drivmedelsanläggning

Butiken/drivmedelsanläggningen är ensam på orten, med ett avstånd på minst en mil till nästa butik/drivmedelsanläggning.

Bedömningsgrunder för investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- + 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål

Poängen ges till de investeringar som förbättrar servicen i området och samtidigt har en innovativ inriktning som behöver spridas. Det kan vara servicelösningar som har innovativa funktioner, till exempel provtagningsverksamheter eller servicelösningar för posthantering eller bredare aktivitetsutbud.

3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första i området

En produkt, vara eller tjänst kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området. Tre poäng ges t.ex. till nya lösningar för hur man kombinerar olika typer av service eller bredare aktivitetsutbud.

+1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas

Poängen ges till de ansökningar som visar att det på platsen kommer tillhandahållas service. Det kan till exempel vara dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen

Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Projektet har tydliga mål.

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna

- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

5. Det finns ett identifierat behov av projektet.

+1 poäng: Insatsen utökar aktivitetsutbudet på landsbygden.

Investeringen innebär att aktivitetsutbudet ökar på orten. Det kan exempelvis vara idrotts- eller fritidsanläggningar eller samlingslokaler.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att fler verksamheter kan samnyttja lokalen/ anläggningen.

Investeringen bidrar till att flera olika aktiviteter kan samnyttja anläggningen, t.ex. flera olika idrotts- genrer, fritidsaktiviteter eller möten. Det ger möjlighet till ett högre utnyttjande.

+2 poäng: Investeringen görs för en möteslokal på orten

Investeringen har ett tydligt syfte att sammanföra olika grupper av människor, exempelvis äldre, unga och utlandsfödda. Särskild prioritet ges till de satsningarna med syfte att öka integrationen av nyanlända i samhället.

+1 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft.

Investeringen leder till att bygdens attraktionskraft ökar, både för besökande och för permanent boende.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet.

Investeringen leder till att fler människor, boende på orten och besökande lättare kan ta sig till- och nyttja investeringen.

9.3.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.3.8. Stödnivå

Stödnivå för investeringar i kommersiell service

1. Stöd ges till 50 procent av stödberättigande utgifter om det inte finns särskilda skäl enligt punkt två. Stöd beviljas inte till dessa ansökningar om stöd om stödet är mindre än 50 000 kronor.

2. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter om någon av punkterna nedan är uppfyllda, vilket ses som särskilda skäl. Stöd beviljas inte till dessa ansökningar om stöd om stödet är mindre än 30 000 kronor.

1. investeringar i förbättrad tillgänglighet
2. investering vid uppstart av nedlagd butik
3. investeringar för bättre miljö och klimat som exempelvis energieffektivisering
4. investeringar för att komplettera ett försäljningsställe med andra grundläggande servicefunktioner som exempelvis olika typer av ombudsverksamheter så som post- och paket- hantering eller apotek
5. försäljningsstället ryms inom prioriterat område i länsstyrelsens handlingsplan utifrån de regionala serviceprogrammen.

En ersättningsinvestering för kyl- och frysutrustning kan ges 90 procent i stöd om den kan motiveras utifrån någon av punkterna 1-4 ovan.

Övrigt offentligt stöd är inte aktuellt för investeringar i kommersiell service.

I Jönköpings län är högsta stödbelopp 600 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse¹⁹ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stödnivå för investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler

Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigande utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter för övriga fall. Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter för dessa övriga investeringar.

I Jönköpings län är högsta stödbelopp 700 000 kronor per stödmottagare. En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse²⁰ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

¹⁹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

²⁰ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.4. Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation (7.5/6b)

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation. Sametinget har egen handlingsplan. Det finns inga pengar inom åtgärden under övergångsperioden 2021-2022.

9.4.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till investeringar ges där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.5). Syftet med stödet är att utifrån landsbygdens resurser skapa möjligheter för rekreation för allmänheten och förbättra möjligheterna till turism (fokusområde 6b).

9.4.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Inom denna åtgärd kan stöd sökas för investeringar som är fria för allmänheten att använda. Utifrån landsbygdens resurser och förutsättningar kan stöd sökas för rekreation och förbättring av möjligheter för turism. Exempel på stöd som går att söka är olika former av infrastruktur så som leder för vandring, kanot eller cykel, bad- och lekplatser. Exempel på turistinformation är broschyurer eller skyltar för att locka turister till det aktuella området.

Jönköpings län är det fjärde största resmålet inom Sverige för affärsresor och det finns väl etablerade besöksmål för turism och friluftsliv. I och med den ökade urbaniseringen i landet ses även trender på ökad naturturism. Ett av de väl etablerade besöksmålen i Jönköpings län är Visingsö, här finns rika möjligheter till rekreation, natur- och kulturupplevelser.

9.4.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

För investeringar inom infrastruktur för rekreation och turism hanteras ärendena löpande. Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. Det innebär att ansökningar som uppfyller villkoren samt får poäng över lägsta poängnivå för urvalskriterier kan beviljas stöd. Mer information om stödet finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Inom åtgärden krävs minst 200 poäng för bifall.

9.4.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.5, fokusområde 6b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	10
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och be- höver spridas mer 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	15
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kun- skap som är relevant för den sökta investeringen. 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
4. Investeringen har tydliga mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskriv- ning där tydliga mål med investeringen finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	15
5. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+2 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet. +3 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål.	40
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- +1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Två poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Nedan beskrivs de miljö kvalitetsmål som är vanligast vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljö kvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljö kvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålportalen, www.sverigesmiljomal.se.

Levande sjöar och vattendrag

– strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Hav i balans samt levande kust och skärgård

– havs-, kust och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Myllrande våtmarker

– våtmarkernas värde för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Levande skogar

– skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna

Ett rikt odlingslandskap

– odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor

Storslagen fjällmiljö

– fjällmiljöers värden för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

God bebyggd miljö

– städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor,

– kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och att det finns attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar,

– det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet,

– den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur,

+ 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen

Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på

<https://www.raa.se/samhallsutveckling/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/forsta-fragan-vad-ar-kulturmiljo/>

+ 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på

<http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/>

2. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen

När det gäller innovation kan man se om investeringen avser nya aktiviteter i området eller ny information om området eller platsen. Det kan handla om ny kunskap om området eller platsen. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i de nya insatserna är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, dvs. alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen.

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- *2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.*
- *4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.*
- *+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning*

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.

Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

5. Projektet har tydliga mål

- *3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna*
- *5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna*

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

+2 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet.

Investeringen gör det lättare att ta sig till, från, och stanna vid och upptäcka destinationer.

+3 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål.

Investeringen bidrar till att fler besöker landsbygden, ökar aktivitetsutbudet på landsbygden samt nyttjar landsbygdens resurser. Investeringen kan även bidra till att förlänga turistsäsongen.

9.4.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.4.8. Stödnivå

Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigande utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse²¹ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd för röjning och skyltning till stigar och leder genom skog och mark ges i form av enhetskostnad:

Ersättningsnivå

950 kronor per 100 meter i skog som behöver röjas

600 kronor per 100 meter i öppen mark som behöver röjas

100 kronor per 100 meter i mark som inte behöver röjas, som vägar, tydliga stigar eller andra ytor där det enda som krävs är skyltning.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

²¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.5. Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö (7.6/6b)

Förutom länsstyrelsen finns det fler myndigheter som handlägger stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö. Det är Sametinget och Jordbruksverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

9.5.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd ges till investeringar där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.6). Syftet med stödet är att bevara och utveckla de värden som är förknippade med olika geografiska områdens attraktivitet. Eftersom stödet bidrar både till lokal utveckling och att nå nationella miljökvalitetsmål bidrar åtgärden också till kollektiva nyttigheter (fokusområde 6b).

I delåtgärd 7.6 finns också 4 miljöinvesteringar. Du hittar dem i kapitel 7. Det beror på att det finns miljöinvesteringar även i delåtgärd 4.4 och vi har valt att samla alla miljöinvesteringar i samma kapitel.

9.5.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Natur- och kulturmiljöer är en viktig del av Jönköpings läns historia och vittnar om våra förfäders arbete med att bruka jorden. Detta arbete har skapat kulturspår som även är värdefulla miljöer för många växt- och djurarter, till exempel odlingsrösen, hamlade träd och hävdade ängs- och betesmarker. Drygt 1 500 arter, nästan åtta procent, av de arter som helt eller delvis är knutna till odlingslandskapet finns med på den svenska rödlistan för hotade och missgynnade arter²². För att hejda förlusten av biologisk mångfald och vända den negativa utvecklingen krävs fortsatt skötsel och restaurering av natur- och kulturmiljöer odlingslandskapet. Inventeringar har ökat kunskapsläget om naturtyper och arter och det finns numera ett bra underlag att utgå ifrån när det gäller prioritering av trakter för restaurering. För att värna om de traditionella hantverken är det viktigt att använda rätt metoder och material vid restaurering och underhåll.

Jönköpings län har en rik natur- och kulturmiljö som Länsstyrelsen arbetar för att bevara och återställa. I länet finns exempelvis Visingsö som har ett riksintresse gällande friluftsliv, natur- och kulturmiljö. Med sina fysiska lämningar visar ön på en rik historia och här finns möjligheter till rekreation samt natur- och kulturupplevelser. Trä- och Möbelindustrins historia påverkar dagens utveckling inom möbelindustrin positivt. Industrins byggnader är till exempel med i länets kulturmiljöprofil. Kulturreseervaten Åsens by i Aneby kommun och Högarps by i Vetlanda kommun är restaurerade miljöer både vad gäller bebyggelse och kulturlandskap. Båda byarna har befintliga vandringsleder och möjlighet att utveckla dessa finns. Ytterligare exempel är Linneryd, ett Natura-2000 område med värdefull naturmiljö och vandringsleder för allmänheten. Östra Vätterbranterna är ett biosfärområde som både har höga biologiska värden och höga kulturhistoriska värden. Biosfärområdet har fått sina säregna värden bland annat tack vare den varierande topografin och människans odlade av marken. I övre Emådalen, i den sydöstra delen av länet, finns höga natur- och kulturvärden och omfattar bland annat Högarps by. Skiröbygden är en annan trakt i områden som med sin rika artrikedom har påverkats av Emåns historiska funktion som spridningsväg för arter. Emån har även fungerat som ett viktigt nav för människans etablering i området dels som en viktig källa till vatten men även för etablering av industrier och andra näringar.

Syftet med stödet är att ge stöd till aktiviteter och investeringar som är kopplade till underhåll, bevarande och restaurering av natur- och kulturmiljö i bygder, på landsbygden samt områden med höga natur- och kulturmiljöer. Stöd ges exempelvis till investeringar i byggnader, inklusive överlops-

²² <http://www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/artdatatabanken/arter/rodlistan/>

byggnader, kulturmiljöer, muséer samt för att öka tillgängligheten för allmänheten genom utsiktstorn, skyltar och röjning. Det går även att söka stöd för projekt som syftar till att bevara och utveckla immateriellt kulturarv, exempelvis bevarande av historia, seder och hantverkskunnande.

I Jönköpings län prioriteras särskilt de insatser som bidrar till bevarande, användning och utveckling av områden som har både höga kultur- och naturvärden. Insatser som innebär möjligheter till rekreation ges också hög prioritet i länet, det vill säga insatser som vårdar höga natur- och kulturvärden och samtidigt ger möjlighet till rekreation för allmänheten. Insatserna ska även bidra till att nå många av miljömålen, bland annat Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, Levande sjöar och vattendrag och Myllrande våtmarker.

Investeringsstödet kan sökas av organisationer och föreningar, företag inkluderat jordbruksföretag samt myndigheter på lokal-, regional- och nationell nivå.

9.5.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

För detta stöd hanteras ärendena löpande eftersom Länsstyrelsen räknar med ett relativt lågt söktryck. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut och försena genomförandet. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsätts utifrån nedanstående urvalskriterier. Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras. Det innebär att ansökningar som uppfyller villkoren samt får poäng över lägsta poängnivå för urvalskriterier kan beviljas stöd. Mer information om stödet och tidpunkter för handläggning finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Inom utveckling av natur- och kulturmiljöer krävs minst 300 poäng för bifall.

Inom utveckling av kulturhistoriska byggnader- hembygdsgårdar krävs minst 200 poäng för bifall.

9.5.6. Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 6b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella och regionala urvalskriterier för utveckling av natur- och kulturmiljöer

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen/åtgärden bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatomål.	+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone 1 nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	25
2. Investeringen/åtgärden bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området 4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept	10

3.	Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen/åtgärden	+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen. 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
4.	Investeringen/åtgärden har tydliga mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	10
5.	Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	5 poäng: Investeringen bidrar till att nå regionala mål och strategier. 3 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål.	40
Summa viktning			100

Nationella och regionala urvalskriterier för utveckling av kulturhistoriska byggnader-hembygdsgårdar

Nationella urvalskriterier med regionalt anpassat kriterium	Poängsättning	Viktning	
1. Investeringen/åtgärden bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone 1 nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	25	
2. Investeringen/åtgärden bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området 4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	10	
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen/åtgärden	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen. 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15	
4. Investeringen/åtgärden har tydliga mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	10	
5. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	2-3 poäng: Investeringen bidrar till att bevara, restaurera eller utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader. +1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet. +1 poäng: Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap.	40	
Summa viktning			100

Bedömningsgrunder för utveckling av natur- och kulturmiljöer

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- + 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning

- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 1 poäng: *Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål*

Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Ett poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Nedan beskrivs de miljö kvalitetsmål som är vanligast vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljö kvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljö kvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.sverigesmiljomal.se.

Levande sjöar och vattendrag

- sjöar och vattendrags natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns, och
- strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Hav i balans samt levande kust och skärgård

- havs-, kust- och skärgårdslandskapens natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- havs-, kust och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Myllrande våtmarker

- våtmarkernas natur- och kulturvärden i ett landskapsperspektiv är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- våtmarkernas värde för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Levande skogar

- skogens biologiska mångfald är bevarad i samtliga naturgeografiska regioner och arter har möjlighet att sprida sig inom sina naturliga utbredningsområden som en del i en grön infrastruktur,
- natur- och kulturmiljövärden i skogen är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna

Ett rikt odlingslandskap

- odlingslandskapet är öppet och variationsrikt med betydande inslag av hävdade naturbetesmarker och slätterängar, småbiotoper och vattenmiljöer, bland annat som en del i en grön infrastruktur som erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växt- och djurarter,
- biologiska värden och kulturmiljövärden i odlingslandskapet som uppkommit genom långvarig traditionsenlig skötsel är bevarade eller förbättrade,
- kultur- och bebyggelsemiljöer i odlingslandskapet är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor

Storslagen fjällmiljö

- fjällmiljöer med höga natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- fjällmiljöers värden för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

God bebyggd miljö

- det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet,
- det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas,
- den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur

Ett rikt växt- och djurliv

- det biologiska kulturarvet är förvaltats så att viktiga natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar finns för ett fortsatt bevarande och utveckling av värdena,
- tätortsnära natur som är värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden värnas och bibehålls samt är tillgänglig för människan

+ 1 poäng: *Investeringen har en energieffektiv lösning*

Eftersom energieffektivisering är viktigt får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift 1 extra poäng.

+ 2 poäng: *Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen*

Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på <https://www.raa.se/samhallsutveckling/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/forsta-fragan-vad-ar-kulturmiljo/>

+ 1 poäng: *Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken*

Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på <http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/>

2. Investeringen/åtgärden bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan i vid bemärkelse betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde.

- 2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området
- 4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

Eftersom syftet med stödet är lokal utveckling, ska ansökningar som bidrar till att nya aktiviteter och upplevelser skapas prioriteras.

Två poäng ges om konceptet är nytt för området. Det kan vara t.ex. historiska byggnader som inte varit i bruk alls eller att man startar upp nya verksamheter som inte tidigare finns i bygden. Det kan också vara insatser inom natur- och kulturmiljöer som bidrar till att förutsättningarna för t.ex. turism eller rekreationsmiljöer förbättras påtagligt i området.

Fyra poäng ges om konceptet är unikt i ett bredare perspektiv. Till exempel nya koncept för att använda hembygdsgårdar eller natur- eller kulturmiljöer som används i sociala sammanhang.

2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området

Två poäng ges för investeringar och åtgärder som innebär en nyhet för området och som ger ny livskraft till landsbygden.

4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept

Fyra poäng ges för investeringar/åtgärder som kan betraktas som unika i ett större perspektiv.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen/åtgärden

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen

Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Projektet har tydliga mål

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna
- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

5. Det finns ett identifierat regionalt behov av projektet

5 poäng: Investeringen bidrar till att nå regionala mål och strategier.

Investeringen bidrar till regionala satsningar som är aktuella vid Länsstyrelsen. Aktuella satsningar kan ses på Länsstyrelsens webbplats, så som;

- En samlande kraft. Landskapsstrategi för biologisk mångfald i Jönköpings län (2014:8)

- Strategi för skyddsvärda träd i Jönköpings län
- Plan för grön infrastruktur
- Kulturmiljöprofil
- Åtgärdsprogram för hotade arter (Finns för arter och biotoper)
- Odlingslandskapets biologiska mångfald (2011:18)
- Landskapskonventionen
- Från GIS-skikt till våtmark – Planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i Jönköpings län

3 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål.

Affärsplanen visar på att landsbygdens resurser används som grund för turism, boende och företagande eller investeringen bidrar till vidareutveckling och paketering av besöksnäring.

Bedömningsgrunder för utveckling av kulturhistoriska byggnader- hembygdsgrändar

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- + 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål

Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Ett poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Nedan beskrivs de miljö kvalitetsmål som är vanligast vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljö kvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljö kvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.sverigesmiljomal.se.

Levande sjöar och vattendrag

– sjöar och vattendrags natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns, och

– strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Hav i balans samt levande kust och skärgård

– havs-, kust- och skärgårdslandskapens natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,

– havs-, kust och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Myllrande våtmarker

– våtmarkernas natur- och kulturvärden i ett landskapsperspektiv är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,

– våtmarkernas värde för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Levande skogar

– skogens biologiska mångfald är bevarad i samtliga naturgeografiska regioner och arter har

möjlighet att sprida sig inom sina naturliga utbredningsområden som en del i en grön infrastruktur,

- natur- och kulturmiljövärden i skogen är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna

Ett rikt odlingslandskap

– odlingslandskapet är öppet och variationsrikt med betydande inslag av hävdade naturbetesmarker och slåtterängar, småbiotoper och vattenmiljöer, bland annat som en del i en grön infrastruktur som erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växt- och djurarter,

- biologiska värden och kulturmiljövärden i odlingslandskapet som uppkommit genom långvarig traditionsenlig skötsel är bevarade eller förbättrade,
- kultur- och bebyggelsemiljöer i odlingslandskapet är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor

Storslagen fjällmiljö

- fjällmiljöer med höga natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
- fjällmiljöers värden för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

God bebyggd miljö

- det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet,
- det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas,
- den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur

Ett rikt växt- och djurliv

- det biologiska kulturarvet är förvaltats så att viktiga natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar finns för ett fortsatt bevarande och utveckling av värdena,
- tätortsnära natur som är värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden värnas och bibehålls samt är tillgänglig för människan

+ 1 poäng: *Investeringen har en energieffektiv lösning*

Eftersom energieffektivisering är viktigt får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift 1 extra poäng.

+ 2 poäng: *Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen*

Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljösmål på <https://www.raa.se/samhallsutveckling/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/forsta-fragan-vad-ar-kulturmiljo/>

+ 1 poäng: *Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken*

Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på <http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/>

2. Investeringen/åtgärden bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan i vid bemärkelse betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde.

- 2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området
- 4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

Eftersom syftet med stödet är lokal utveckling, ska ansökningar som bidrar till att nya aktiviteter och upplevelser skapas prioriteras.

Två poäng ges om konceptet är nytt för området. Det kan vara t.ex. historiska byggnader som inte varit i bruk alls eller att man startar upp nya verksamheter som inte tidigare finns i bygden. Det kan också vara insatser inom natur- och kulturmiljöer som bidrar till att förutsättningarna för t.ex. turism eller rekreationsmiljöer förbättras påtagligt i området.

Fyra poäng ges om konceptet är unikt i ett bredare perspektiv. Till exempel nya koncept för att använda hembygdsgrändar eller natur- eller kulturmiljöer som används i sociala sammanhang.

2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området

Två poäng ges för investeringar och åtgärder som innebär en nyhet för området och som ger ny livskraft till landsbygden.

4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept

Fyra poäng ges för investeringar/åtgärder som kan betraktas som unika i ett större perspektiv.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen/åtgärden

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.

Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Projektet har tydliga mål

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna
- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

5. Det finns ett identifierat behov av projektet

Stöd ges till de investeringar i utifrån behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

2-3 poäng: Investeringen bidrar till att bevara, restaurera eller utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader och/eller bebyggelsemiljöer

2 poäng: Investeringen/åtgärden går till byggnadsvårdsinsatser för kulturhistoriskt värdefulla byggnader och/eller bebyggelsemiljöer på ursprunglig plats inom hembygdsgården.

3 poäng: Investeringen/åtgärden går till byggnadsvårdsinsatser för kulturhistoriskt värdefulla byggnader flyttade till hembygdsgården.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet.

Investeringen/åtgärden går till att öka tillgängligheten till hembygdsgården. Informationsinsatser, användande av byggnader som möteslokaler, museer, kunskapsnoder för bygders historia, tidstypiska hantverk, naturbruk och hushållningsmetoder.

+1 poäng: Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap.

Investeringen/åtgärden går till hembygdsgårdens miljö och åtgärden utfördes med traditionella hantverk och metoder.

9.5.7. Investeringar som inte prioriteras regionalt

I Jönköpings län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.5.8. Stödnivå

Utveckling av natur- och kulturmiljöer

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter om offentliga aktörer är sökande.

Stöd ges till 50 procent av stödberättigande utgifter om sökanden är ett företag som äger fastigheten där insatsen görs.

Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse²³ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 50 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Utveckling av kulturhistoriska byggnader

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter om offentliga aktörer är sökande.

Stöd ges till 50 procent av stödberättigande utgifter om sökanden är ett företag som äger fastigheten där insatsen görs..

Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall.

När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan, se avsnitt 4.3.4.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse²⁴ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 50 000 kronor i stödberättigande utgifter.

²³ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

²⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

10. SAMARBETE (ÅTGÄRD 16)

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete. Samarbete är en viktig del i att stärka en hållbar utveckling över längre tid på en landsbygd som präglas av problem som är en följd av glesa strukturer. Landsbygden kan inte erbjuda samma stödjande förutsättningar till företag och befolkning som i mer tätbefolkade områden. Syftet är också att samarbeta transnationellt, inte minst i projekt enligt Europaparlamentets och rådets förordning²⁵ och Östersjöstrategin. Projekten ska genomföras som helt nya samarbetsprojekt eller genom att pågående projekt samordnas för att nå synergieffekter. Det finns också samarbetsprojekt som är kopplade till det europeiska innovationspartnerskapet, EIP.

Det krav på övrigt offentligt stöd som sedan tidigare finns för varje handläggande stödmyndighet att dra in, ska vara uppfyllt innan kravet på medfinansiering försvinner. Kravet om offentlig medfinansiering kommer inte att utökas när de nya pengarna tillkommer.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom samarbeten. Det är länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen samt Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

10.1. Stöd till samarbeten för att skapa nya jobb (16.2 inom fokusområde 6.a)

10.1.1. Övergripande prioriteringar

• **Samarbete diversifiering nya jobb etc.**

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta stöd är till för att utveckla produkter, metoder, processer och tekniker och sedan sprida resultatet. Stöden är till för samarbeten och pilotprojekt för att utveckla näringslivet utanför jordbrukssektorn. Det finns möjlighet för jordbruksföretag att genom samarbete leverera samhällsnytta och samtidigt ge möjligheter till inkomster och att bredda sin verksamhet. Syftet är att nya små företag startar, att företag utvecklas och att fler arbetstillfällen på landsbygden skapas (delåtgärd 16.2 fokusområde 6a).

• **Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin**

Det finns inga pengar inom generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin under övergångsperioden 2021-2022.

Stöd kan beviljas till projekt som bidrar till att uppnå målen i livsmedelsstrategin om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar.

Stöd kan beviljas till samarbeten och pilotprojekt som bidrar till att stärka landsbygdens näringsliv, som projekt för hållbar mat, projekt för att utveckla förädlingsmetoder, nya produkter, arbetsprocesser och verktyg för att hitta nya marknadskanaler och nya marknader. Stöd kan beviljas till utveckling av produkter, processer och tekniker som syftar till att stärka konkurrenskraften för de

²⁵ Artikel 89 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1303/2013

små företagen i livsmedelsbranschen samt till projekt som kan bidra till tillväxt i hela livsmedelskedjan och på så sätt skapa fler arbetstillfällen.

• **Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin**

Det finns inga pengar inom regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin under övergångsperioden 2021-2022.

Samarbete och pilotprojekt för att stärka landsbygdens näringsliv och skapa tillväxt i hela livsmedelskedjan. Stöd kan beviljas till projekt som bidrar till att uppnå målen i livsmedelsstrategin om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar. Medlen ska samtidigt bidra till samverkan mellan olika berörda aktörer på regional och lokal nivå, inklusive länsövergripande samverkan. Med berörda aktörer avses både offentliga och privata aktörer. Samverkan mellan länsstyrelser och aktörer med regionalt utvecklingsansvar ska särskilt uppmärksammas.

• **Samarbete för att skapa förutsättningar för effektiv vildsvinsförvaltning**

Länsstyrelsen kommer att göra en utlysning under 2022.

• **Samarbete för att främja ekologisk produktion och efterfrågan**

Länsstyrelsen kommer att göra en utlysning under 2022.

10.1.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Samarbete diversifiering nya jobb etc.

I Jönköpings län finns en lång företagard tradition och ett stort antal företagare. Det finns en tradition av samverkan mellan företag i Jönköpings län. Länsstyrelsen anser att samverkan kan breddas till att involvera även fler aktörer.

Enligt forskning som gjorts på Jönköpings University framgår det att de flesta kommuner i Jönköpings län har en lägre andel nyföretagande givet kommunernas egenskaper (mångfald, storlek, tillväxt, näringsgrensstruktur och arbetslöshet).

Genom att verka för goda möjligheter för företagare på landsbygden, samt att öka mångfalden i näringslivsstrukturen, kan länet bli levande och utvecklas till sin fulla potential. Företagen på landsbygden i Jönköpings län har många olika inriktningar. Samverkansprojekt både regionalt, nationellt och transnationellt ska skapa förutsättningar för konkurrenskraftiga och lönsamma företag på landsbygden. Länet har en utvecklad företagsfrämjande struktur. Här finns många företagare med entreprenörsarv och tradition av familjeföretagande. Det finns en tradition av samverkan mellan företag i Jönköpings län.

Under året 2020 och även under 2021 har Sverige, samt hela vår omvärld, satt in olika restriktioner för att bekämpa smittspridningen av den globala pandemin som råder. Inom Jönköpings län har företag med koppling till turismnäringen särskilt drabbats hårt av effekterna av corona. Länsstyrelsen möjliggör inom åtgärden att möta upp och främja samverkan och utveckla upplevelsenäring och landsbygdsturism.

Projekten kan innehålla samarbeten mellan olika näringar med koppling till upplevelser på landsbygden så som mat, kultur, design, hälsa, friluftsliv och turism.

Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin

Den dominerande primärproduktionen i länet består av mjölk och kött men även frukt, fisk, ägg och honung produceras i länet. En stor andel betesmarker och vallodling ger Jönköpings län goda förutsättningar för mjölk och köttproduktion och länet hamnar på kartan som en del av Sveriges mjölkbälte. I Jönköpings län finns ett antal större förädlingsföretag. Till exempel har Arla en av Europas största mejerier beläget i länet och inom chark och fiskenäringen finns flera relativt stora företag inom branschen. Intresset för småskalig förädling har ökat i takt med konsumenternas efterfrågan på regional mat. Samtidigt har Jönköpings län jämförelsevis få förädlingsföretag i relation till antalet jordbruksföretag. Det finns därmed en stor potential både för ökad primärproduktion och ökad förädlingsgrad i länet.

Sommaren 2018 antogs en regional livsmedelsstrategi för Jönköpings län. Den regionala livsmedelsstrategin har sin utgångspunkt i de nationella mål och fokusområden för den nationella livsmedelsstrategin, En livsmedelsstrategi för Sverige. Insatser som genomförs för att stärka den regionala livsmedelsstrategin och dess insatser bidrar därmed även till den nationella livsmedelsstrategin mål och måluppfyllelse. Länsstyrelsen prioriterar projekt och samarbeten som förstärker de fokusområden som presenteras i den regionala livsmedelsstrategin

För att genomföra intentionerna med såväl den nationella som den regionala livsmedelsstrategin kommer Länsstyrelsen tillsammans med Region Jönköpings län att samordna och planera för olika satsningar, medel och projekt för att på bästa sätt gynna en konkurrenskraftig livsmedelskedja och verka för en ökad livsmedelsproduktion.

Stöd kan beviljas till samarbeten och pilotprojekt som bidrar till att stärka landsbygdens näringsliv. Projektens syfte och mål kan vara att främja produktion av hållbar mat, utveckla förädlingsmetoder, nya produkter, arbetsprocesser och verktyg för att hitta nya marknadskanaler och nya marknader samt producera mer efterfrågestyrt. Stöd kan även ges för att koppla konsumenten närmare produktionen och öka medvetandegraden och förståelse för svensk livsmedelsproduktion. Stöd kan beviljas till utveckling av produkter, processer och tekniker som syftar till att stärka konkurrenskraften för de små företagen i livsmedelsbranschen samt till projekt som kan bidra till tillväxt i hela livsmedelskedjan och på så sätt skapa fler arbetstillfällen.

Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin

Samarbete och pilotprojekt ska stärka landsbygdens näringsliv och skapa tillväxt i hela livsmedelskedjan. Stöd kan beviljas till projekt som bidrar till att uppnå målen i den nationella livsmedelsstrategin om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, med fokus på regler och villkor, konsument och marknad, samt kunskap och innovation. Den regionala strategin ska ansluta till de insatser som framgår av den nationella strategin. I länet finns fem övergripande fokusområden identifierade;

- Primärproduktion
- Innovation
- Göra affärer
- Attityder
- Självförsörjningsgrad

Ansökningar inom dessa fem fokusområden prioriteras. Eftersom den regionala livsmedelsstrategin kommer kompletteras med handlingsplaner, med kontinuerlig avstämning, kan ytterligare prioriteringar tillkomma. Insatser som skapar och stärker samarbete mellan Länsstyrelsen och Region Jönköpings län prioriteras.

10.1.3. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inom stödet till samarbeten för att skapa nya jobb kommer Länsstyrelsen att tillämpa utlysningar. Utlysningarna kommer att äga rum vid ett antal tillfällen under programperioden, till dess att budgeten tar slut. Tidpunkterna för utlysningarna planeras tillsammans med partnerskapet i syfte att säkerställa när och vad marknaden efterfrågar. Ansökningar kommer att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd. Vid utlysningen kommer Länsstyrelsen ta fram regionala urvalskriterier för att matcha det regionala behovet. Dessa kriterier kommer att presenteras i samband med utlysningen.

Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Ansökan ska nå minst 200 poäng i urvalskriterierna för att kunna beviljas stöd. Ju högre summa poäng, desto högre möjlighet till stöd. De ansökningar med högst poäng i urvalskriterierna kommer att ges stöd utifrån avsatt budget. För att en ansökan ska kunna ges stöd ska minst två urvalskriterier ge poäng. För ansökningar med lika poäng beviljas stöd till den med högst uppnådda poäng i urvalskriterium 2, Projektet uppfyller identifierade behov. Om ansökningar fortfarande behöver särskiljas ges den först inkomna ansökan förtur. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd.

Samarbete diversifiering nya jobb etc.

Länsstyrelsen kommer vid behov att göra en utlysning under 2021 och 2022 inom Samarbete diversifiering nya jobb. Fokus kommer i denna åtgärd läggas på insatser som främjar besöksnäringen.

Samarbete för att skapa förutsättningar för en effektiv vildsvinsförvaltning

Länsstyrelsen kommer att göra en utlysning under 2022. Fokus kommer i denna åtgärd att läggas på insatser som på olika sätt främjar samverkan mellan markägare och andra intressenter som leder till ökad avskjutning av vildsvin.

Samarbete för att främja ekologisk produktion och efterfrågan

Länsstyrelsen kommer att göra en utlysning under 2022. Fokus kommer i denna åtgärd att läggas på ekologiska projekt som på ett eller annat sätt främjar konsumtion, ökar efterfrågan osv.

Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin

Det finns inga pengar under övergångsperioden 2021-2022.

Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin

Det finns inga pengar under övergångsperioden 2021-2022.

10.1.4. Urvalskriterier

(Delåtgärderna 16.2, fokusområde 6a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet har en bra sammanställning	+2 poäng: Minst en av aktörerna är inte en offentlig aktör +1 poäng: I samarbetsprojektet ingår fler än 2 aktörer +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten +1 poäng: Projektets deltagare har relevant kunskap och erfarenhet	30
2. Projektet uppfyller identifierade behov	2 poäng: Ansökan är förenlig med det identifierade behovet i utlysningen 1 poäng: Ett behov av projektet är beskrivet och behovsanalysen i ansökan är tillfredställande + 1 poäng: Projektet utvecklar ny teknik eller nya metoder +1 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen + 1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål	40
3. Projektet skapar nytta genom resultatspridning	1 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Projektets resultat når en större del av målgruppen 3 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Projektets resultat sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	20
4. Projektet har tydliga mål	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp + 2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet	10
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

1. Projektet har en bra sammansättning

- +2 poäng Minst en av aktörerna är inte en offentlig aktör
- +1 poäng: I samarbetsprojektet ingår fler än 2 aktörer
- +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt
- +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten
- +1 poäng: Projektets deltagare har relevant kunskap och erfarenhet

Projekt som skapar synergieffekter med fler aktörer ska prioriteras. Att olika typer av aktörer, det vill säga en blandning av offentliga och övriga aktörer, medverkar i projektet är också positivt. Ett poäng ges till transnationella projekt eftersom att samarbeten mellan länder är viktigt för kunskapsutbyte och spridning.

Samarbetsprojekt som bidrar till att nya former av samarbeten bildas prioriteras. Att projekt utförs på ett innovativt sätt ges därför poäng.

Ett poäng ges till projekt där deltagarna har relevant kunskap och erfarenhet.

2. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 2 poäng: Ansökan är förenlig med det identifierade behovet i utlysningen
- 1 poäng: Ett behov av projektet är beskrivet och behovsanalysen i ansökan är tillfredsställande.
- +1 poäng: Projektet utvecklar ny teknik eller nya metoder
- +1 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- +1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål

Två poäng ges utifrån hur väl projektet bedöms uppfylla de behov som identifierats i utlysningen. Ett poäng ges utifrån behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur väl behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan samt vilken kompetens som finns för att genomföra projektet. Det ska finnas en kort redogörelse för vad som är gjort inom området och hur utvecklingen ser ut. För att få poäng krävs det också att behovet tydligt kopplar till syftet som framgår i handlingsplanen.

En poäng ges om projektet utvecklar ny teknik eller nya metoder.

Projekt som förväntas bidra till stärkt lönsamhet och bättre konkurrenskraft ges en poäng. Projekt som bedöms bidra till miljö- och klimatmål ges en poäng.

3. Projektet skapar nytta genom resultatspridning

- 1 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Projektets resultat når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Projektets resultat sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Det är viktigt att resultat från projekt sprids och att goda resultat tillämpas på ett bra sätt. Därför prioriteras projekt som förväntas nå stora delar av en relevant målgrupp. Det ska framgå i ansökan hur resultatet ska spridas.

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av resultaten och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Resultatspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras.

Målgruppen är den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av de resultat som tas fram och förmedlas i projektet. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp
- +2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med projektets syfte, innehåll och upplägg.

Regionala urvalskriterier

Det finns inte några regionala urvalskriterier. Regionala urvalskriterier kommer tas fram i samband med utlysning.

10.1.5. Stödnivå

Inom delätgård 16.2 fokusområde 6a gäller följande:

Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigade utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigade utgifter i övriga fall.

Det här gäller för samtliga projekt inom delätgård 16.2 inom fokusområde 6a.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigade utgifter. Undantaget är stöd till enbart transnationellt samarbete, där stöd inte kan ges till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigade utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse²⁶ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin

Om offentlig aktör är sökande ska minst 30 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd. Om privat aktör är sökande ska minst 24,1 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd om inte särskilda skäl föreligger.

²⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som "eget arbete" då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast "eget arbete" som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

10.2. Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan (16.4/3.a)

10.2.1. Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Syftet med stödet är att genom samarbete korta kedjan mellan jordbruks-, trädgårds- och rennäringföretag och konsument och att också kunna sälja fler livsmedelsprodukter på den lokala marknaden (delåtgärd 16.4 fokusområde 3a).

Det finns inga pengar inom åtgärden under övergångsperioden 2021-2022

10.2.2. Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Jönköpings län har jämförelsevis få förädlingsföretag i relation till hur mycket jordbruksverksamhet som finns i länet. Intresset för småskalig förädling har dock ökat under senare tid. Intresse har bland annat visats för att utveckla en gastronomisk region i biosfärområdet Östra Vätterbranterna, samt för att utveckla länets lokala produkter så att de är möjliga att kvalitetsmärka enligt EU:s kvalitetsbeteckningar. Under år 2013 fanns det 81 produktions- och processanläggningar som arbetar med förädling av exempelvis ost, chark, grönsaker, fiskprodukter, bröd och olja. Det finns en stor potential på landsbygden och inte minst finns ett ökat intresse att förädla småskaligt. Förädling skapar en unikitet bland produkter och innebär en konkurrensfördel kring egenskaper i stället för priskonkurrens.

Utmaningar som förädlingsföretag i dagsläget upplever är bland annat att det är svårt att finna startkapital. I takt med att allt fler lanthandlare och andra servicepunkter på landsbygden försvinner försvåras distributionen av förädlade produkter. Mindre förädlingsföretag upplever också utmaningar i hur de på ett kostnadseffektivt sätt ska kunna skicka sina produkter till butiker och restauranger.

Inom tillverkningsbranschen är cirka 85 procent av företagen män i Jönköpings län. Det finns även svårigheter i att inkludera nyanlända svenskar och unga inom branschen. Det finns därmed ett behov i Jönköpings län att inkludera grupperna kvinnor, unga samt nyanlända svenskar för att kunna ta tillvara på kunnandet och potentialen som dessa grupper besitter.

Under 2015 togs beslutet att en nationell livsmedelsstrategi skulle tas fram, den första av sitt slag i Sverige. Under våren 2017 beslutade Sveriges riksdag om en Livsmedelsstrategi för Sverige. Därefter har Länsstyrelsen i samverkan med ett antal aktörer i länet tagit fram en Regional livsmedelsstrategi. Under 2019 kommer handlingsplaner tas fram i syfte att arbeta mer strategiskt med länets livsmedelsproduktion fram till 2030. Den regionala livsmedelsstrategin tar sikte på att bli ”Sveriges mest innovativa matregion 2030” för att uppnå en hållbar, innovativ, långsiktig och mer lönsam livsmedelsproduktion.

Särskilt prioriterade kommer nedanstående samarbetsprojekt att vara:

- Samarbetsprojekt som verkar för att underlätta logistik för förädlingsföretag/producenter av jordbruksprodukter.
- Samarbetsprojekt som verkar för att öka kompetensen kring förädlingskedjan och som leder till att kunskap om förädlingsprocessen förs vidare.
- Samarbetsprojekt som verkar för inkludering av nysvenskar, ungdomar samt kvinnor, vilka är underrepresenterade inom branschen.
- Samarbetsprojekt som stärker implementeringen av den nationella livsmedelsstrategin på regional nivå.

10.2.5. Beslutsomgångar och urval av ansökningar

Inga utlysningar är planerade under 2021 och 2022.

Inom stödet till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan kommer Länsstyrelsen att tillämpa utlysningar. Utlysningarna kommer att äga rum vid flera tillfällen under programperioden, till dess att budgeten tar slut. Tidpunkt för utlysningarna planeras i samverkan med partnerskapet. Ansökningar kommer att ställas i konkurrens mot varandra för att uppnå största möjliga effekt och måluppfyllelse i denna åtgärd. Särskilda utlysningar planeras för exempelvis projekt kopplade till den regionala livsmedelsstrategin .

Utlysningen annonseras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping. Ansökan ska nå minst 200 poäng i urvalskriterierna för att kunna beviljas stöd. Ju högre summa poäng, desto högre möjlighet till stöd. De ansökningar med högst poäng i urvalskriterierna kommer att ges stöd utifrån avsatt budget. Ansökningar som inte når miniminivån 200 poäng kommer att avslås. För att en ansökan ska kunna ges stöd ska minst två urvalskriterier ge poäng. Budgeten för utlysningen avgör hur många ansökningar som kan beviljas stöd. I samband med utlysningen presenteras också specifika behov kopplat till den regionala och nationella strategin som ligger till grund för behovsbedömningen i urvalskriterium 2.

10.2.6. Urvalskriterier

(Delåtgärden 16.4, fokusområde 3a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet	1 poäng: 3-5 jordbruksföretag ingår i samarbetet 2 poäng: 6-10 jordbruksföretag ingår i samarbetet 3 poäng: fler än 10 jordbruksföretag ingår i samarbetet +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten +1 poäng: Det finns lämplig kompetens i projektet	30
2. Projektet uppfyller identifierade behov	1 poäng: Projektet bidrar till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan 3 poäng: Projektet bidrar i hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan 5 poäng: Projektet bidrar i mycket hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan	40
3. Det finns en tydlig och relevant målgrupp för projektet	+1 poäng: Resultaten kommer att spridas till relevant målgrupp +2 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgrupp eller näring +1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål +1 poäng: Projektet bidrar både till ekonomisk nytta och till miljö- och klimatmål	20

4. Projektet har tydliga mål	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp + 2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet	10
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

Det finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

1. Projektet har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet

- 1 poäng: 3-5 jordbruksföretag ingår i samarbetet
- 2 poäng: 6-10 jordbruksföretag ingår i samarbetet
- 3 poäng: fler än 10 jordbruksföretag ingår i samarbetet
- +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt
- +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten
- +1 poäng: Det finns lämplig kompetens i projektet

Projekt som innehåller fler jordbruksföretag kommer att prioriteras.

Ett poäng ges till transnationella projekt eftersom att samarbeten mellan länder är viktigt för kunskapsutbyte.

Samarbetsprojekt som bidrar till att nya former av samarbeten bildas prioriteras. Att projekt utförs på ett innovativt sätt ges därför poäng.

Poäng ges till de projekt som har en lämplig kompetens för området. Projektet ska kunna visa att det finns en samlad kompetens. Antingen har de deltagande aktörerna själva denna kompetens utifrån erfarenhet och utbildning eller så finns kompetensen i projektet på annat sätt, exempelvis köpt.

2. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Projektet bidrar till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan
- 3 poäng: Projektet bidrar i hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan
- 5 poäng: Projektet bidrar i mycket hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan

Poäng ges till de projekt som förväntas främja primärproducenternas konkurrenskraft genom att bättre integrera dem i livsmedelskedjan. Projekten bedöms utifrån hur väl projektet väntas kunna bidra till att utveckla organisationen av livsmedelskedjan och förbättra primärproducenternas situation. Det kan till exempel handla om att skapa mervärde för jordbruksprodukter, kvalitetssystem eller om projekt som främjar försäljning på lokala

marknader. För att få poäng i urvalskriteriet krävs en beskrivning som tydligt kopplar till syftet med stödet och till prioriteringarna i den regionala handlingsplanen.

3. Det finns en tydlig och relevant målgrupp för projektet

- +1 poäng: Resultaten kommer att spridas till relevant målgrupp
- +2 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgrupp eller näring
- +1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål
- +1 poäng: Projektet bidrar både till ekonomisk nytta och till miljö- och klimatmål

Det är viktigt att resultat tillämpas på ett bra sätt. Därför prioriteras projekt som förväntas nå stora delar av en relevant målgrupp.

Projekt som förväntas bidra till stärkt lönsamhet och bättre konkurrenskraft till deltagande företag eller bransch ges två poäng. Projekt som bedöms bidra till miljö- och klimatmål prioriteras ges en poäng. Om ett projekt bidrar till både ekonomisk nytta och till att uppfylla miljö- och klimatmål ges ytterligare en poäng.

4. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp
- +2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med projektets syfte, innehåll och upplägg.

10.2.7. Stödnivå

Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. Undantaget är stöd till enbart transnationellt samarbete, där stöd inte kan ges till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt Kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse²⁷ där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

²⁷ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som "eget arbete" då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast "eget arbete" som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

11. KOMMUNIKATION

11.1. Kommunikationsplan

Syftet med kommunikationsplanen är att kommunicera rätt information, på rätt sätt, i rätt tid, till rätt målgrupp samt fånga upp behov av kommunikationsinsatser under programmets gång. Planen hjälper till att hålla samman kommunikationen och är ett stöd för alla som arbetar med programmen. Det finns nationella kommunikationsstrategier för programmen som Jordbruksverket ansvarar för. Länsstyrelsens regionala kommunikationsplan bygger på de nationella strategierna.

11.1.1. Kommunikationsmål

De regionala kommunikationsmålen relaterar till de kommunikationsmål, strategiska prioriteringar och budskap som finns på nationell nivå. Länets kommunikationsmål:

Landsbygdsprogrammet 2014-2020

Kunskapsmål	Målgrupperna ska känna till möjligheterna som finns i landsbygdsprogrammet och att det finns olika stöd och ersättningar att söka. Målgrupperna ska känna till var de hittar mer information om programmet samt veta vem som kan söka vad, när och hur. Stödsökande ska känna till vad som ingår i en korrekt ifylld ansökan om stöd/utbetalning. Målgrupperna ska få kunskap om resultatet av arbetet med landsbygdsprogrammet.
Beteendemål	Målgrupperna ska utnyttja möjligheterna med landsbygdsprogrammet, d v s söka stöd, ersättning eller information om landsbygdsprogrammet och därmed utveckla sin verksamhet och framtidens landsbygd. Vidareförmedlare och samarbetspartners ska förstå den egna rollen och se vinsterna med att samverka och sprida/samordna information om programmet. De ska kunna förklara hur man ansöker om stöd.
Motivationsmål	Målgrupperna ska känna sig motiverade att söka stöd från landsbygdsprogrammet i de fall det är aktuellt och därmed öka viljan att utveckla framtidens landsbygd.
Attitydmål	Stöden och ersättningarna i landsbygdsprogrammet ska upplevas vara en bidragande faktor till landsbygdens utveckling. Stödsökande ska få en positiv erfarenhet av ansökningsprocessen och Länsstyrelsens handläggning av ansökan om stöd/utbetalning. Informationen om stödmöjligheterna ska upplevas lättillgänglig. Stödsökande ska förstå vad stöden och ersättningarna kan betyda för den egna verksamheten eller projektet, de ska förstå målen med programmet och att de genom sina idéer och sitt engagemang bidrar till att utveckla framtidens landsbygd. Målgrupperna ska känna att: <i>Tillsammans utvecklar vi framtidens landsbygd!</i>

Havs och fiskeriprogrammet 2014-2020

Kunskapsmål	Målgrupperna ska känna till möjligheterna som finns i havs och fiskeriprogrammet och att det finns olika stöd att söka. Målgrupperna ska känna till var de hittar mer information om programmet och veta vem som kan söka vad, när och hur. Stödsökande ska känna till vad som ingår i en korrekt ifylld ansökan om stöd/utbetalning. Målgrupperna ska få kunskap om resultatet av arbetet med havs- och fiskeriprogrammet.
Beteendemål	Målgrupperna ska utnyttja möjligheterna med programmet, d v s söka stöd eller information om havs- och fiskeriprogrammet och därmed utveckla sin verksamhet.

	Vidareförmedlare och samarbetspartners ska förstå den egna rollen och se vinsterna med att samverka och sprida/samordna information om programmet. De ska kunna förklara hur man ansöker om stöd.
Motivationsmål	Målgrupperna ska känna sig motiverade att söka stöd från havs- och fiskeriprogrammet i de fall det är aktuellt. De ska förstå vad stöden kan betyda för den egna verksamheten eller projektet.
Attitydmål	Stöden och ersättningarna i havs- och fiskeriprogrammet ska upplevas bidra till utvecklingen av en hållbar fiskerinäring samt till lokal miljönytta och utveckling i fiskeområden. Stödsökande ska få en positiv erfarenhet av ansökningsprocessen och Länsstyrelsens handläggning av ansökan om stöd/utbetalning. Informationen om stödmöjligheterna ska upplevas lättillgänglig. Stödsökande ska förstå vad stöden kan betyda för den egna verksamheten eller projektet, de ska förstå målen med programmet och att de genom sina idéer och sitt engagemang bidrar till att utveckla framtidens fiskerinäring. Målgrupperna ska känna att tillsammans utvecklar vi ett hållbart fiske och vattenbruk.

11.1.2. Målgrupper och prioriterade målgrupper

Landsbygdsprogrammets huvudsakliga målgrupper är lantbrukare, landsbygdsföretagare och andra aktörer på landsbygden. Havs- och fiskeriprogrammets huvudsakliga målgrupper är yrkesfiskare, vattenbruksföretagare, företrädare för beredningsindustrin samt producentorganisationer.

Kommunikation kommer att ske med personer och organisationer som kan söka stöd och ersättningar, vidareförmedlare, samarbetspartners, allmänheten samt medarbetare på Länsstyrelsen. Gruppen stödsökande är den huvudsakliga målgruppen.

Specifisering av den huvudsakliga målgruppen

Stödsökande är personer/företag/organisationer som kan söka stöd och ersättningar och därmed skapa landsbygdsutveckling/hållbart fiske samt miljönytta.

- Lantbrukare, blivande lantbrukare, grupper av lantbrukare, animalieproducenter, växtodlare, energiproducenter
- Lantbrukare som utökat sin verksamhet med andra näringar än lantbruk
- Unga som vill starta ett lantbruksföretag
- Yrkesmässiga trädgårdsföretagare
- Småskaliga energiproducenter, mikroföretag inom skogsförädling
- Turismföretagare
- Hästföretagare
- Små- och medelstora livsmedelsproducenter/ -förädlare
- Livsmedelsaktörer på en lokal marknad, exempelvis lanthandlare, bensinstationer, hotell- och restaurangföretag
- Gårdsbutiksinnehavare
- Övriga landsbygdsföretagare, med särskilt fokus på småföretagare, kvinnor som driver företag, företagare med utländsk bakgrund (Utländsk bakgrund har personer som är inrikes födda med två utrikes föräldrar eller personer som är födda utrikes) och unga företagare
- Företagare som kan vara intresserade av att etablera sig på landsbygden
- Rådgivare och banker
- Brukare av mark (markägare och lantbrukare)
- Nya grupper på landsbygden med intresse för miljö- och kulturmiljövård
- Företagare/sammanslutningar av företagare
- Fritids-/idrottsföreningar, hembygdsföreningar, lokala samhällsföreningar, byalag, bredbandsföreningar, föreningar för främjande av ridning, cykling, natur- och friluftsliv

- Branschorganisationer, producentorganisationer, paraplyorganisationer och intresseorganisationer
- Personer som har tid och lust att engagera sig i ett projekt
- Utflyttade stadsbor som valt att bo på landet
- Kommuner
- LAG
- Befintliga eller potentiella yrkesfiskare
- Vattenbruksföretagare
- Företagare inom beredningsindustrin

Vidareförmedlare och samarbetspartners

Målgruppen vidareförmedlare är organisationer, företag, andra myndigheter, samarbetspartners, partnerskap och kommuner som hjälper Länsstyrelsen att förmedla information om programmen vidare till den huvudsakliga målgruppen. Vidareförmedlare är också viktiga för att sprida kunskap om arbetssätt, hinder, möjligheter, resultat och effekter, både till stödsökande och till en bredare allmänhet. Denna målgrupp är avgörande för att rätt information om programmet ska komma ut till rätt målgrupper i rätt tid. Information får ibland större genomslag om den förmedlas av organisationer eller personer som mottagaren redan känner till och har förtroende för. Det är särskilt viktigt att bygga relationer med vidareförmedlare som kan hjälpa till att nå de prioriterade målgrupperna.

Samarbetspartners är myndigheter och organisationer som ansvarar för andra program, fonder och strategier som riktar sig till landsbygden. Genom att dra nytta av varandras nätverk och informationskanaler, samordna budskap och informationsinsatser skapas en effektivare informationsspridning. Det regionala partnerskapet har funktionen både som samarbetspartners och vidareförmedlare.

För att vidareförmedlare och samarbetspartner enkelt ska kunna sprida information om programmen vidare, bör de ha en fördjupad kunskap om programmets mål, möjligheter och effekter samt kunskap om hur innovation ska genomsyra landsbygdsprogrammet och kunskap om hur hållbarhet ska genomsyra havs- och fiskeriprogrammet.

Allmänheten

Denna målgrupp består av boende, möjliga inflyttare, besökare, skattebetalare och konsumenter i Jönköpings län. Att nå ut med information om programmen och vad vi uppnår med vår budget för programmen är viktigt för att få fler att se möjligheterna på landsbygden, nå nya målgrupper som söker stöd samt stärka bilden av Länsstyrelsen och arbetet med landsbygdsutveckling och regional utveckling. Det kan också skapa förståelse för varför det finns ett landsbygds- och havs- och fiskeriprogram och EU:s roll för programmen. Det är ofta svårt och kostsamt att använda kanaler som når en stor del av allmänheten på samma gång. Genom riktade kommunikationsinsatser till journalister, beslutsfattare och opinionsbildare på regional och lokal nivå finns möjlighet att nå allmänheten.

Interna målgrupper

Medarbetare och chefer på Länsstyrelsen som arbetar direkt med programmen eller med frågor som ligger nära målen i programmen. En aktiv internkommunikation behövs för att skapa delaktighet, undvika motstridiga budskap och få större spridning och effekt av de externa kommunikationsinsatserna.

Prioriterade målgrupper

- Kvinnor, ungdomar och personer med utländsk bakgrund finns omnämnda i programmen som viktiga grupper att nå. Dessa grupper är inga separata målgrupper utan ingår i de målgrupper som beskrivs ovan. De kan nås genom dialog och informationsspridning till organisationer

som vänder sig till dessa målgrupper, exempelvis lokala företagareföreningar och branschorganisationer, naturbruksgymnasier, LRF Ungdom, ALMI och invandrarföreningar.

Som verktyg kommer 4R-metoden att användas för att öka jämställdheten i arbetet med programmen. Arbetet med ökad jämställdhet inom programmen ska även bidra till att uppnå de nationella jämställdhetsmålen. Enligt 4R-metoden kan arbetet delas upp i fyra delar (fyra R):

R1 – Representation. I den mån det är möjligt kommer Länsstyrelsen att dela upp statistik efter kön.

R2 och R3 – Resurser och Realia. Länsstyrelsen kommer kontinuerligt analysera med sakkunnig inom jämställdhet hur medel inom programmen fördelas per kön samt vilka effekter detta får i länet.

R4- Realisera. Länsstyrelsen i Jönköpings län har valt att beakta underrepresenterat kön i de delåtgärder där så är möjligt. Det underrepresenterade könet ges förtur när två ansökningar i övrigt har nått upp till samma poäng i urvalskriterierna.

- De målgrupper som har potential att genomföra insatser inom klimat, miljö och/eller innovation återfinns inom alla målgrupper och åtgärder. Nya sökanden med idéer som inte är kända sedan tidigare ska uppmuntras och berörda personer ska ges möjlighet att diskutera ärendet och eventuellt erbjudas ett företagsbesök.
- Det underrepresenterade könet inom en specifik bransch.
- De grupper som varit underrepresenterade som stödsökande inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet 2007-2013. Däribland återfinns kvinnor, unga människor och personer med utländsk bakgrund.
- Lantbrukare som arbetar deltid är en prioriterad målgrupp inom landsbygdsprogrammet för att bevara länets betesmarker öppna.
- Unga som rekryteras till yrkesfisket är en prioriterad målgrupp inom havs- och fiskeriprogrammet för att bevara det småskaliga fisket.

11.1.3. Budskap

Länsstyrelsens huvudbudskap som vi ska förmedla till alla målgrupper är ”Tillsammans utvecklar vi framtidens landsbygd”, med kortversion ”Framtidens landsbygd”. Länsstyrelsen har tagit fram ett nytt informationskoncept med illustrationer, färger och typsnitt som ska gälla för programmen. Det informationsmaterial som tas fram ska alltid följa denna profil för att skapa en igenkänningsfaktor. Nedan visas fyra olika delar som illustrationerna kan delas upp i, beroende på vilka möjligheter i landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet som ska lyftas fram. Tanken med bilderna är att de ska utgöra en genusmedveten bildkommunikation. Bilderna är utformade på ett sådant sätt att alla, oavsett kön, ålder eller bakgrund ska kunna ta till sig budskapet och bli intresserade av programmen. Illustratör är Annefrid Sjöman.

Aktiva bönder

Modern landsbygd

Livskraftiga företag

Havs- och fiskeriprogrammet

Länsstyrelsen kommer löpande använda delbudskap efter behov hos målgrupp och behov av insats. De ska vara kopplade till de målbilder som finns i handlingsplanen för de olika delåtgärderna. Oavsett vem som informerar, eller hur budskapen formuleras och framställs, ska det finnas en samstämmighet i det vi säger. Kommunikation sker alltid på mottagarens villkor. Vad vill vi få mottagarna av budskapen att göra, tänka eller kunna?

Att verka inom fiskeri- och vattenbruksnäringen innebär ett naturnära arbete som ofta förknippas med hög trivsel. Det är dock viktigt att budskapet innefattar realistiska beskrivningar av utvecklingspotential och förutsättningar inom de berörda verksamheterna. Budskapen ska vara tydliga och konkreta och tala om vilka möjligheter som finns för mottagaren, vad mottagaren ska göra och hur mottagaren påverkas. Det är viktigt att använda klarspråk i kommunikationen med alla målgrupper och att informationen är lättillgänglig och anpassad för målgruppen utifrån målgruppens förkunskaper, förväntningar och informationsbehov.

Det interna arbetet med de horisontella målen ska ske genom kontinuerlig uppföljning av programmet och regelbunden avstämning med ansvarig för jämställdhet och integration på Länsstyrelsen. Det informationsmaterial som publiceras eller framställs ska granskas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Kommunikationen ska vara sådan att kvinnor och män ska kunna ta del av den i lika stor utsträckning. Den ska även anpassas för att nå unga och personer med utländsk bakgrund.

11.1.4. Kanaler för kommunikation

Val av kanal för kommunikation kommer att variera beroende på målgrupp, budskap och vad som ska uppnås. Vid kommunikation bör alltid flera kanaler samverka för bättre effekt och ökad spridning. Ur kommunikativ och ekonomisk synvinkel kommer vi alltid att överväga om det redan finns andra etablerade kanaler som kan användas.

Webben

Webben utgör navet i Länsstyrelsens kommunikation vilket möjliggör resurseffektiv och bred spridning. Alla målgrupper ska på ett enkelt, tydligt och överskådligt sätt ska kunna hitta information om programmen och dess stödmöjligheter med information om e-ansökan samt länkar till Jordbruksverket och andra relevanta webbplatser. Här finns aktuell information om handlingsplanen, budget, beslutsomgångar och utlysningar. På webben finns även länkar till andra fonder, Finansieringsportalen och partnerskapet.

På webben ska det kontinuerligt publiceras nyheter och aktuell information för att signalera att sidorna uppdateras regelbundet och för att locka besökarna till att återvända. Här kommer även att sökbara projekt databaser att synliggöras och reportage med goda exempel att publiceras.

Genom att marknadsföra snabbblänken via andra kanaler, exempelvis sociala medier, tryckt material, nyhetsbrev och möten kommer besökare att lockas till webbplatsen. Genom sökoptimering ska vi se till att våra webbsidor hamnar högt upp i sökmotorernas träfflistor. Länsstyrelsen kommer även att använda länsstyrelsens vidareförmedlares och samarbetspartners webbplatser.

Tidningar och nyhetsbrev

Förvetet är en väl inarbetad kanal för att nå länets lantbrukare och andra företagare på landsbygden. Tidningen utkommer 4 ggr/år och når cirka 5 200 prenumeranter. I varje nummer ska vi ha med artiklar med koppling till programmen där nyttan och möjligheterna med programmen tydligt framgår. Det ska alltid finnas en hänvisning till vidare läsning på Länsstyrelsens webb för att locka fler besökare.

Länsstyrelsen kommer även att sprida information i tidningar och nyhetsbrev som ges ut av länsstyrelsens vidareförmedlare och samarbetspartners.

Tryckt material

Vid behov ska eget tryckt informationsmaterial tas fram, exempelvis material som handlingsplanen och tryckt material för utvalda målgrupper. Materialet ska vara digitalt anpassat till mobil och surfplattor.

På de kursinbjudningar som gäller kurser inom programmen ska Länsstyrelsens huvudbudskap för programmen stå med. Där ska även adress till Länsstyrelsens webbplats finnas med. Länsstyrelsen kommer att skicka riktade utskick till alla kända företagare inom fiskeri- och vattenbruksnäringen. Det tryckta materialet ska följa profilen för det nya informationskonceptet som Länsstyrelsen tagit fram specifikt för programmen.

Mötesplatser

Länsstyrelsen kommer att delta vid olika aktiviteter där både befintliga och potentiella intressenter samlas. Länsstyrelsen ska i så stor grad som möjligt använda befintliga mötesplatser såsom seminarier, kurser, konsulträffar, föreningsträffar, mässor och konferenser för att nå programmets målgrupper. Exempel kan vara fiskevattenägarförbundets träffar, mässor med fiske-/jordbruksinriktning, aktiviteter inom vattenråden och sommarmöten. När Länsstyrelsen själva inte kan delta ska information förmedlas information via andra som medverkar. För att nå prioriterade målgrupper behövs uppsökande verksamhet.

Information om havs- och fiskeriprogrammet kan kommuniceras via möten med yrkesfiskets organisationer, då avses främst yrkesfiskets lokala organisation för Vättern samt Sveriges insjöfiskares centralorganisation (SIC). Fiskerådet är ett samverkansforum där myndigheter och fiskets aktörer träffas årligen.

För att hålla den interna målgruppen uppdaterad och delaktig ska information om programmen spridas på avdelnings- och enhetsmöten, tvärssektoriella arbetsgrupper samt vid möten med styrgrupp och ledningsgrupp. Även Länsstyrelsens personalmöten ska användas som kanal för att sprida information om programmen och det pågående arbetet.

Media

Genom pressmeddelanden, webbnyheter, artiklar och direktkontakt med journalister kommer länsstyrelsen att sprida vidare information om landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet samt visa de möjligheter som finns inom programmen. Fokus är på de medier som finns i länet samt de medier som vänder sig till allmänheten respektive specifika målgrupper eller bevakar ett särskilt sakområde.

Media kan också användas för att sprida de resultat som uppnåtts med stöd av programmen.

Intranätet

Via Länsstyrelsens intranät kommer information att spridas internt på Länsstyrelsen om landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet och det pågående arbetet med programmen. Det kan ske genom lägesrapporter, nyheter eller reportage.

Sociala medier och Youtube

Information om webbnyheter, länkar till egna pressmeddelanden och tips om aktiviteter kommer att spridas via Länsstyrelsens Twitterkonto. Länsstyrelsens twitter följs av politiker, journalister, organisationer och myndigheter. Genom Instagram finns möjlighet att synliggöra Länsstyrelsens verksamhet och arbete med programmen. Informationen når både privatpersoner och företagare.

Vardagliga kontakter

Vardagliga kontakter via telefon samt kontroll- och tillsynsbesök är också kanaler för kommunikation och informations spridning. Alla besök och samtal med koppling till landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska mötas av ett tydligt och sammanhållet budskap om programmen med ett aktivt hänvisande till mer information på Länsstyrelsens webbplats. Det gäller även de målgrupper som vänder sig direkt till Länsstyrelsens reception/växel.

Nätverk hos Länsstyrelsen

Inom Länsstyrelsens olika verksamheter finns etablerade nätverk som kan användas för att sprida information om landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet till olika målgrupper. Inom exempelvis Vätternvårdsförbundet ligger Samförvaltning Fiske som är ett nätverk som arbetar med fiskefrågor i Vättern. Genom Vätternvårdsförbundets samförvaltning av fisket i Vättern finns flera kanaler där information kan spridas för att nå inte bara befintliga intressenter.

11.1.5. Löpande aktivitetsplanering

Programperioden delas in i tre faser. Varje enskild åtgärd i programmen går igenom tre faser. Kommunikationsplanen kompletteras med aktivitetsplaner där olika typer av informationsinsatser planeras in för att passa in under de olika faserna av programmen:

Fas 1- Införande, med koncentration på information om programmets innehåll och möjligheter via olika slags kanaler. Fokus ligger på detta under de första tre åren av programmen, 2014-2016. Införandefasen blir något längre då programmen lanseras i olika omgångar. Utöver informationen kommer även datastugor att erbjudas där stödsökande får lära sig e-tjänsten för att ansöka om stöd.

Fas 2 – Genomförande och löpande uppföljning, med koncentration på mer detaljerad information om stöden, hur man som potentiell stödsökande ska göra för att ansöka samt uppföljning av hur genomförda kommunikationsinsatser fungerat och vilka kommunikationsbehov som finns. Detta sker under hela programperioden, från och med andra halvan av 2014 till och med programmet slut 2020. I samband med uppföljning kommer Länsstyrelsen också att arbeta med att sprida resultaten av programmen.

För att genomförandet av landsbygdsprogrammet ska fungera smidigt krävs att stödsökande får riktig information om vilka krav som ställs vad gäller ansökningar, rekvisitioner, slutrapporter och andra redovisningar. Länsstyrelsen kommer därför att erbjuda utbildningar och genomföra olika informationsinsatser för att administrationen av stöden ska bli så smidig som möjligt.

Fas 3 – Slutfasen av programmen, avser slutet på programperioden. Under denna fas kommer information gällande avslut att vara viktigt samt spridning av effekter och resultat av programmen. Informationen är viktig för alla målgrupper; för att vidareförmedlare och de stödsökande ska kunna följa programmets resultat och för att samarbetspartner behöver ta med erfarenheter till nästa programperiod. Allmänheten ska dessutom kunna veta vad skattepengarna har gått till. Eventuellt kan informationsinsatser för införande av ett nytt landsbygdsprogram bli aktuellt under denna fas.

11.1.6. Samarbeten

För att öka landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets effekt ska Länsstyrelsen samverka med myndigheter och organisationer som ansvarar för andra program, fonder och strategier som riktar sig till landsbygden. Genom att utnyttja varandras nätverk, informationskanaler och samordna budskap och informationsinsatser skapas en effektivare informationsspridning. Dessa samarbetspartners har också en viktig roll som vidareförmedlare.

Det regionala partnerskapet har en viktig roll att bidra med kunskap samt att sprida information om programmen i sina respektive organisationer. Partnerskapet ska ha funktionen både som samarbetspartner och vidareförmedlare. Partnerskapet ska vara delaktigt under utformningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmen. Med varje deltagare i partnerskapet har Länsstyrelsen tecknat en avsiktsförklaring där det framgår att deltagaren ska sprida information om

landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets möjligheter till sina respektive organisationer och nätverk. På detta sätt medverkar partnerskapets deltagare till att programmets möjligheter når rätt målgrupper.

Inom havs- och fiskeriprogrammet kommer samverkan främst ske genom löpande kontakter, fiskerådet, Vätternvårdsförbundets samförvaltning av fisket i Vättern samt deltagande i olika möten, sammankomster och aktiviteter exempelvis årsmöten.

Inom Länsstyrelsen i Jönköpings län behövs ett fungerande samarbete och informationsutbyte mellan de avdelningar och enheter som berörs av landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Det gäller enheter som ansvarar för landsbygdsutveckling och regional utveckling, jordbrukarstöd, rådgivning, fiske, naturvård, miljöövervakning, miljömål, miljövård, energi- och klimat, kulturmiljö, jakt- och viltvård, djurhälsa, integration, jämställdhet, utveckling samt länsledningen.

Länsstyrelsens uppdragsgivare är Landsbygdsdepartementet och i förlängningen EU. Jordbruksverket kan också betraktas som uppdragsgivare på grund av att de ansvarar för genomförandet av programmen på nationell nivå. Länsstyrelsen har i uppdrag att återrapportera resultat av arbetet med fonderna. Det är också viktigt att Länsstyrelsen uppmärksammar uppdragsgivarna på de behov och förutsättningar som finns i Jönköpings län, så att ett relevant beslutsunderlag finns när budget ska fördelas.

Samarbetsaktörer	Målgrupper som nås
Partnerskapet	
ALMI	Alla branscher i hela länet, företagare med inriktning innovation.
Arbetsförmedlingen	Företagare och blivande företagare. Via deras arbete med etablering av nyanlända nås särskilt utlandsfödda/nyanlända med kompetens inom gröna näringen.
Coompanion	Företagare/blivande företagare inom småskalig livsmedelsproduktion/-förädling, samhällsentreprenörskap och sociala innovationer.
Företagarna	Företagare inom olika branscher.
Hushållningsällskapet	Lantbrukare, unga lantbrukare och andra grupper på landsbygden.
Jönköping University	Företagare, entreprenörer, forskare och studenter inom forskning och utveckling.
LRF	Jordbrukare och skogsbrukare, unga lantbrukare, gröna näringar, energiproducenter och turism, trä, trädgård. Aktörer med nätverk och kunskap.
Länsbygderådet	Boende, företag, organisationer, föreningar och andra sammanlutningar som vill driva projekt som utvecklar den egna bygden. Nätverket Hela Sverige ska leva.
Naturbruksgymnasierna	Unga blivande företagare inom gröna näringar. UF-företagare inom ung företagsamhet.
Naturskyddsföreningen	Allmänhet och beslutsfattare kring kunskap och värderingar för miljöfrågor.
Region Jönköpings län	Politiker, tjänstemän och allmänheten.
Skogsstyrelsen	Lantbrukare och andra boende på landsbygden som är skogsägare.
Smålands turism	Företagare/blivande företagare inom turism i hela Småland.
Smålandsidrotten	Alla Smålands idrottsföreningar. Ideell sektor för ungdomar och integration på landsbygden.
Träcentrum	Företagare/blivande företagare inom träförädling och småindustrier generellt.
Ung företagsamhet	Unga blivande entreprenörer och företagare inom skola och gymnasium.
Winnet – Resurscentrum för jämställd tillväxt och utveckling	Nätverk för kvinnors företagande. Kvinnor och män inom arbete för ökad jämställdhet.
Sveriges insjöfiskares centralorganisation	Yrkesfiskare
Paradis fiskecamp	Fisketurismföretagare
Övriga	
Kommunernas näringslivskontor	Företagare/blivande företagare, turismföretagare, livsmedelsproducenter/-förädlare, energiproducenter,
Kommunernas landsbygdsutvecklare/bredbandssamordnare	Fritids- och idrottsföreningar, lanthandlare, bensinstationer, bredbandsföreningar, byalag, LAG och andra utvecklingsgrupper på landsbygden.
Branschorganisationer	Animalieproducenter, lanthandlare, bensinstationer, småskaliga energiproducenter, andra grupper av företagare
Komvux	Företagare/blivande företagare, utlandsfödda med kompetens inom gröna näringen.
Invandrarföreningar	Utlandsfödda med kompetens inom gröna näringen.
Lokalt ledd utveckling genom lokala aktionsgrupper - LLU/LAG	Boende, företag, organisationer, föreningar och andra sammanlutningar som vill driva projekt som utvecklar den egna bygden.
Byalag/hembygdsföreningar	Boende, företag, organisationer, föreningar och andra sammanlutningar som vill driva projekt som utvecklar den egna bygden.
ESF-rådet	Socialfonden. Viktig vidareförmedlare för samordning.

Tillväxtverket	Regionala fonden. Viktig vidareförmedlare för samordning.
Jordbruksverket	Ansvarar på nationell nivå för landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet samt lokalt ledd utveckling. Det är viktigt att det finns en samordning i informationen mellan de nationella och regionala delarna i programmen.
Lantmäteriet	Vägledning kring bredbands- och fastighetsfrågor. Kontakt med andra myndigheter.
Östra Vätterbranterna	Ideella aktörer och företagare inom biosfärsområdet.
Länets vattenbrukare	Alla vattenbrukare i länet
Fiskerådet	Samrådsforum för sportfiskarna, fiskevattenägarna, yrkesfiskarna och Emåförbundet i länet.
Vätternvårdsförbundet	Kommuner, landsting, företag, myndigheter, intresseorganisationer och övriga intresserade
Yrkesfiskets lokala organisation för Vättern	Yrkesfiskare.
Fiskevattenägareförbundet, Jönköpingsdistriktet	Intresseorganisation för landets fiskerättsägare.
Vattenbrukarnas riksorganisation	Medlemmar som producerar fisk och skaldjur för humankonsumtion, fiskevård och fritidsfiske.
Sportfiskarna, Jönköpingsdistriktet	Intresserade av utveckling av turistfisket.
Viltdelegationen	Intresserade av jakt och friluftsliv.
Banker och andra långgivare	Stödsökande av olika slag som söker finansiering.
Konsulter	Företagare ges hjälp att skriva stödsökningar.
Medarbetare på enheten för regional utveckling och fiskeenheten som handlägger programmen	Arbetar direkt med olika delar av programmen och ansvarar för att kommunicera möjligheter och resultat av programmet samt fånga upp problem, frågor och möjligheter. Möter stödsökande i handläggning och rådgivning. Många medarbetare bor själva på landsbygden och/eller har koppling till fisket i länet.
Alla medarbetare på Landsbygdsavdelningen	Landsbygdsföretagare, -boende, och andra landsbygdsaktörer. Kan hjälpa till att förmedla information om programmen och fånga upp problem/frågor från stödsökande.
Medarbetare och chefer på naturavdelningen, miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen, samt utvecklingsavdelningen	Ansvar för sakområden som ligger nära målen i landsbygdsprogrammet: Kulturmiljö, samhällsplanering, naturvård, fiske, vattenvård, energi, integration och jämställdhet. Kan använda programmen som verktyg för att nå målen inom sina sakområden. Använda deras nätverk och kanaler för att sprida information. Samordna informationsinsatser.
Länsledning	Landshövding och Länsråd ska få löpande information om arbetet med nya landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. De har i uppgift att sprida möjligheterna i programmen till allmänheten och företagare samt senare även sprida information om de resultat som programmen ger.
Alla medarbetare på Länsstyrelsen	Alla på Länsstyrelsen ska känna till att arbetet med programmen är en del av Länsstyrelsens uppdrag. Många medarbetare bor eller känner någon som bor på landsbygden och genom kunskap om programmen kan medarbetare på Länsstyrelsen fungera som vidareförmedlare.

Länsstyrelsen ser ett behov av en samordnad kommunikationsinsats gentemot kommunernas landsbygds- och näringslivsutvecklare. Det är en typ av insats där information skulle kunna samordnas av Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket för spridning till alla kommuner i hela landet. Jordbruksverket har även direkt kontakt med målgruppen jordbrukare vilket innebär stora möjligheter att informera om möjligheterna om stöden i programmen direkt till den målgruppen. Inom ett specifikt ämne kan informationsinsatser få större genomslagskraft om Jordbruksverket informerar om saken, exempelvis vid gemensamma utlysningar.

11.1.7. Uppföljning och utvärdering

Aktivt arbete med kommunikationsplanen kommer att pågå under hela programperioden och vid behov förändras strategier och aktiviteter. Länsstyrelsen kommer regelbundet följa upp och utvärdera planerade och genomförda informationsinsatser/aktiviteter. Aktivitetsplanen är ett levande dokument som regelbundet ses över och kompletteras. I aktivitetsplanen ingår vilken metod som ska användas för uppföljning för respektive aktivitet.

Länsstyrelsen kommer att ha utvärderingstidpunkter för olika informationskanaler och budskap. Resultat av utvärderingar kommer att användas för att förbättra Länsstyrelsens kommunikationsaktiviteter. Ansvariga för att genomföra dessa förbättringar är Länsstyrelsen och det regionala partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Vilken metod som används för utvärdering kommer att bero på vilken insats som ska utvärderas. Länsstyrelsen kommer exempelvis följa upp resultatet av kommunikationsinsatser genom att ta reda på vilka målgrupper som söker stöd utifrån inkomna stödansökningar, göra en analys av besöksstatistiken på Länsstyrelsens webbplats, ta reda på vilka grupper som hör av sig med frågor genom regelbundna kontakter med växelns samt använda korta undersökningar/enkäter till deltagare på kurser, informationsträffar och seminarier. Kvaliteten på Länsstyrelsens information via telefon och webbplats kommer att utvärderas via regelbundna brukarundersökningar.

Resultat från Jordbruksverkets utvärderingar av programmen kommer Länsstyrelsen att sprida till målgrupperna via passande kommunikationskanal. Länsstyrelsen planerar att kommunicera goda exempel på genomförda satsningar som beviljats stöd från programmen för att få målgrupperna att förstå vad stöden och ersättningarna kan betyda för den egna verksamheten eller projektet.

12. ARBETE MED ANDRA MÅL OCH LOKAL UTVECKLING

Kapitlet beskriver olika insatser för mål i länet som strävar åt samma riktning i länet, som kan ha nytta av att samarbeta vid genomförandet av programmen. Detta för att skapa synergieffekter och samarbete i genomförandet av olika mål i länet.

12.1. Synergier med fonder och planer som ska bidra till samma mål

Det finns flera fonder, planer och strategier som är aktuella under genomförandet av landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. I kapitlet för respektive åtgärd framgår samordningsmöjligheter och mer specifika kopplingar till andra mål. Synergier kan uppnås med majoriteten av de fonder och planer som anges nedan. Olika grad av samordning krävs för att landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska kunna uppnå de gemensamma målsättningarna. I avsnitten nedan finns en lista med fonder och planer som innehåller mål relaterade till programmens målsättningar.

Det praktiska samordningsarbetet i länet ska genomföras med hjälp av partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet (beskrivet i tidigare kapitel). Serviceprogrammets arbetsgrupp för service på landsbygden, andra relevanta regionala aktörer för sakfrågor och kommunernas landsbygdsutvecklare är exempel på konstellationer som kommer att knytas till partnerskapets arbete. Styrgruppen för Länsstyrelsens interna samordning inklusive Region Jönköpings län är en operativ grupp för samordning och informationsspridning.

Regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 är en nationell strategi för arbetet med hållbar regional tillväxt och attraktionskraft till och med år 2020. Målgruppen för strategin är huvudsakligen aktörer med regionalt utvecklingsansvar, länsstyrelser och nationella myndigheter. Strategin ska verka för utvecklingskraft i alla delar av landet för stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Strategin utgår från fyra prioriteringar som ska vara vägledande i arbetet med strategier och program inom det regionala tillväxtarbetet, dessa prioriteringar är:

- Innovation, företagande och entreprenörskap
- Attraktiva miljöer
- Kompetensförsörjning
- Internationellt och gränsöverskridande samarbete

12.1.1. Koppling till andra mål

Miljöinvesteringar inom delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc

Investeringar för att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald kan koppla till andra mål. Som exempel kan följande nämnas:

- En samlade kraft. Landskapsstrategi för biologisk mångfald i Jönköpings län (2014:8),
- Plan för grön infrastruktur
- Kulturmiljöprofil,
- Åtgärdsprogram för hotade arter,
- Odlingslandskapets biologiska mångfald (2011:18).

Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruks- och trädgårdsnäring

Investeringar som bidrar till ökad eller bibehållen primärproduktion kan generellt ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar, som är riktade till samma målgrupp. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med generationsskifte kan både startstöd och stöd till investeringar vara aktuellt.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Investeringar som bidrar till ett rikt odlingslandskap och bidrar till öppethållande av betesmarker kan öka anslutningen till miljöersättningarna för betesmarker och kompensationsbidrag.
- Investeringar som görs för ekologisk certifierad produktion kan öka anslutningen till ersättningen för ekologiskt jordbruk.
- Investeringar som bidrar till förbättrad djurmiljö kan skapa förutsättningar för anslutning till den nya ersättningen för djurvelfärd.
- Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom insatser för att stödja investeringar för ökad konkurrenskraft och främjad sysselsättning.

Investeringar som bidrar till ökad eller bibehållen primärproduktion kan leda till möjligheter för företag att diversifiera verksamheten med exempelvis förädlingsverksamhet och turismverksamhet.

Investeringar för att minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak

Investeringar för att minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak kan ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med investeringar för att minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak kan andra investeringsstöd och projekt inom serviceåtgärderna bli aktuella.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Minskad klimatpåverkan 2015-2019.
- Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom insatser för att stödja investeringar för ökad konkurrenskraft och främjad sysselsättning.

Förädlingsstöd för kortare livsmedelskedja

Satsningar på förädling och kortare livsmedelskedja kan ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med investeringar inom förädling kan andra investeringsstöd och projekt inom serviceåtgärderna bli aktuella.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Investeringar som indirekt bidrar till ett rikt odlingslandskap och bidrar till öppethållande av betesmarker kan öka anslutningen till miljöersättningarna för betesmarker och kompensationsbidrag.
- Investeringar som görs för ekologisk certifierad produktion kan öka anslutningen till ersättningen för ekologiskt jordbruk.
- Mål uppsatta inom den nationella livsmedelsstrategin.

Investeringar i Nya jobb

Satsningar på förädling och kortare livsmedelskedja kan ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med investeringar inom förädling kan andra investeringsstöd och projekt inom serviceåtgärderna bli aktuella.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Investeringar som indirekt bidrar till ett rikt odlingslandskap och bidrar till öppethållande av betesmarker kan öka anslutningen till miljöersättningarna för betesmarker och kompensationsbidrag.
- Investeringar som görs för ekologisk certifierad produktion kan öka anslutningen till ersättningen för ekologiskt jordbruk.
- Mål uppsatta inom livsmedelsstrategin, som beräknas vara helt klar i sin utformning år 2017.
- Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom insatser för att stödja investeringar för ökad konkurrenskraft och främjad sysselsättning.

Startstöd

Startstödet har koppling till gårdsstödet där det är möjligt för unga jordbrukare under 40 år att få ett högre gårdsstöd. Startstödet har även en koppling till investeringsstödet för konkurrenskraft inom jordbruks- och trädgårdsföretag inom landsbygdsprogrammet eftersom den åtgärden riktas till samma målgrupp, men med ett annat syfte.

Startstödet och den målbild för länet som tagits fram har koppling till miljömålet Ett rikt odlingslandskap. Genom betesdjur och odling av marken i länet hålls landskapen öppna, och den biologiska mångfalden gynnas.

Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom att stödja start av nya verksamheter för unga lantbrukare.

Investering i förnybar energi

Investeringar i förnybar energi kan ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med investeringar inom förnybar energi kan andra investeringsstöd och projekt inom serviceåtgärderna bli aktuella.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Minskad klimatpåverkan 2015-2019.
- Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom insatser för att stödja investeringar för ökad konkurrenskraft och främjad sysselsättning.

Investeringar i biogas

Investeringar i biogas kan ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med investeringar inom biogas kan andra investeringsstöd och projekt inom serviceåtgärderna bli aktuella.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Mål uppsatta inom livsmedelsstrategin, som beräknas vara helt klar i sin utformning år 2017.
- Minskad klimatpåverkan 2015-2019.
- Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom insatser för att stödja investeringar för ökad konkurrenskraft och främjad sysselsättning.

Investeringar för nya jobb

Investeringar för att skapa nya jobb kan generellt ge en ökad anslutning till andra stöd och ersättningar, som är riktade till samma målgrupp. Som exempel kan följande nämnas:

- I samband med investeringsstödet för att skapa nya jobb kan förädlingsstöd och andra investeringsstöd inom landsbygdsprogrammet bli aktuella.
- I samband med att företag investerar kan även behov av kompetensutveckling uppkomma/finnas.
- Handlingsplanen beaktar också den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 genom insatser för att stödja investeringar för ökad konkurrenskraft och främjad sysselsättning.

Investeringar i småskalig infrastruktur

Investeringar i småskalig infrastruktur kan ge ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- projekt och mål inom Havs- och fiskeriprogrammet, Socialfonden och Regionalfonden,
- länets Regionala serviceprogram,
- andra investeringar och insatser inom landsbygdsprogrammet.

Investeringar i bredband

Målen i landsbygdsprogrammet för miljö och anpassning till och minskning av klimatförändringar gynnas av utbyggd digital infrastruktur för effektivare arbete med information och insatser med direkt koppling till miljö och klimat. Målet om att alla åtgärder ska bidra till kunskapsöverföring och innovation främjas av att lokal samverkan för kunskapsutbyte och innovativa lösningar gynnas i urvalet av projekt.

Denna delåtgärd bidrar också till synergier med insatser för ökad konkurrenskraft inom jordbruket genom att tillfredsställa behovet av digital infrastruktur. Lösningar som möter behovet av ökad samordning mellan olika organisationer, ökad flexibilitet på arbetsmarknaden, uppstart inom nya branscher utan platsbundenhet på landsbygden, attraktivt boende och ökad service på landsbygden möjliggörs. Dessa behov har identifierats i länet kopplat till prioritering 1 och 6 inom landsbygdsprogrammet. Prioritering 6 inom landsbygdsprogrammet rör bland annat företagande på landsbygden vilket är relevant också för havs- och fiskeriprogrammets mål.

Stöd till bredband inom landsbygdsprogrammet har även kopplingar till programmet för regionala utvecklingsfonden (ERUF) för Småland och Öarna som planerar att fördela 10 procent av programmets pengar till att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik. Bredbandssatsningar inom landsbygdsprogrammet ska genomföras i nära samarbete med ERUF och handlingsplanen för bredband och infrastruktur inom Regional Digital Agenda för Jönköpings län. Samverkan ska ske med verksamhetsgrupper för Lokalt ledd utveckling och satsningar inom den lokala ekonomin.

Investeringar i småskalig infrastruktur

Investeringar i småskalig infrastruktur kan ge ökad anslutning till andra stöd och ersättningar samt koppla till andra nationella och regionala mål. Som exempel kan följande nämnas:

- projekt och mål inom havs- och fiskeriprogrammet, socialfonden och regionalfonden,
- länets Regionala serviceprogram,
- andra investeringar och insatser inom landsbygdsprogrammet.

Investeringar till utveckling natur- och kulturmiljöer

Investeringar för stöd till utveckling, utredningar och restaurering av natur- och kulturmiljöer kan koppla till andra mål. Som exempel kan följande nämnas:

- En samlade kraft. Landskapsstrategi för biologisk mångfald i Jönköpings län (2014:8),

Inom stödet till samarbeten för att skapa nya jobb

Inom stödet till samarbeten för att skapa nya jobb finns synergier med andra fonder. Länsstyrelsen i Jönköpings län har ett nära samarbete med Region Jönköpings län och har löpande samverkansträffar för fondsamverkan i länet. Genom Länsstyrelsens nära samarbete med Region Jönköpings län tar Länsstyrelsen hänsyn till Region Jönköpings läns Regionala utvecklingsstrategi (RUS). Under styrgruppsmöten och partnerskapsmöten för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet diskuteras aktuella projekt inom landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet, regionalfonden och socialfonden också löpande. Inom Regionalfondens område Småland och öarna sätts medel bland annat på att öka små och medelstora företags konkurrenskraft, stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer samt på att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har informations- och kunskapsutbyte med andra europeiska länders myndigheter. Exempelvis finns LIFE-projekt med internationell samverkan inom länet.

12.1.2 Regional samordning

Länsstyrelsen

Aktuella mål och arbeten för att nå målen:

- Jämställdhetsstrategi 2014-2018
- Länsstyrelseinstruktionens krav kring jämställdhet
- Integrationsstrategi
- Serviceprogrammet för service på landsbygden
- Uppdrag kring grundläggande betaltjänster
- 10 friluftsmål nationellt med regional implementering
- Kulturmiljöprofil
- Arbetsförmedlingens regionala arbete
- Miljömål för Jönköpings län
- Åtgärdsprogram för miljömålen (Djurens och växternas miljömål, Miljömålen för vattnets bästa, Hälsans miljömål, Begränsad klimatpåverkan)
- Landskapsstrategin för biologisk mångfald och plan för grön infrastruktur
- Värna, vårda, visa för skötsel av skyddad natur
- Strategi för skyddsvärda träd
- Bevarandeplaner och åtgärdsprogram för arter
- Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) – vattenvårdsstöd för bättre havsmiljö
- Lokala naturvårdssatningar (LONA)
- Förvaltningsplan, åtgärdsprogram och åtgärdsplaner för vattenförvaltningen
- Förvaltningsplan och åtgärdsplan för Vättern
- Plan för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag
- Miljösamverkan i Jönköpings län
- Klimatrådet
- Viltdelegationen
- Anpassning till ett förändrat klimat – åtgärdsprogram 2015-2019.

- Färdplan 2050 – För energi- och klimatarbetet
- Energibalans 2011 – årsvis uppföljning av uppsatta mål inom klimat och energi

Samordning

Samordning av arbetet med landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet och Länsstyrelsens övriga ansvarsområden sker genom styrgruppen för Länsstyrelsens interna samordning inklusive Region Jönköpings län. Handlingsplanen skickas på remiss internt inom Länsstyrelsen. Sedan skickas den på remiss till länets kommuner och deltagare i framtagandet av länets SWOT-analys för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet.

Region Jönköpings län

Aktuella dokument med mål

- Regional utvecklingsstrategi (RUS)
- Regionalt strukturfundsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning för Småland och Öarna 2014-2020
- Regional tillämpning av nationella programmet för Europeiska Socialfonden
- Handlingsplan för jämställd regional tillväxt
- Regional Digital Agenda (ReDA)
- Infrastrukturplan

Samordning

Region Jönköpings län deltar i länets partnerskap för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet samt i styrgruppen för Länsstyrelsens interna samordning för programmen. Gemensamma informationsinsatser kring möjligheterna till stöd från de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) ska ske. ESI-fonderna omfattar landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet, regionalt strukturfundsprogram och socialfonden. Inom ReDA ansvarar Länsstyrelsen för delområdena bredband och infrastruktur vilket möjliggör synergieffekter för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur både i regionalfonden och i landsbygdsprogrammet. Region Jönköpings län som är en aktiv dialogpart för Länsstyrelsen representerar också kommunerna i arbetet med bredbandsutbyggnad. Länsstyrelsen samverkar även med den regionala bredbandskoordinator för att säkerställa att Jönköpings län når de nationella målen inom bredbandsstrategin.

Kommuner

Aktuella dokument med mål

- Översiktsplaner
- Bredbandsstrategier
- Landsbygdsstrategier
- Naturvårdsprogram, Miljöprogram, Klimat- och energistrategier
- Kulturvårdsprogram

Samordning

Handlingsplanens första utkast skickades på remiss till länets 13 kommuner. Indirekt samordning kommer att ske genom Länsstyrelsens enhet för landsbygdsutveckling har med en representant i arbetet på regional nivå med kommunernas översiktsplaner.

Nationellt

Regeringskansliet och andra myndigheter

Aktuella mål

- Partnerskapsöverenskommelse mellan europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna)
- De nationella miljökvalitetsmålen
- Mål för kulturmiljöarbetet
- Bredbandsstrategi
- De nationella jämställdhetspolitiska målen

Samordning

De nationella målen genomsyrar Länsstyrelsens arbete med regionala målsättningar kopplat till respektive åtgärd. Övriga nationella mål finns det regionala strategidokumentet kring.

EU

Aktuella mål

- EU 2020
- Life (IP), EU:s finansiella instrument för miljö och klimat

Samordning

De europeiska målen ska uppnås genom de nationella riktlinjerna för Länsstyrelsens arbete och uppdrag. EU 2020:s övergripande målsättningar om smart, hållbar tillväxt för alla, var grunden för framtagandet av SWOT-analyserna för länets landsbygder. Förordningarna om stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och havs- och fiskerifonden ligger till grund för de riktlinjer som Länsstyrelsen arbetar enligt, för att lämna stöd från de båda fonderna, under åren 2014-2020.

12.2. Arbete med lokal utveckling

Representanter för Lokalt ledd utveckling har en viktig roll för genomförandet av landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Underifrånperspektiv leder till stödinsatser som bäst utvecklar ett område enligt de lokala förutsättningarna.

Kopplingen mellan den regionala handlingsplanen och lokal utveckling kommer exempelvis att utgöras av lokala utvecklingsstrategier inom Lokalt ledd utveckling som på en mer detaljerad nivå beskriver ett områdes förutsättningar och möjligheter. Den regionala handlingsplanens SWOT-analys uttrycker främst de regionala förutsättningarna och de lokala utvecklingsstrategierna är avgörande för att kunna rikta programmets åtgärder till de förutsättningar som finns lokalt.

Det lokala utvecklingsarbetet kan omfatta insatser som finansieras av jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, havs- och fiskerifonden, socialfonden och regionalfonden. Jordbruksverket ansvarar för strategier och stödpengar inom Lokalt ledd utveckling.

Länsstyrelsen kommer att samordna kontinuerliga gemensamma möten och samverkan med de lokala utvecklingsgrupperna i genomförandet av Lokalt ledd utveckling i länet.

13. REVIDERING AV HANDLINGSPLAN

Uppföljning av mål för åtgärderna i landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet kommer att ske kontinuerligt. Alla ärenden följs upp i samband med utbetalning av stöd. Kommunikationsplanens aktiviteter kommer att riktas till landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets målgrupper för att möjliggöra en hög måluppfyllelse. Kommunikationsplanen är därför en viktig del av uppföljningen.

Handlingsplanen kommer att revideras, exempelvis för att mål uppnås, behov och prioriteringar förändras och förändringar sker i arbetssätt. De nationella indikatorerna följs upp nationellt och Länsstyrelsen kommer att följa utvecklingen och de regionala indikatorerna i länet. Revidering av handlingsplanen kan därför ske utifrån både nationella och regionala behov.

Länsstyrelsen kommer att initiera en årlig översyn av den regionala handlingsplanen för uppföljning och för att möjliggöra revidering. Partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet deltar i översynen. Representanter för andra fonder och regionala program deltar i partnerskapet för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet, alternativt i grupper kopplade till partnerskapets arbete, och deltar direkt eller indirekt i den årliga översynen.

Eventuella justeringar av handlingsplanen görs inför varje årsskifte. Länsstyrelsen tar fram förslag på justeringar av handlingsplanen efter samråd med partnerskapet. Länsstyrelsen lämnar in förslaget på ny handlingsplan till Jordbruksverket. Förändringar i urvalskriterierna lämnas till övervakningskommittén för yttrande. Jordbruksverket godkänner slutligen den reviderade handlingsplanen.

En uppdaterad version av handlingsplanen kommer att finnas publicerad på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

14. BILAGOR

14.1. Bilaga 1: SWOT-analys och identifiering av regionala behov

Ligger i separat fil.

14.2. Bilaga 2: Budget och mål

F	Jönköpings län			2014-2020													
	Delåtgärd	Indikator namn/ Budget	Indikator kod	P2		P3		P4			P5			P6			Total
				2a	2b	3a	4a	4b	4c	5b	5c	5d	6a	6b	6c		
	1.1 tot	Budget						4 711 675						687 768			5 399 443
	1.1 tot	Antal deltagare i utbildning	0.12				1 732							228			1 960
	1.1 odl	Budget					1 999 701										1 999 701
	1.1 eko	Budget					1 771 919										1 771 919
	1.1 Greppa	Budget					940 055										940 055
	1.2 tot	Budget					3 576 875						1 011 817				4 588 692
	1.2 odl	Budget					685 844										685 844
	1.2 eko	Budget					451 152										451 152
	1.2 Greppa	Budget					792 765										792 765
	1.2 bete	Budget					1 647 114										1 647 114
	2.1 tot	Budget					13 435 950						1 623 637	1 019 270			16 078 857
	2.1 tot	Antal deltagare i rådgivning	0.13				1 109					135	84				1 328
	2.1 odl	Budget					4 172 896										4 172 896
	2.1 eko	Budget					2 288 455										2 288 455
	2.1 Greppa	Budget					6 974 599										6 974 599
	4.1	Budget		135 341 397						3 195 867		5 194 555					143 731 819
	4.1	Total investering, kr	0.2	575 847 665						9 027 723		13 608 964					598 484 352
	4.1	Antal företag	0.4	205													205
	4.1	Antal investeringar i jordbruksföretag*	0.3							15		18					33
	4.1	Antal djurenheter, investeringar för minskat utsläpp av växthusgaser och ammoniak	0.8									6 470					6 470
	4.2	Budget				3 211 818						1 619 327					4 831 145
	4.2	Total investering, kr	0.2			12 633 289						7 017 595					19 650 884
	4.2	Antal investeringar	0.3			7						3					10
	4.2	Budget						966 563									966 563
	4.4	Antal investeringar i stängsel mot rovdjur och engångsrojning betesmark	0.3					42									42
	6.1	Budget		4 500 000													4 500 000
	6.1	Antal stödmottagare	0.4	18													18
	6.1	Total investering, kr	0.2	4 500 000													4 500 000
	6.4	Budget								4 713 503		12 413 747					17 127 250
	6.4	Total investering, kr	0.2							14 708 815		40 826 902					55 535 717
	6.4	Antal företag	0.4							8		30					38
	7.2	Budget**											1 109 869				1 109 869
	7.2	Antal investeringar i småskalig infrastruktur	0.3										3				3
	7.2	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur	0.15										3 365				3 365
	7.3	Budget												181 550 948			181 550 948
	7.3	Antal investeringar i bredband	0.3											28			28
	7.3	Antal invånare som får tillgång till bredband	0.15											15 421			15 421
	7.4 tot	Budget**											12 036 195				12 036 195
	7.4 tot	Antal investeringar i service och fritid	0.3										64				64
	7.4 tot	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur	0.15										36 476				36 476
	7.4 serv	Budget**											8 352 287				8 352 287
	7.4 idr	Budget**											1 686 693				1 686 693
	7.4 övr	Budget**											1 997 215				1 997 215
	7.5	Budget**											4 251 943				4 251 943
	7.5	Antal investeringar i infrastruktur för rekreation och för turistinformation	0.3										9				9
	7.5	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur	0.15										12 885				12 885
	7.6 tot	Budget**					8 789 510						10 887 483				19 676 993
	7.6 tot	Antal investeringar i natur- och kulturmiljö	0.3				40						39				79
	7.6 tot	Antal invånare som får tillgång till förbättrad service eller infrastruktur	0.15										32 997				32 997
	7.6 hem	Budget**											5 032 925				5 032 925
	7.6 övr	Budget**											5 854 558				5 854 558
	16.2 tot	Budget**										5 360 089					5 360 089
	16.2 LS reg	Budget										2 337 390					2 337 390
	16.2 LS gen	Budget**										1 130 084					1 130 084
	16.2 sam	Budget										1 892 615					1 892 615
	16.4	Budget				3 913 686											3 913 686
		Summa budget		135 341 397	4 500 000	7 125 504	31 480 573		7 909 370	5 194 555	22 716 385	29 304 760	181 550 948				425 123 492

* I detta ingår trädgårds- och rennäringsföretag.

**Inklusive övrigt offentligt stöd. Inom 7.6/4abc ingår inte övrigt offentligt stöd.

I tabellen framgår fördelad budget och mål för hela programperioden 2014-2020, med undantag för:

- 30 mnkr till kompetensutveckling för betesmarker och slätterängar,
- 150 mnkr till bredbandsstöd för glesare befolkade områden i landet,
- avropade pengar till investeringsstöd till gödselbaserad biogas,
- avropade pengar till reglerbar dränering, och
- begärda omfördelningar mellan stödmyndigheter.

De två första posterna kommer att läggas till i tabellen så snart fördelningsnycklar har beslutats. Eftersom de tre sista posterna ändras med tiden kommer dessa inte att redovisas i tabellen.

Fördelningen i tabellen bygger på att:

- programändringen som skickades till kommissionen i november 2017 godkänns enligt förslag,
- tidigare beslutade fördelningsnycklar används vid fördelning av reserver, nya pengar och indragningar, och
- pengar till bredbandsstödet (850 mnkr) fördelas enligt förslag på ny nyckel.

14.3. Bilaga 3: Miljö

Dokumentet är till hjälp för att göra bedömningar inom området miljö för 4.1/2a samt 7.4/6b.

Miljö mål för 4.1/2a

Miljömålstabell för Investeringsstöd för konkurrenskraft inom jordbruks- och trädgårdsföretag

I tabellen finns exempel på investeringar som bidrar till de nationella miljö- och klimatmålen. Vissa av de som nämns finns med som en del av ”all inclusive” investeringar, det vill säga ett tillägg till en huvudinvestering, till exempel i och med en investering i ett stall.

I vissa fall kan energieffektivisering och förnybar energi ingå i investeringar inom det här investeringsstödet. Det är till exempel när ett nytt djurstall byggs med energieffektiva lösningar som återvinning av värme från mjölk eller att gödselvården är klimatanpassad. Då måste en bedömning göras om investeringen passar övervägande i ett annat stöd så ska den dit. Ibland kan en ansökan delas upp i flera ansökningar som ska hanteras som olika stöd.

Den här listan inkluderar enbart sådant som är stödberättigat i detta stöd, det vill säga att investeringar som till exempel värmepannor finns i andra stöd. Allting nedan som står som en del i en ny investering kan även sökas separat.

Miljömål	Önskad positiv effekt	Exempel på investeringar som kan ge positiv effekt
Begränsad klimatpåverkan	Ökad effektivitet i kväveanvändning Minskad växthusgasavgång från hantering av stallgödsel Produktion av förnybar energi Energibesparing/ -effektivisering Omställning från fossila bränslen till förnybar energi	<ul style="list-style-type: none"> Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med flytgödselhantering, vilket kan innebära investeringar i lagringsbehållare, omrörare och en gödseltankvagn eller ett matarslangsystem med tillhörande spridningsaggregat Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med lagringskapacitet över lagkrav för stallgödsel Ett nytt stall med tak över gödselbrunn N-sensor Strukturkalkning Dränering
Bara naturlig försurning	Minskad ammoniak-avgång.	<ul style="list-style-type: none"> Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med tak över gödselbrunn Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med flytgödselhantering, vilket kan innebära investeringar i lagringsbehållare, omrörare och en gödseltankvagn eller ett matarslangsystem med tillhörande spridningsaggregat Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar, vilket kan innebära investeringar i rening av frånluft
Giftfri miljö	Minskad risk för utsläpp av skadliga ämnen till mark, luft och vatten. Minskad risk för hälsa och miljö vid användning av växtskyddsmedel.	<ul style="list-style-type: none"> Tunnelodling System för cirkulerande vatten och rening i växthus Investeringar i företag med ekologisk produktion Investeringar som är en del i omställning till ekologisk produktion

		<ul style="list-style-type: none"> • Utrustning och installationer som minskar risk för oavsiktlig spridning av växtskyddsmedel (exempelvis hårdgjord yta med uppsamlingstank, preparatpåfyllare och sköljvattentank till spruta)
Ingen övergödning	Minskad ammoniakavgång, Minskat kväve- och/eller fosforläckage.	<ul style="list-style-type: none"> • Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med flytgödselhantering, vilket kan innebära investeringar i lagringsbehållare, omrörare och en gödseltankvagn eller ett matarslangsystem med tillhörande spridningsaggregat • Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med tak över gödselbrunn • N-sensor • System för vattenrecirkulering och rening i växthus • Strukturkalkning • Dränering
Ett rikt odlingslandskap	Ökad areal betesmarker som betas. Bevara och förstärka flora och fauna. Bevarad kulturmiljö.	<ul style="list-style-type: none"> • Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar avsedda för djur som kommer att hållas på bete • Investeringar för biodling • Särskilt anpassad utformning av nya byggnader med hänsyn till kulturmiljön • GPS-övervakning av betesdjur på svårtillgängliga platser
Bidrar till energieffektivitet	Energibesparing	<ul style="list-style-type: none"> • Energikartläggning eller motsvarande har gjorts • Investeringar i byggnader, anläggningar och maskiner med fokus på energieffektivitet • Ett nytt växthus eller stall med isolering t.ex. energivävar i växthus • Ett nytt växthus eller stall med värmväxlare t.ex. luftvärmepump, värmeåtervinning, frikyla
Bidrar till djurvälstånd	Minskad skaderisk och ökat välbefinnande för djuren.	<ul style="list-style-type: none"> • Ny skonsammare golvbeläggning i befintliga djurstallar • Ny inredning/utrustning i djurstallar med fokus på djurvälstånd (utöver lagkrav).

Miljö -, kultur- och friluftsmål för stöd till service och fritid på landsbygden 7.4/6a

Detta används som ett vägledningsdokument bedömningen av kriterierna för miljö-, kultur- och friluftsmålen i insatsområdet 7.4/6b.

Målen för kulturmiljöarbetet

Det statliga kulturmiljöarbetet ska främja:

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

<http://www.regeringen.se/contentassets/000712cd24cd4b2aa28995d4139efd31/kulturmiljons-mangfald-prop.-20121396>

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att med bland annat allemansrätten som grund stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv.

1. Tillgänglig natur för alla

Naturen ska vara tillgänglig för alla. Det innebär att möjligheten att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet är stor och människors olika behov är tillgodosedda. Områden med god tillgänglighet finns utpekade, är kända och uppskattade och förvaltas långsiktigt. Tillgänglighet har hög prioritet inom planering, information och förvaltning av natur- och kulturlandskapet samt andra områden av betydelse för friluftslivet.

2. Starkt engagemang och samverkan

Ett starkt engagemang och samverkan där personligt och ideellt engagemang står i centrum. Organisationerna bör i högre grad än i dag samverka. Ökad samverkan kan bidra till att fler människor ägnar sig oftare åt friluftsliv. Det bör även finnas etablerade strukturer för dialog och samordning av friluftslivet lokalt, regionalt och nationellt.

3. Allemansrätten

Allemansrätten är grunden för friluftslivet. Det innebär att allemansrätten värnas och allmänhet, markägare, föreningar och företag har god kunskap om allemansrätten.

4. Tillgång till natur för friluftsliv

Det finns tillgång till natur för friluftslivet. Det innebär att samhällsplanering och markanvändning tar hänsyn till friluftslivets behov av tillgång till attraktiva natur- och kulturlandskap.

5. Attraktiv tätortsnära natur

Det finns attraktiv tätortsnära natur för friluftslivet. Det innebär att befolkningen har tillgång till grönområden och ett tätortsnära landskap med höga friluftsliv-, natur- och kulturmiljövärden.

6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

Att bidra till en hållbar landsbygdsutveckling och regional tillväxt i alla delar av landet. Detta bör innebära att friluftsliv samt natur- och kulturturism bidrar till att stärka den lokala och regionala attraktiviteten och medverkar till en stark och hållbar utveckling och regional tillväxt. Natur- och

kulturturism bör uppmärksammas och prioriteras som strategiska verksamheter inom besöksnäringen. Upplevelserna bör kännetecknas av hållbarhet, kvalitet, värdeskapande, tillgänglighet och säkerhet.

7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet

Att skyddade områden är en resurs för friluftslivet. Det innebär att skyddade områden med värden för friluftslivet skapar goda förutsättningar för utvistelse genom förvaltning och skötsel som främjar friluftsliv och rekreation.

8. Ett rikt friluftsliv i skolan

Ett rikt friluftsliv i skolan. Det innebär att förskolor, förskoleklasser, grundskolor och motsvarande skolformer samt fritidshem bedriver friluftslivsverksamhet och undervisning om förutsättningar för en god miljö och hållbar utveckling i enlighet med verksamheternas styrdokument. Barn och elever bör ges goda möjligheter att vistas utomhus.

9. Friluftsliv för god folkhälsa

Att skapa goda förutsättningar för att människor kan vara regelbundet fysiskt aktiva i natur- och kulturlandskapet. Det innebär att evidensbaserade kunskaper om insatser som skapar förutsättningar för friluftsliv och främjar hälsa sammanställs och sprids till kommuner, landsting, ideella organisationer och andra berörda aktörer.

10. God kunskap om friluftslivet

Det finns god kunskap om friluftslivet. Det innebär att det finns etablerad forskning och statistikinsamling kring friluftsliv som utgår från ämnesfältets bredd och mångvetenskapliga karaktär, är långsiktig över tiden och bygger på behoven hos friluftslivets aktörer. Myndigheter, organisationer, kommuner, markägare och företag bör ha god kunskap och kompetens i frågor om friluftsliv, landskapets utformning, hållbart nyttjande och natur- och kulturturism.

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Friluftsliv/Politik-som-stodjer-friluftslivet/>

14.30. Bilaga 4: Stödprocent för bredband

1. Markförhållanden	Areal ha	Andel (%)	Grundförbedomling		Värd %	Hänvisning till kommentar	Viktad %
			Andel (%)	Grundförbedomling			
Andel åker (inklusive betgräs, myrar, mossar och liknande svåra marker).	880 743	80%	Om andel åker > 80 % blir stöddprocenten i vara 70-90 % Om andel åker 70-80 % blir stöddprocenten i vara 50-70 % Om andel åker < 70 % blir stöddprocenten i vara 20-30 %	70	1.1	56	
Andel skermark	89 779	8%	Om andel > 30 % blir stöddprocenten i vara 20-50 % Om andel skermark 30-30 % blir stöddprocenten i vara 50-70 % Om andel skermark < 10 % blir stöddprocenten i vara 70-90 %	50	1.2	8	
Andel växten (inkluderar större växter odling och skog)	125 533	12%	Om andel växten > 7 % blir stöddprocenten i vara 60-80 % Om andel växten 5-7 % blir stöddprocenten i vara 50-60 % Om andel växten < 5 % blir stöddprocenten i vara 20-50 %	60	1.3	9	
Summa	1 076 035				Sammanlagt viktad %	73	

2. Nära till storlek	Antal kommuner	Andel (%)	Grundförbedomling		Värd %	Hänvisning till kommentar	Viktad %
			Andel (%)	Grundförbedomling			
Andel betesmark av total jordbruksmark (ange % i blå ruta)	-	0,305230332	Om andel betesmark > 40 % blir stöddprocenten i vara 60-80 % Om andel betesmark 20-40 % blir stöddprocenten i vara 40-60 % Om andel betesmark < 20 % blir stöddprocenten i vara 20-40 %	60	1.4	60	

2. Nära till storlek	Antal kommuner	Andel (%)	Grundförbedomling		Värd %	Hänvisning till kommentar	Viktad %
			Andel (%)	Grundförbedomling			
Andel av länet till kommuner där det bor < 3 personer per km ²	0	0%	Om andel > 70 % blir stöddprocenten i vara 70-90 % Om andel 30-70 % blir stöddprocenten i vara 50-70 % Om andel < 30 % blir stöddprocenten i vara 20-50 %	20	2.1	0	
Andel av länet till kommuner där det bor 5 - 25 personer per km ²	1	8%	Om andel > 70 % blir stöddprocenten i vara 80-90 % Om andel 30-70 % blir stöddprocenten i vara 60-80 % Om andel < 30 % blir stöddprocenten i vara 40-60 %	60	2.2	5	
Andel av länet till kommuner där det bor > 25 personer per km ²	12	92%	Om andel > 70 % blir stöddprocenten i vara 20-50 % Om andel 30-70 % blir stöddprocenten i vara 50-70 % Om andel < 30 % blir stöddprocenten i vara 70-90 %	50	2.3	46	
Summa	13				Sammanlagt viktad %	51	

3. Sammanläggning	
1. Markförhållanden	73
Betesmark	60
2. Nära till storlek	51
Sammanlagt procent (medel)	61

Länets stödandel avrundat till närmaste hela förval:

60	3.3
----	-----

Hänvisning till kommentar

Stödandel

Nr	Motivering
1.1	Nr 1 bedöms med data från SCB för 2010 om "Markanvändningen i Sverige 2010 - länsvis redovisning av markanvändningskategorier".
1.2	Markerna är väldigt olika i de områden där ytterligare breddansutbyggnad behövs och därav väljer länet den högre procentsatsen för att inte missgynna nät som har en stor del grävning i projekten.
1.3	
1.4	
2.1	Nr 2 bedöms med data från SCB för 2013 om "Befolkningsstäthet (invånare per kvadratkilometer), folkmängd och landareal efter region och kön".
2.2	Tre kommuner ligger på 16,0; 16,2 respektive 17,6 invånare per kvadratkilometer. I en kommun av dem är tillgången till snabbt bredband 2 % på landsbygden, och i de andra två har mycket stödsökningar beviljats utifrån krav på egen finansiering på minst 15 000 kr. Därav väljs det högre värdet i procentintervallet för fråga 2.
2.3	
	Sammanfattande kommentar för slutligt vald stödprocent
3.3	Kostnad per sökande skulle bli cirka 20 000 kr med 60 % stöd, enligt underlaget som finns i länet över avslutade projekt. För att gynna kostnadseffektiva projekt, och för att inte driva upp priserna i länet, bedöms därav 60 % vara en rimlig stödnivå.